

การเปรียบเทียบหลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศต่างๆ
กับแนวความคิดในการจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมือง

นางสาวใจ แนวพนิช

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARATIVE STUDY OF THE PRINCIPLES AND ENFORCEMENT BUILDING CODE
IN DEPARTMENT OF PUBLIC WORKS TOWN AND COUNTRY
PLANING AND OTHER COUNTRIES.

Miss Jo Naewbanij

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Architecture Program in Architecture

Department of Architecture

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

511348

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบหลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับ
อาคารของประเทศต่างๆ กับแนวความคิดในการจัดทำ
ร่างประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมือง

โดย

นางสาวใจ แนวพนิช

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

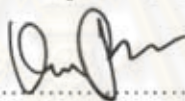
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ อวยชัย วุฒิโมสิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

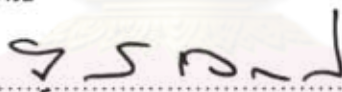
รองศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิริยะศิริ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต จุลาลัย)

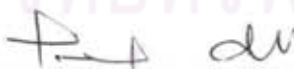
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

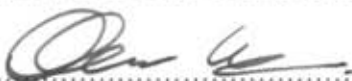
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฐานิสวรรค์ เจริญพงศ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ อวยชัย วุฒิโมสิต)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิริยะศิริ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรรจน์ เศรษฐบุญตรา)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ สัจกุล)

ใจ แนวพนิช : การศึกษาเปรียบเทียบหลักการและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศ
กรณีศึกษาต่างๆกับแนวความคิดประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมือง.

(A COMPARATIVE STUDY OF THE PRINCIPLES AND ENFORCEMENT BUILDING CODE IN
DEPARTMENT OF PUBLIC WORKS TOWN AND COUNTRY PLANING AND OTHER COUNTRIES)

อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์อวยชัย วุฒิมโหสิต,

อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : รองศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิริยะศิริ 82 หน้า.

เนื่องจากปัญหาในเรื่องกฎหมายที่แก้ไขกฎหมายได้ยากเพราะต้องผ่านขั้นตอนการออกกฎหมายหลายรอบ
และมาตรฐานที่ไม่ได้ปรับปรุงให้ทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป อีกทั้งกฎหมายและมาตรฐานยังไม่สอดคล้องกัน ทำให้
กรมโยธาธิการและผังเมืองโดยสำนักควบคุมและตรวจสอบอาคารซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐาน
การกำกับดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารในทุกพื้นที่ของประเทศไทย ได้เสนอให้มี
การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการในส่วนของกรควบคุมอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร โดยปรับปรุง
ลำดับขั้นของการควบคุมอาคารใหม่ โดยมีกรรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการและข้อมูลทางด้านเทคนิคเป็น "ประมวล
ข้อบังคับอาคารหรือ Building code" แต่เนื่องจากประเทศไทยยังไม่เคยมีการจัดทำประมวลข้อบังคับอาคาร (Building
Code) มาก่อน ดังนั้นในจะจัดทำประมวลข้อบังคับอาคารจำเป็นต้องเข้าใจความหมาย หลักการและการบังคับใช้
ประมวลข้อบังคับอาคาร(Building Code)ในประเทศต่างที่มีประมวลข้อบังคับอาคารมาก่อนแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา
ออสเตรเลีย อินเดีย สหราชอาณาจักร เพื่อที่จะหาแนวความคิดในเรื่องหลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับ
อาคารที่มีความเหมาะสมกับประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาข้อเด่นและข้อด้อยของหลักการและการบังคับใช้ประมวล
ข้อบังคับอาคารของประเทศกรณีศึกษาที่มีการใช้มีประมวลข้อบังคับอาคาร และหาแนวความคิดเกี่ยวกับหลักการและ
การบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศไทยที่มีความเหมาะสม เพื่อนำมาใช้เสนอแนะแนวทางในการ
ปรับปรุงกฎหมายด้านการควบคุมอาคารของประเทศไทย

โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้ คือ สร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นจำนวน 2 ฉบับ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นจำนวน 2
รอบ เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำประมวลข้อบังคับอาคาร กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนในการพิจารณาถึง
หลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคาร จำนวนทั้งหมด 5 ท่าน ในรอบแรกจะเป็นการสัมภาษณ์ความ
เข้าใจในเรื่องประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศต่างทั้ง 4 ประเทศ และในรอบที่สองจะเป็นการสัมภาษณ์ในความเห็น
เกี่ยวกับ ประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

ประเด็นในการจัดทำให้ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศไทย ประกอบไปด้วยการออกประมวลข้อบังคับ
อาคารและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร สำหรับการออกกฎหมายสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ แบบ
ประมวลข้อบังคับอาคารแบบ Building Code และแบบประมวลข้อบังคับอาคารแบบ Building Regulation ซึ่งลักษณะ
ของกฎหมายเดิมของประเทศไทยเป็นแบบประมวลข้อบังคับอาคารแบบ Building Regulation ทำให้จำเป็นต้อง
พิจารณาในประเด็นเรื่อง ความหมายของประมวลข้อบังคับอาคาร ขอบเขตการบังคับใช้ มาตรฐาน คุณลักษณะของ
ประมวลข้อบังคับอาคาร หน่วยงานและขั้นตอนการออกกฎหมาย เพื่อให้เกิดประมวลข้อบังคับอาคารแบบ Building
Code มีปรับปรุงองค์ประกอบที่น้อยแต่ยังมีประสิทธิภาพ

ในประเด็นการบังคับใช้ มีเหตุจากหลักการออกประมวลข้อบังคับอาคาร เป็นผลให้ความเข้มข้นของการบังคับ
ใช้แตกต่างกันไป แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายให้มี Building Code ทำให้การบังคับใช้มีขั้นตอนที่มากขึ้นและมี
หน่วยที่รองรับมากขึ้น เช่น หน่วยงานรับรองวัสดุ และวิธีการก่อสร้าง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการตรวจและรับรองแบบ
ตลอดจนหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจและควบคุมการในการก่อสร้าง

ภาควิชา สถาปัตยกรรมศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต..... โจ ภาณุ
สาขาวิชา สถาปัตยกรรม..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา 2551..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5074109425 : MAJOR ARCHITECTURE

KEYWORDS : COMPARATIVE / PRINCIPLES / ENFORCEMENT / BUILDING CODE

JO NEWABANIJ : A COMPARATIVE STUDY OF THE PRINCIPLES AND ENFORCEMENT BUILDING CODE IN DEPARTMENT OF PUBLIC WORKS TOWN AND COUNTRY PLANING AND OTHER COUNTIES. THESIS PRINCIPAL ADVISOR : ASSOC. PROF. AUICHAJ VUDHIKOSIT, THESIS COADVISOR : ASSOC. PROF. TRAIWAT VIRYASIRI RTN, 82 pp.

As it is difficult to make legal amendments due to the many steps and revisions required in the process of law enactment and the unmodified standard to correspond with the changing technology, coupled with the discrepancy between the law and the standard, the Department of the Public Works and the Department of Town and Country Planning through the Office of Building Check and Control, a work unit responsible for setting up standards for life and property safety supervision related to building construction in any area of Thailand, has proposed the adjustment of building control management according to the Building Control Law. They aim to do this by improving the building control level hierarchy, compiling management data and technical data in the form of "The Bylaw Building Code or Building Code". However, since Thailand has never made a bylaw building code before, it is necessary, in doing so, to understand the meaning, principle and enforcement of the bylaw building code in the countries where they have previously used this type of code such as the USA, Australia, India, and the UK, in order to find the concepts concerning the principle and enforcement of the such a code suitable for Thailand.

The purpose of this research is to do a comparative study of the strengths and weaknesses of the bylaw building code principles and enforcement in the case study countries where such code has been practiced. It also intends to find the concepts concerning the principles and enforcement of the code suitable for Thailand, in order to make suggestions on how to improve the building control law for Thailand.

The research method is as follows: two structured interview forms to collect data in two rounds were drawn up. The sampling group comprised five people who have been involved in setting up the bylaw building code as representatives in considering the principles and enforcement of the code. In the first round, an interview on the understanding of the bylaw building code of the four countries was performed, while in the second round, an interview into the opinions related to the bylaw building code suitable for Thailand was carried out.

The issues identified in the drawing up of the bylaw building code for Thailand are as follows: for law enactment, the issuance of the bylaw building code and its enforcement are of two types – (i) those of Building Code ,and (ii) those of Building Regulation. The type of old laws in Thailand are those of Building Regulation. Hence, it is necessary to consider the issues of the meaning of the bylaw building code, enforcement scope, standard, quality characteristics of the bylaw building code, work units and law enactment procedure, in order to have the bylaw building code, the Building Code type, with a few but effective factors for improvement.

As for the issue of enforcement, because of the principles of the issuance of the bylaw building code, the degree of the intensity of its enforcement varies. Nevertheless, when the Building Code is incorporated into legal amendments, more steps and more supporting units are created such as a unit of materials and methods of construction, a unit responsible for checking and certifying the blueprint, and including a unit for checking and overseeing the construction.

Field of Study : Architecture..... Student's Signature : *Jo Naewbanij*

Field of Study : Architecture..... Principal Advisor's Signature : *Auichai Vudhikosit*

Academic Year : 2008..... Co-advisor's Signature : *T. Viryasiri*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ อวยชัย วุฒิโมสิต และ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิริยะศิริ อาจารย์พรพรม แม้นนทรรัตน์ อาจารย์กุลธิดา แสงนิล เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ และความช่วยเหลือต่างๆ อย่างดียิ่งตลอด ระยะเวลาการทำวิจัย จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอบพระคุณประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุานีศวรรค์ เจริญพงศ์ และกรรมการ วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรจน์ เศรษฐบุตร และ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ สัจกุล ที่กรุณาสละ เวลาในการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำต่างๆ

ขอบพระคุณ คุณสุพินท์ เรียงศรีวิไล คุณศักดิ์ชัย ยวงตระกูล คุณนิติศักดิ์ ขอบตำรงธรรม คุณสินธุ์ บุญสิทธิ์ คุณพิชญาะ จันทร์านุวัฒน์ และผู้เชี่ยวชาญด้านประมวลข้อบังคับอาคารทุกท่านที่สละเวลาในการให้ สัมภาษณ์ ให้ข้อคิดเห็น ความรู้ และคำแนะนำต่างๆ เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ ทุกท่านของสำนักงานสถาปนิกที่อำนวยความสะดวกในการติดต่อ และการเก็บข้อมูล

ขอบคุณเพื่อนและรุ่นพี่สาขาวิชาการจัดการสถาปัตยกรรมที่คอยให้คำแนะนำ และช่วยเหลือกันทั้งใน การเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตลอดมา รวมทั้งขอขอบคุณบุคคลรอบข้างทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามในที่นี้ ซึ่งคอยให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา พี่สาว พี่ชาย และญาติ ผู้ให้ความสนับสนุน ความ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญแผนผัง	ฅ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	4
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 หลักการและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการออกประมวลข้อบังคับอาคาร.....	7
2.1 ความหมายที่เกี่ยวข้องกับประมวลข้อบังคับอาคาร.....	7
2.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	8
2.3 ประเทศออสเตรเลีย.....	13
2.4 ประเทศอินเดีย.....	16
2.5 ประเทศสหราชอาณาจักร.....	18
2.6 ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	21
2.7 ประเทศไทย.....	23
2.8 การเปรียบเทียบหลักการออกกฎหมายของไทยกับประเทศกรณีศึกษา.....	29
บทที่ 3 หลักการและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร.....	30
3.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	30
3.2 ประเทศออสเตรเลีย.....	33
3.3 ประเทศอินเดีย.....	35
3.4 ประเทศสหราชอาณาจักร.....	36
3.5 ประเทศไทย.....	38
3.6 ข้อสรุปจากเอกสาร.....	41
3.7 ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	48

บทที่ 4	วิธีดำเนินการวิจัย	49
4.1	การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	49
4.2	การออกแบบเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
4.3	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4.4	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
บทที่ 5	ผลการดำเนินการวิจัย	54
5.1	ผลการศึกษา.....	54
5.2	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
บทที่ 6	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	67
6.1	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักการประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย.....	67
6.2	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบังคับใช้ ประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย.....	69
6.3	ข้อเสนอแนะสำหรับกรมโยธาธิการและผังเมือง.....	70
6.4	ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรวิชาชีพ.....	70
6.5	ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย.....	71
6.6	ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป	71
รายการอ้างอิง		72
ภาคผนวก		73
ภาคผนวก ก.	ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์.....	74
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์		82

สารบัญแนมฝั่ง

แนมฝั่ง	หน้า
แนมฝั่ง 1.1 แสดงลำดับศักดีการออกกฎหมายควบคุมอาคารที่ใช้ในปัจจุบัน.....	2
แนมฝั่ง 1.2 แสดงลำดับศักดีการออกกฎหมาย ควบคุมอาคารที่จะแก้ไขในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร.....	2
แนมฝั่ง 2.1 แสดงหน่วยงานที่ออกกฎหมายควบคุมอาคารของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	9
แนมฝั่ง 2.2 แสดงแนวความคิดหลักการออกประมวลข้อบังคับอาคาร.....	9
แนมฝั่ง 2.3 แสดงหลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารของรัฐแมสซาชูเซ็ทส์.....	10
แนมฝั่ง 2.4 แสดงหน่วยงานออกประมวลข้อบังคับอาคารของรัฐแมสซาชูเซ็ทส์.....	11
แนมฝั่ง 2.5 แสดงหลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารของมลรัฐนิวยอร์ก.....	11
แนมฝั่ง 2.6 แสดงหน่วยงานออกประมวลข้อบังคับอาคารของมลรัฐนิวยอร์ก.....	12
แนมฝั่ง 2.7 แสดงหลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศออสเตรเลีย.....	14
แนมฝั่ง 2.8 แสดงแนวความคิดในหลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศออสเตรเลีย.....	15
แนมฝั่ง 2.9 แสดงหลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศอินเดีย.....	17
แนมฝั่ง 2.10 แสดงหลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศสหราชอาณาจักร.....	19
แนมฝั่ง 2.11 แสดงขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร.....	26
แนมฝั่ง 2.12 แสดงขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงพระราชกฤษฎีกา.....	27
แนมฝั่ง 2.13 แสดงขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงกฎกระทรวง.....	28
แนมฝั่ง 4.2 แสดงลำดับขั้นตอนการศึกษา เรื่อง การเปรียบเทียบหลักการและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศกรณีศึกษากับแนวความคิดในการจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมือง.....	53
แนมฝั่ง 5.1 แสดงขั้นตอนและหน่วยงานที่ออกประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทยแบบที่ 1.....	63
แนมฝั่ง 5.2 แสดงขั้นตอนและหน่วยงานที่ออกประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทยแบบที่ 2.....	64

ตาราง 2.14	แสดงการเปรียบเทียบหลักการออกกฎหมายของไทยกับประเทศกรณีศึกษา.....	29
ตาราง 3.1	แสดงหน้าที่และอำนาจหน้าที่ของทั้ง 5 ประเทศ.....	41
ตาราง 3.2	แสดงหน่วยงานที่บังคับใช้ของ ทั้ง 5 ประเทศ.....	42
ตาราง 3.3	แสดงขั้นตอนการบังคับใช้ของประเทศไทย.....	43
ตาราง 3.4	แสดงขั้นตอนการบังคับใช้ของประเทศออสเตรเลีย.....	44
ตาราง 3.5	แสดงขั้นตอนการบังคับใช้ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	45
ตาราง 3.6	แสดงขั้นตอนการบังคับใช้ของประเทศอินเดีย.....	46
ตาราง 3.7	แสดงขั้นตอนการบังคับใช้ของประเทศสหราชอาณาจักร.....	47
ตาราง 3.8	แสดงข้อสังเกตในการบังคับใช้จากประเทศ ทั้ง 4 ประเทศ.....	48
ตาราง 4.1	แสดงรายละเอียดข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานและองค์กรของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน.....	50
ตาราง 5.3	แสดงข้อสังเกตในเรื่องขั้นตอนและหน่วยงานที่ ออกประมวลข้อบังคับอาครที่เหมาะสมของไทย.....	64
ตาราง 6.1	แสดงองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดประมวลข้อบังคับอาครที่เหมาะสมกับประเทศไทย.....	67
ตาราง 6.2	แสดงข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในหลักการ ออกประมวลข้อบังคับอาครที่เหมาะสมกับประเทศไทย.....	68
ตาราง 6.3	แสดงข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการบังคับใช้ ประมวลข้อบังคับอาครที่เหมาะสมกับประเทศไทย.....	70

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

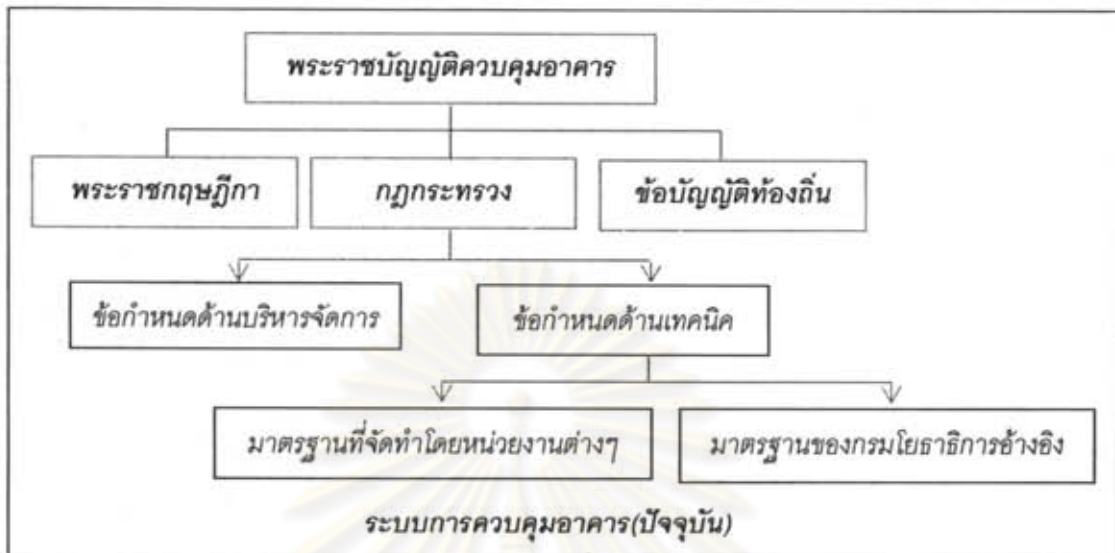
ประเทศไทยมีกฎหมายควบคุมอาคารมาหลายฉบับ ตั้งแต่พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2479 พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2504 ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 192 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2515 พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พ.ศ. 2476 พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2497 ในเวลาต่อมา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า เห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้และรวมเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อความสอดคล้องกับบ้านเมืองได้เจริญก้าวหน้าและขยายตัวมากขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการควบคุมอาคารเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผังเมือง สถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร เป็นพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522¹ และนอกจากนั้นยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาคารหลายฉบับที่เกี่ยวข้องแต่อยู่นอกเหนือพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 คือ กฎหมายแรงงาน พระราชบัญญัติควบคุมโรงงาน พ.ศ. 2535 เป็นต้น

ปัจจุบันประเทศไทยยังมีปัญหาเรื่องการควบคุมอาคาร โดยในเรื่องกฎหมายยังมีความซับซ้อน เช่น กฎกระทรวงออกซับซ้อนกับกฎหมายแรงงานในบางเรื่อง ในเรื่องการแก้ไขกฎหมายกระทำได้ยากเพราะต้องผ่านขั้นตอนการออกกฎหมายหลายรอบ กฎหมายไม่มีมาตรฐานความชัดเจนในเรื่องการปฏิบัติ ทำให้ยากต่อการใช้งาน และบางมาตรฐานมีความขัดแย้งกัน เช่น ค่า F_c ในกฎกระทรวง 6 มีค่าเท่ากับ 0.375 ในขณะที่สมาคมวิศวกรรมสถาน มีค่าเท่ากับ 0.45 ทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้ปฏิบัติวิชาชีพ และมาตรฐานไม่ได้รับการปรับปรุงตามความก้าวหน้าทางวิชาการในปัจจุบันเพราะต้องแก้ไขต้องผ่านขั้นตอนของกฎหมายด้วย และนอกจากปัญหามาตรฐานและกฎหมายไม่มีการเชื่อมโยงกัน และมีลักษณะกระจัดกระจายไม่เป็นหมวดหมู่ ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการปฏิบัติแก่ผู้ใช้

จากสาเหตุขั้นต้น คณะกรรมการควบคุมอาคารและตรวจสอบอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมืองซึ่งทำหน้าที่ในการควบคุมอาคารและตรวจสอบอาคารได้เสนอให้มีการจัดทำ "Building Code" หรือ **ประมวลข้อบังคับอาคาร** โดยปรับปรุงลำดับขั้นตอนใหม่ เป็นดังนี้

¹ วีระเดช พะเยาศิริพงษ์ .รวมกฎหมายก่อสร้าง (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา , 2549), หน้า 3 .

แผนผัง 1.1 แสดงลำดับศักดิ์การออกกฎหมายควบคุมอาคารที่ใช้ในปัจจุบัน

แผนผัง 1.2 แสดงลำดับศักดิ์การออกกฎหมายควบคุมอาคารที่กำลังจะแก้ไขในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

โดยที่คำว่า *Building Code* หรือเรียกว่า **ประมวลข้อบังคับอาคาร** หมายความว่า สาระเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวม กฎ ระเบียบ กระบวนการ และมาตรฐานต่าง ๆ ทางด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมที่ใช้ในการออกแบบและก่อสร้างอาคารเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รวบรวมจัดทำไว้เป็นเล่มเดียวกันและคณะกรรมการควบคุมอาคารได้กำหนดหรือรับรอง

แล้ว² ซึ่งหมายความว่า หากร่างประมวลข้อบังคับอาคารแล้วเสร็จและเสนอแก่พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ให้มีคำว่าประมวลข้อบังคับอาคาร ทำให้ Building Code ก็จะมี ความหมาย ที่เป็นไป ตามนั้นด้วย

การปรับเปลี่ยนระบบการควบคุมอาคารที่สำคัญ ได้แก่ การเพิ่มเติมประมวลข้อบังคับด้านเทคนิคที่จัดทำและรวบรวมขึ้นอย่าง เป็นระบบ เพื่อให้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับควบคุมให้การ ออกแบบ การก่อสร้าง และการใช้งานอาคารมีความปลอดภัย ถูกสุขอนามัย และก่อให้เกิดสวัสดิภาพ แก่ผู้ใช้อาคารและสาธารณชน ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นเจ้าของ ผู้ออกแบบ ผู้ก่อสร้าง คุณภาพของวัสดุ ก่อสร้าง การควบคุมการใช้ การดูแล และการตรวจสอบอาคาร ตลอดถึงการตัดแปลงและการรื้อถอน อาคาร ซึ่งเนื่อหาดังกล่าวจะมีการรวบรวมเป็นหมวดหมู่ สะดวกต่อการปฏิบัติ และสามารถแก้ไขปรับปรุง ให้ทันสมัยได้สะดวกกว่าการแก้ไขบังคับในกฎหมาย ซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาที่ใช้เวลา ค่อนข้างมาก นอกจากนี้จะเห็นว่าประมวลข้อบังคับอาคารยังทำหน้าที่เป็นเสมือนกลไกเชื่อมโยงระหว่าง ข้อบังคับในกฎหมายควบคุมอาคารและมาตรฐานอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาความ ขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องของมาตรฐานลงได้ ขณะนี้ประเทศต่างๆ ที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนา อุตสาหกรรมก่อสร้างควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินประชาชนจากการ ก่อสร้างอาคารล้วนมีประมวลข้อบังคับอาคาร(Building Code) ประจำชาติแล้วทั้งสิ้น

เนื่องจากในประเทศไทยยังไม่เคยมีการจัดทำประมวลข้อบังคับอาคาร (Building Code) มา ก่อน ดังนั้นควรต้องเข้าใจความหมาย หลักการควบคุมอาคารและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับ อาคาร (Building Code) โดยวิธีการศึกษาหลักการและการบังคับใช้ใน (Building Code) ของประเทศ ต่างๆ เช่น ประเทศ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร อินเดีย เป็นต้น

ดังนั้น จึงเห็นว่าควรจะวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบหลักการและการบังคับใช้ของประมวล ข้อบังคับอาคาร ของประเทศต่างๆ กับแนวความคิดในการจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในประเด็นที่จะต้องพิจารณาให้เกิดประมวลข้อบังคับอาคาร ของประเทศไทยและประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาข้อเด่นและข้อด้อยหลักการและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร ของประเทศกรณีศึกษา ทั้ง 4 ประเทศ
2. เพื่อหาแนวความคิดเกี่ยวกับหลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศไทยที่มีความเหมาะสม
3. เพื่อนำมาใช้เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายด้านการควบคุมอาคารของประเทศไทย

² คณะกรรมการควบคุมอาคารและตรวจสอบอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมือง , " รายงานการประชุมคณะกรรมการ พิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 ครั้งที่ 22/2548 - 20 พฤศจิกายน 2550.

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. เนื่องจาก ประมวลข้อบังคับอาคาร (Building Code) ประกอบด้วยเนื้อหาที่มากมาย ทั้งใน ด้านเทคนิคและด้านการบริหารการจัดการ ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าจะศึกษาเฉพาะด้านการบริหารการจัดการ (Administration) เท่านั้น
2. เนื่องจากการศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำร่างประมวล ข้อบังคับอาคารดังนั้นจึงมีใช้ข้อสรุปทั้งหมดในการจะจัดทำประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมืองเพื่อนำมาใช้เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายด้านการควบคุมอาคารของประเทศไทย
3. การศึกษาประเทศกรณีจะเลือกเฉพาะประเทศระดับสากล คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศ สหราชอาณาจักร ระดับทวีปภาค คือ ประเทศออสเตรเลีย ระดับเอเชียภาค คือ ประเทศอินเดีย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อศึกษาและเกิดความเข้าใจหลักการและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศ กรณีศึกษาต่างๆ
2. เพื่อให้หาแนวทางการจัดทำประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัยของประมวลข้อบังคับอาคาร เนื่องจากเรื่องนี้ยังไม่มีการศึกษาหรือยังไม่มีประมวลข้อบังคับอาคารสำหรับประเทศไทย จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงลึกมากกว่าเชิงสำรวจ จึงทำการออกแบบการดำเนินการวิจัยได้ โดยเป็นการสัมภาษณ์เป็น 2 รอบ โดยจุดประสงค์ของการสัมภาษณ์แต่ละรอบ มีดังนี้

รอบแรก จุดประสงค์การสัมภาษณ์ คือ สอบถามความเข้าใจจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องประมวลข้อบังคับอาคารหรือ Building Code ทั้ง 4 ประเทศ

รอบที่สอง มีวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ คือ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้เข้าร่วมประชุมจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมือง โดยประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัย จะกล่าวโดยละเอียดในบทที่ 4

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลทางด้านเทคนิค (Technical) หมายถึง ข้อมูลที่บอกวิธีการก่อสร้าง การใช้วัสดุ การคำนวณต่างๆเพื่อให้ก่อสร้างมีความปลอดภัยแก่ผู้เกี่ยวข้องกับอาคาร

ข้อมูลทางการบริหารการจัดการ (Administration) หมายถึง ข้อมูลที่ระบุการใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร ตั้งแต่เริ่มต้น ขั้นตอน และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง และอำนาจหน้าที่ของผู้ควบคุมอาคาร เพื่อให้อาคารมีความปลอดภัยแก่ผู้เกี่ยวข้องกับอาคาร

ประมวลข้อบังคับอาคาร (Building Code) หมายถึง สารในเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวม กฎ ระเบียบ กระบวนการ และมาตรฐานต่าง ๆ ทางด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมที่ใช้ในการออกแบบและก่อสร้างอาคารเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รวบรวมจัดทำไว้เป็นเล่มเดียวกันและคณะกรรมการควบคุมอาคารได้กำหนดหรือรับรองแล้ว³

มาตรฐาน (Standard) หมายความว่า เอกสารที่จัดทำขึ้นจากการเห็นพ้องต้องกัน และได้รับความเห็นชอบจากองค์กรอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เอกสารดังกล่าววางกฎระเบียบแนวทางปฏิบัติหรือลักษณะ เฉพาะแห่งกิจกรรมนั้นๆ เพื่อให้เป็นหลักเกณฑ์ใช้กันทั่วไปจนเป็นปกตินิสัย โดยมุ่งให้บรรลุถึงความสำเร็จตามข้อกำหนดที่วางไว้

แนวทางปฏิบัติ (Guideline) หมายความว่า เอกสารที่จัดทำขึ้นจากการเห็นพ้องต้องกัน เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัย

ประมวลข้อบังคับอาคารแบบสมรรถนะ(Performance Base) หมายความว่า ข้อกำหนดด้านเทคนิคในการก่อสร้างโดยการประเมินวัสดุ วิธีการก่อสร้าง ซึ่งองค์ประกอบหลัก มี 3 เรื่อง คือ วัตถุประสงค์ การใช้งาน และข้อกำหนดสมรรถนะ (ข้อกำหนดสามารถปฏิบัติได้ โดยออกแบบหรือคำนวณให้เป็นตามข้อกำหนด หรือ Deem to satisfy กับ ออกแบบให้ทางเลือกอื่น หรือ Alternative Solution) โดยวัตถุประสงค์ คือ เพื่อสุขอนามัย ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดี

ประมวลข้อบังคับอาคารแบบข้อกำหนด (Prescriptive Base) หมายความว่า ข้อกำหนดด้านเทคนิคในการก่อสร้าง โดยออกแบบหรือคำนวณให้เป็นตามข้อกำหนด โดยวัตถุประสงค์ คือ เพื่อสุขอนามัย ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดี

การควบคุมอาคาร (Building Control) หมายความว่า กระบวนการออกกฎหมาย ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ มาตรฐาน เพื่อนำไปใช้ในการควบคุมอาคารการทำงาน ที่เกี่ยวกับกาก่อสร้างหรือเกี่ยวกับอาคารเพื่อให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

แบบจำลองประมวลข้อบังคับอาคาร(Model Building Code) หมายความว่า ประมวลข้อบังคับอาคารที่จัดทำโดยหน่วยงานของกึ่งรัฐ หรือ หน่วยงานอิสระ โยการรวบรวมข้อกำหนดในการปฏิบัติ ทั้งนี้แบบจำลองประมวลข้อบังคับจะไม่มีอำนาจบังคับใช้หากรัฐหรือเมืองนั้นไม่ประกาศใช้ตามแบบจำลองประมวลข้อบังคับ

³ คณะกรรมการควบคุมอาคารและตรวจสอบอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมือง , " รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาว่าร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 ครั้งที่ 22/2548 " 20 พฤศจิกายน 2550.

กฎกระทรวง หรือ Building Regulation หมายความว่า การออกตามกรอบที่กำหนด คือ Building Act หรือ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร โดยกำหนดขั้นตอนและวิธีการควบคุมอาคารและรายละเอียดเกี่ยวกับการก่อสร้าง โดยต้องผ่านรัฐมนตรี ซึ่งในแต่ละประเทศอาจมีรายละเอียดแตกต่างกัน

เอกสารที่อนุมัติแล้ว (Approved Document) หมายความว่า เอกสารที่ออกเพื่อขยายข้อปฏิบัติใน Building Regulation โดยต้องผ่านการเห็นชอบโดยรัฐมนตรี โดยสามารถนำไปใช้ในการอ้างอิงในการปฏิบัติการก่อสร้างได้

เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (Authority) หมายความว่า เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ในการควบคุมอาคารให้เป็นไปตามกฎหมายทั้งกฎกระทรวง ,ประมวลข้อบังคับอาคาร,พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร โดยมีหน้าที่หลักในการควบคุมอาคาร เช่น การขออนุญาต การตรวจและควบคุมอาคาร การขออนุญาตการใช้อาคาร เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

หลักการและเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการออกประมวลข้อบังคับอาคาร

2.1 ความหมายของประมวลข้อบังคับอาคาร (Building Code)

การควบคุมอาคาร หมายถึง กระบวนการในการออกกฎหมาย ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ข้อกำหนด ระเบียบ ประกาศ มาตรฐาน หรือคำสั่ง ฯลฯ เป็นเกณฑ์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปใช้ควบคุมการทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานอาคาร ให้มีแนวทางปฏิบัติอย่างเดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความเป็นอยู่ที่ดี มีความปลอดภัยต่อสวัสดิภาพชีวิต ทรัพย์สินของสาธารณะชนและเพื่อควบคุมการใช้ทรัพยากร พลังงาน ฯลฯ อย่างมีประสิทธิภาพ

การควบคุมอาคาร ประกอบด้วย การออกกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายอาคาร¹

Building Code หมายความว่า ข้อบังคับของการดำเนินการและมาตรฐานของวิศวกรสำหรับการก่อสร้างอาคารที่ได้รวบรวมขึ้นเพื่อให้เป็นรูปแบบเดียวกัน สร้างความปลอดภัยและผาสุกให้กับสาธารณะเป็นสำคัญ โดยปกติหน่วยงานของรัฐจะเป็นผู้บัญญัติ Building Code เพื่อให้มีผลบังคับตามกฎหมาย²

จากสาเหตุขั้นต้น คณะกรรมการควบคุมอาคารและตรวจสอบอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมืองซึ่งทำหน้าที่ในการควบคุมอาคารและตรวจสอบอาคารได้เสนอให้มีการจัดทำ **"Building Code" หรือประมวลข้อบังคับอาคาร** โดยปรับปรุงลำดับขั้นตอนใหม่ เป็นดังนี้

ประมวลข้อบังคับอาคาร หมายความว่า สารในเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวม กฎ ระเบียบ กระบวนการ และมาตรฐานต่าง ๆ ทางด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมที่ใช้ในการออกแบบและก่อสร้างอาคารเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รวบรวมจัดทำไว้เป็นเล่มเดียวกันและคณะกรรมการควบคุมอาคารได้กำหนดหรือรับรองแล้ว³

¹ คณะกรรมการควบคุมอาคารและตรวจสอบอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมือง "รายงานการศึกษาและวิเคราะห์ระบบควบคุมอาคาร โครงการพัฒนาและปรับปรุงจัดทำประมวลข้อบังคับอาคารสำหรับประเทศไทย" 20 พฤศจิกายน 2550.

² International Code Council, 2006 *International Building Code* (The U.S.A.: International Code Council, Inc, 2003), p.6-7

³ คณะกรรมการควบคุมอาคารและตรวจสอบอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมือง , " รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 ครั้งที่ 22/2548 " 20 พฤศจิกายน 2550

Building Code หมายความว่า กฎที่รวบรวมเกี่ยวกับการปฏิบัติ และมาตรฐานวัสดุและมาตรฐานวัสดุที่ออกแบบเพื่อให้เกิดมาตรฐานความปลอดภัยเดียวกันและป้องกันผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น การก่อสร้าง สุขอนามัย โดยศาลรับรองแล้ว⁴

Building Code หรือ Building Control หมายความว่า กฎที่รวบรวมที่บังคับมาตรฐานความปลอดภัยขั้นต่ำสำหรับการก่อสร้าง เช่น อาคาร และสิ่งที่ไม่ใช่อาคาร วัตถุประสงค์ของ Building Code คือ เพื่อความปลอดภัย สุขภาพ ประชาสงเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้าง การใช้อาคารและโครงการ Building Code กลายเป็นกฎหมายเมื่อประกาศใช้โดยหน่วยงานของรัฐ⁵

2.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

2.2.1 หลักการออกประมวลข้อบังคับอาคาร

ในประเทศสหรัฐอเมริกาประมาณกลางศตวรรษที่ 19 ได้เกิดเพลิงไหม้ใหญ่หลายเมืองจึงเริ่มมีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการออกแบบและการก่อสร้างอาคารรวมถึงวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง ต่อมาประมาณต้นศตวรรษที่ 20 เมืองเคิร์กเอกซันที่ไม่คาดหวังผลกำไรหลายองค์กรถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดทำประมวลข้อบังคับอาคารแบบอย่าง (Model Building Code) เพื่อเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างในการใช้ควบคุมอาคาร ปัจจุบันมีประมวลข้อบังคับอาคารที่เป็นแบบอย่างหลักอยู่ 5 Model Building Code คือ

1. Building Officials Code Administration (BOCA) จัดทำ National Building Code (NBC) ปี ค.ศ.1999 ใช้เป็นต้นแบบส่วนใหญ่อยู่แถว North-Central and North-eastern States
2. International Conference of Building Officials (ICBO) จัดทำ Uniform Building Code (UBC) ปี ค.ศ.1997 ใช้เป็นต้นแบบส่วนใหญ่อยู่แถว Western States
3. Southern Building Code Congress International (SBCCI) จัดทำ Standard Building Code (SBC) ปี ค.ศ. 1999 ใช้เป็นต้นแบบส่วนใหญ่อยู่แถว South-eastern States
4. ในปี ค.ศ.1994 ได้มีการจัดตั้ง International Code Council (ICC) โดยการรวมสามองค์กรดังกล่าวข้างต้นเพื่อที่จะทำประมวลข้อบังคับอาคารให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา โดยได้จัดทำ International Building Code (IBC) โดยเริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ.2000,2003 ฉบับล่าสุดคือปี ค.ศ. 2006
5. National Fire Protection Association (NFPA) จัดทำ Building Construction and Safety Code (NFPA 5000) โดยเริ่มในปี ค.ศ. 2003 ฉบับล่าสุดคือปี ค.ศ. 2006

⁴ Webster's, Third New International Dictionary of the English Language(The U.S.A.: Webster puliclish,2003) ,p.9

⁵ แหล่งที่มา : http://en.wikipedia.org/wiki/Building_code [2009, September23]

แผนผังแสดง 2.1 หน่วยงานที่ออกกฎหมายควบคุมอาคารของประเทศสหรัฐอเมริกา

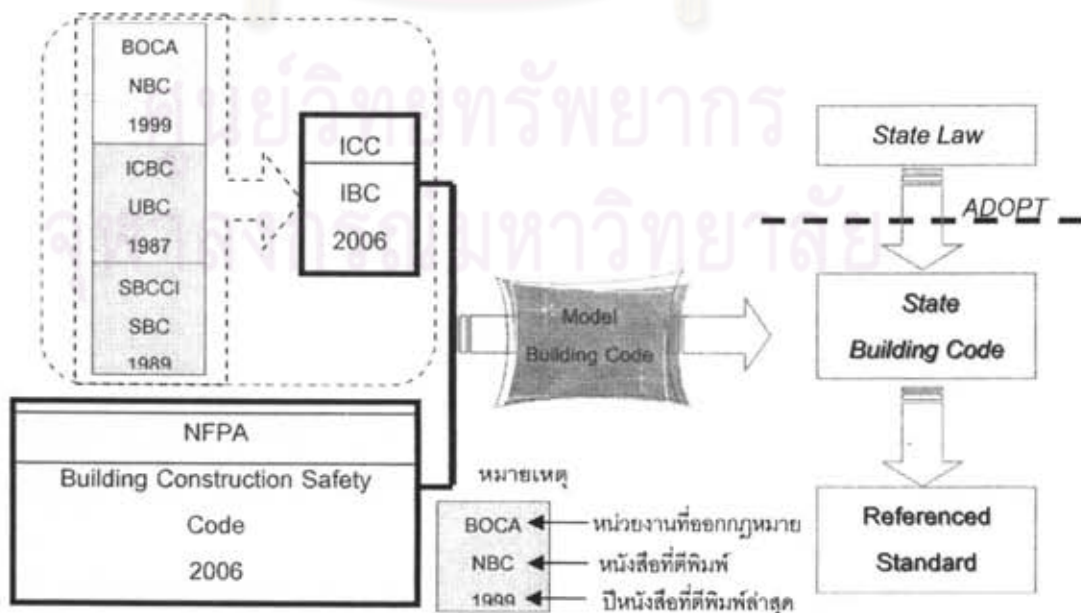

หมายเหตุ : หน่วยงานอิสระ หมายถึง หน่วยงานที่ดำเนินการโดยไม่ต้องได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล

ระบบการออกกฎหมายของสหรัฐอเมริกา รัฐบาลกลางออกกฎหมายส่วนกลาง (Federal Law) โดยรัฐสภาเป็นผู้อนุมัติและบังคับใช้ทั่วกัน นอกจากนี้ยังให้อำนาจแต่ละมลรัฐ (โดยสภาของมลรัฐนั้นๆ) ออกกฎหมาย (State Law) บังคับใช้ในมลรัฐนั้นๆ โดยจะต้องไม่ขัดกับกฎหมายส่วนกลาง

กฎหมายควบคุมอาคาร (Building Code) ก็เช่นกัน แต่ละมลรัฐจะออกกฎหมายของตนเอง โดยปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาไปจากประมวลข้อบังคับอาคารแบบอย่าง (Model Building Code) ตามที่กล่าวไว้ในขั้นต้น รวมถึงบางเมืองใหญ่อาจกำหนด กฎหมายควบคุมอาคารที่จะบังคับใช้ในเมืองนั้นๆ ตัวอย่างเช่น มลรัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts) และมลรัฐนิวยอร์ก (New York)

แผนผังแสดง 2.2 แนวความคิดหลักออกประมวลอาคารของประเทศสหรัฐอเมริกา

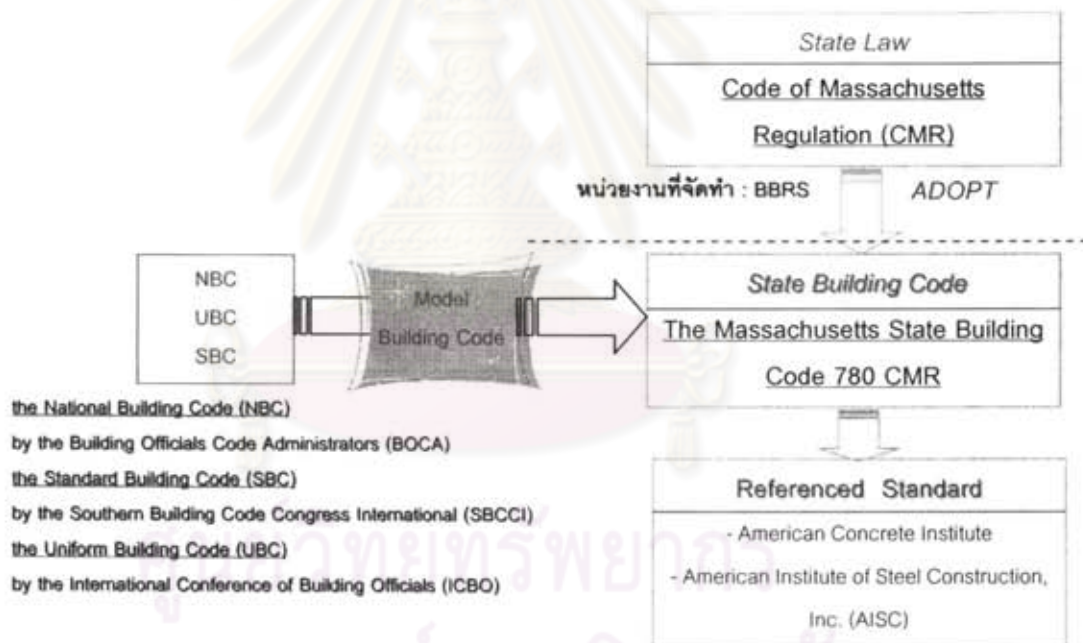
มลรัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts)

มลรัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts) มีกฎหมายหลักคือ Code of Massachusetts Regulation (CMR) เป็นกฎหมายบังคับใช้ในการควบคุมอาคารของมลรัฐแมสซาชูเซตส์และได้ประกาศใช้ The Massachusetts State Building Code หรือ "780 CMR" เป็นประมวลข้อบังคับทางเทคนิคการก่อสร้าง

ในฉบับที่ Sixth Edition of 780 CMR ได้แก้ไขระบบตัวเลขข้อย่อยและบท เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของประมวลข้อบังคับอาคารแบบอย่างคือ NBC, UBC และ SBC และส่วนเนื้อหาจะสอดคล้องกับ NBC

ปัจจุบันได้พัฒนามาจนเป็นฉบับที่ Seventh Edition of 780 CMR โดยจัดทำออกเป็น 2 เล่มคือ Massachusetts Basic Building Code และ One-and two Family Dwelling Code สำหรับเล่มแรกจะบังคับใช้ประมาณปี ค.ศ. 2008 ส่วนเล่มที่สองบังคับใช้ เดือน เมษายน ปี ค.ศ. 2007

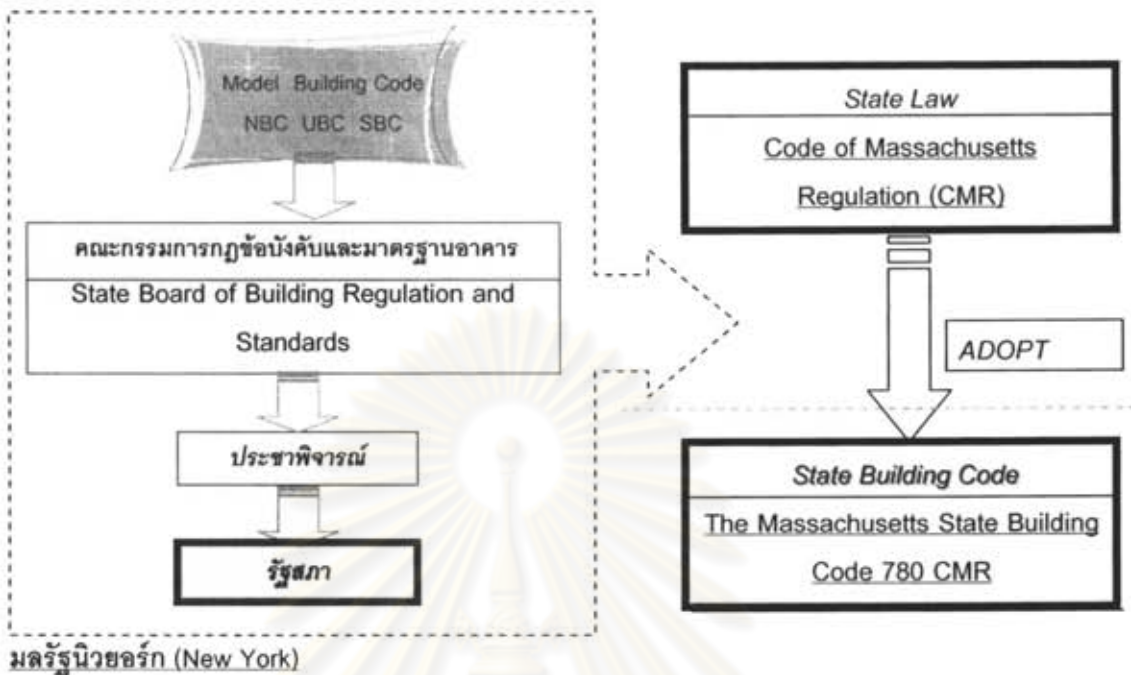
แผนผังแสดง 2.3 หลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารของมลรัฐแมสซาชูเซตส์

คณะกรรมการจัดทำ Building Code ที่เรียกว่า Board of Building Regulations and Standards, BBRS มีหน้าที่พิจารณาและทำประชาพิจารณ์ หากผ่านการอนุมัติแล้วจะนำไปประกาศใช้เป็น The Massachusetts State building Code 780 CMR จะจัดทำทุกๆ รอบ 3 ปี มีการอ้างอิงมาตรฐานต่างๆใน The Massachusetts State building Code 780 CMR เช่น

- American Concrete Institute
- American Institute of Steel Construction, Inc. (AISC)

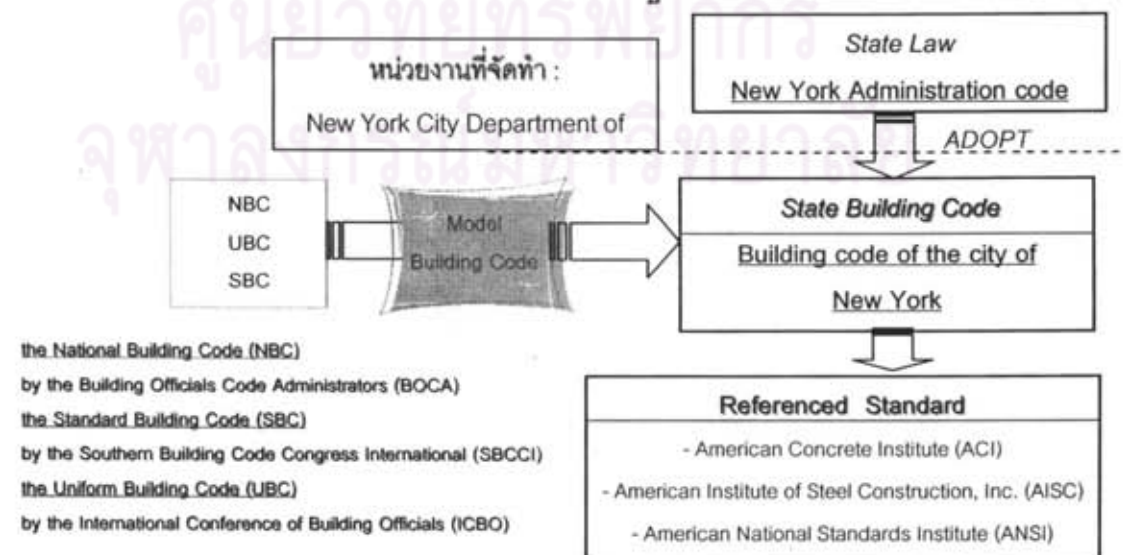
แผนผังแสดง 2.4 หน่วยงานออกประมวลข้อบังคับอาคารของมลรัฐแมสซาชูเซตส์

Building Code ปัจจุบันที่ใช้อยู่ในเมืองนิวยอร์กได้ตราเป็นกฎหมายเมื่อปี ค.ศ.1968 ซึ่งแทน Building Code เก่าของปี ค.ศ. 1938 ต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงจนถึง ค.ศ. 2004 และได้เป็นส่วนหนึ่งของ New York City Administration Code โดยอยู่ในบทที่ 907 และ อยู่ในหัวข้อที่ 26 และ 27 โดยกฎหมายควบคุมอาคารอ้างอิงมาตรฐานต่างๆ เช่น American Concrete Institute (ACI), American Institute of Steel Construction, Inc. (AISC)

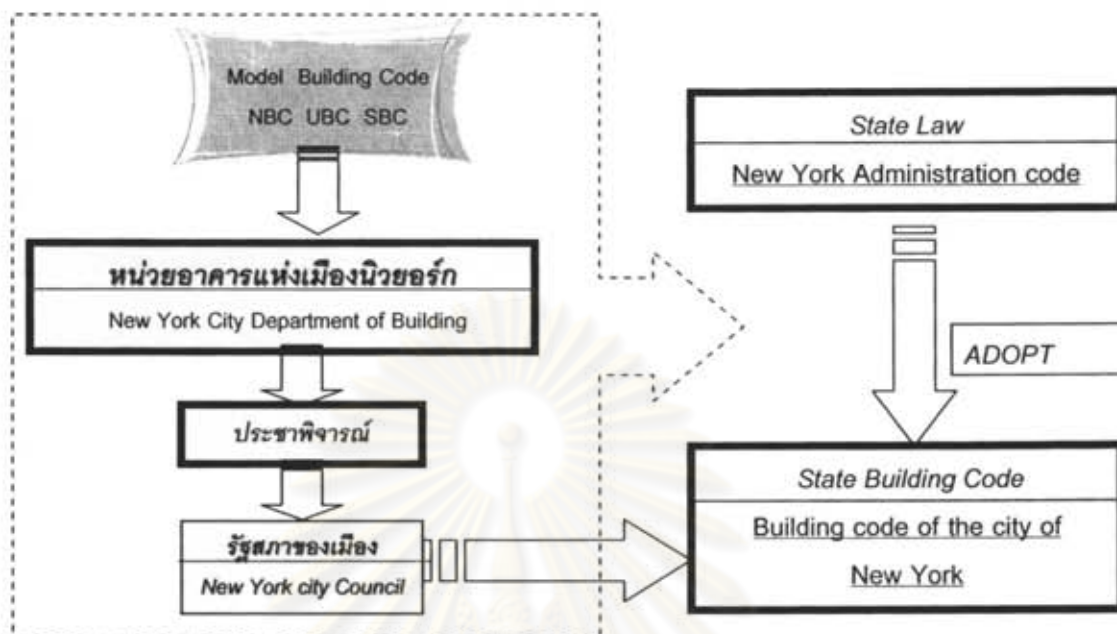
หน่วยงานควบคุมอาคารเมืองนิวยอร์ก (City Department of Buildings) จะเป็นผู้รวบรวมความคิดเห็นต่างๆที่จะแก้ไข Building Code พิจารณาและหรือทำประชาพิจารณ์ ตลอดจนนำเรื่องเสนอผู้ว่าการรัฐจากนั้นจึงนำเข้ารัฐสภาเพื่ออนุมัติแก้ไขกฎหมายต่อไป

แผนผังแสดง 2.5 หลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารของมลรัฐนิวยอร์ก

- the National Building Code (NBC)
- by the Building Officials Code Administrators (BOCA)
- the Standard Building Code (SBC)
- by the Southern Building Code Congress International (SBCCI)
- the Uniform Building Code (UBC)
- by the International Conference of Building Officials (ICBO)

แผนผังแสดง 2.6 หน่วยงานออกประมวลข้อบังคับอาคารของมลรัฐนิวยอร์ก

2.2.2 วัตถุประสงค์ของประมวลข้อบังคับอาคาร

จุดประสงค์ของประมวลข้อบังคับอาคาร (Codes) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ต้องการให้เป็นข้อกำหนดขั้นต่ำที่คุ้มครอง ความปลอดภัย (Safety) สาธารณะสุข (Public Health) ความเป็นอยู่อย่างปกติสุข (General Welfare) ที่เกี่ยวกับ ความแข็งแรงของโครงสร้าง การหนีไฟ อนามัย ความส่องสว่าง การระบายอากาศ การใช้พลังงาน ความปลอดภัยจากเพลิงไหม้และการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อกับนัก

ดับเพลิงปลอดภัยและสามารถปฏิบัติการฉุกเฉินในระหว่างเพลิงไหม้ ซึ่งรายการดังต่อไปนี้จะเป็นรายการอ้างอิงมาตรฐาน

- ไฟฟ้า ให้อ้างอิงมาตรฐานของ ICC Electrical Code
- แก๊ส ให้อ้างอิงมาตรฐานของ International Fuel Gas Code
- เครื่องจักร ให้อ้างอิงมาตรฐานของ International Mechanical Code
- ประปา ให้อ้างอิงมาตรฐานของ International Plumbing Code
- การบำรุงรักษาทรัพย์สิน International Property Maintenance Code
- การป้องกันเพลิงไหม้ ให้อ้างอิงมาตรฐานของ International Fire Code
- การใช้พลังงาน ให้อ้างอิงมาตรฐานของ International Energy Conservation Code

การนำไปใช้จะอ้างอิงมาตรฐานโดยรวมของข้อกำหนดทั่วไป หากมีข้อปลีกย่อยก็จะเขียนไว้เพิ่มเติมเป็นข้อกำหนดพิเศษ ถ้ามีความขัดแย้งระหว่างข้อกำหนดทั่วไปกับข้อกำหนดพิเศษ ให้ยึดเอาตามข้อกำหนดพิเศษ ข้อกำหนดอื่นๆของกฎหมายของรัฐหรือ ท้องถิ่น จะถือเป็นหลัก หากข้อกำหนด (Codes) ไปขัดแย้งให้ถือเป็นโมฆะ

2.2.3 ขอบเขตของประมวลข้อบังคับอาคาร

ขอบเขตของการบริหารการจัดการควบคุมอาคารได้กำหนดไว้ว่า เมื่อมี การก่อสร้างอาคาร (Construction) การตัดแปลงอาคาร(Alteration) การย้ายอาคาร(Movement) การขยายอาคาร (Enlargement) การแทนที่อาคารเดิม(Replacement) การซ่อมแซมอาคาร(Repair) การใช้และการครอบครองอาคาร(Use and Occupancy) การทุบอาคาร(Demolition) การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง (Removal) การบำรุงรักษา(Maintenance)ที่เกี่ยวข้องกับอาคารและโครงสร้าง

ข้อยกเว้น อาคาร 1 และ 2 ชั้นของอาคารพักอาศัย และ อาคารพักอาศัยรวม(Town Houses) และไม่เกิน3ชั้นที่ต้องจัดทางสำหรับทางออกหนีไฟ อ้างอิงใน International Residential Code

อาคารที่มีการซ่อมแซมอาคาร(Repair) การตัดแปลงอาคาร (Alteration) หรือเปลี่ยนแปลงการใช้(Change of Occupancy) ที่จะต้องขออนุญาต(Permitted) อ้างอิงใน International Existing Building ⁶

2.3 ประเทศออสเตรเลีย

2.3.1 หลักการออกประมวลข้อบังคับอาคาร

ประมวลข้อบังคับอาคารประเทศออสเตรเลีย (The Building Code of Australia, BCA) เป็นระบบบัญญัติทางเทคนิคเพื่อการออกแบบและก่อสร้างอาคารรวมถึงสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ทั่วประเทศ

ออสเตรเลีย โดยสามารถปรับตามความหลากหลายของหลายสภาพภูมิอากาศ ธรณีวิทยาและสภาพภูมิศาสตร์

ประมวลข้อบังคับอาคารประเทศออสเตรเลีย (BCA)มีจุดมุ่งหมายในด้านความปลอดภัย ความปลอดภัย(รวมถึงการป้องกันไฟ) สุขภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อประโยชน์ของชุมชนในปัจจุบันและในอนาคต

The Australian Building Code Board เป็นผู้จัดทำ ประมวลข้อบังคับอาคารประเทศออสเตรเลีย ในนามของรัฐบาลออสเตรเลียโดยให้อำนาจรัฐบาลของรัฐและเขต(States and Territories) ต่างๆ แก่ไขเปลี่ยนแปลงให้มีความเหมาะสมกับเมืองแต่ละเมืองหรือเขต

ประเทศออสเตรเลียแบ่งเขตปกครองเป็นรัฐ หรือ เขต (States or Territories)การกฎหมายควบคุมอาคารของประเทศออสเตรเลีย (ในเขตเมืองหลวงออสเตรเลีย (Australian Capital Territory) มีดังนี้

1. คณะกรรมการประมวลข้อบังคับอาคารประเทศออสเตรเลีย (Australian Building Codes Board, ABCB)เป็นผู้จัดทำและแก้ไขประมวลข้อบังคับอาคาร (Building Code of Australia ,BCA) ในนามของรัฐบาลออสเตรเลียและแต่ละรัฐบาลของรัฐหรือเขต โดยมีคณะกรรมการประมวลข้อบังคับอาคาร (Building Codes Committee, BCC)เป็นที่ปรึกษาทางด้านเทคนิคทั้งหมด ใน BCA

⁶ International Code Council, International Building Code 2003 (The United State:International Code Council2003),p.8

นอกจากจะมีข้อบังคับอาคารที่ใช้ได้ทั่วประเทศแล้วใน Appendix ยังกำหนดข้อบังคับที่ได้แก้ไขให้เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในแต่ละรัฐหรือเขตทั่วประเทศ

2. แต่ละรัฐหรือเขตจะนำ BCA ไปบังคับใช้ใช้เป็นกฎหมายโดยออกกฎหมายกำหนดผู้มีอำนาจ ขั้นตอนและวิธีการในการบังคับใช้ BCA นี้ เช่น ในเขต ACT จะออกกฎหมายแม่ (Building Act) และตามข้อกำหนดลูก (Building Regulations)กฎหมายทั้งสองรวมถึง BCA รัฐบาลของแต่ละรัฐหรือเขตจัดทำและเสนอรัฐสภาของรัฐหรือเขตนั้นๆ และออกเป็นกฎหมายบังคับใช้

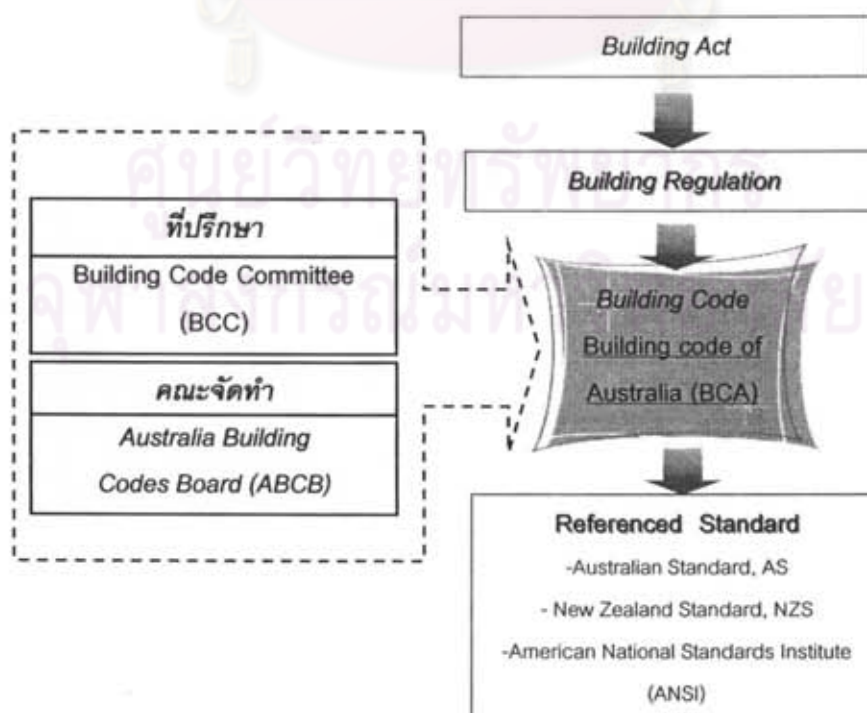
3. กฎหมายควบคุมอาคาร (Building Act)กำหนดโครงสร้างกฎหมายควบคุมอาคาร นำเสนอโดยรัฐบาลของรัฐหรือเขตผ่านความเห็นชอบรัฐหรือเขต ออกเป็นกฎหมาย

4. กฎหมายบังคับอาคาร (Building Regulations)ออกตามกรอบที่กำหนดโดยกฎหมายควบคุมอาคาร กำหนดขั้นตอนและวิธีการการควบคุมอาคาร รายละเอียดการแต่งตั้ง กำหนดหน้าที่ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎข้อบังคับอาคาร รวมถึงข้อบังคับหรือข้อกำหนดอาคาร (Building Code or Building Requirements)กฎข้อบังคับอาคารจัดทำโดยรัฐมนตรี ตามที่กำหนดในกฎหมายควบคุมอาคาร นำเสนอโดยรัฐบาลของรัฐหรือเขตผ่านความเห็นชอบรัฐสภาของรัฐหรือเขต ออกเป็นกฎหมายบังคับใช้

5. ใน BCA จะอ้างมาตรฐานอ้างอิงหลายมาตรฐาน เช่น

- Australian Standard, AS
- New Zealand Standard, NZS
- Australia Institute of Steel Construction, AISC
- American Society for Testing and Materials, ASTM
- International Organisation for Standardisation, ISO

แผนผังแสดง 2.7 หลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศออสเตรเลีย

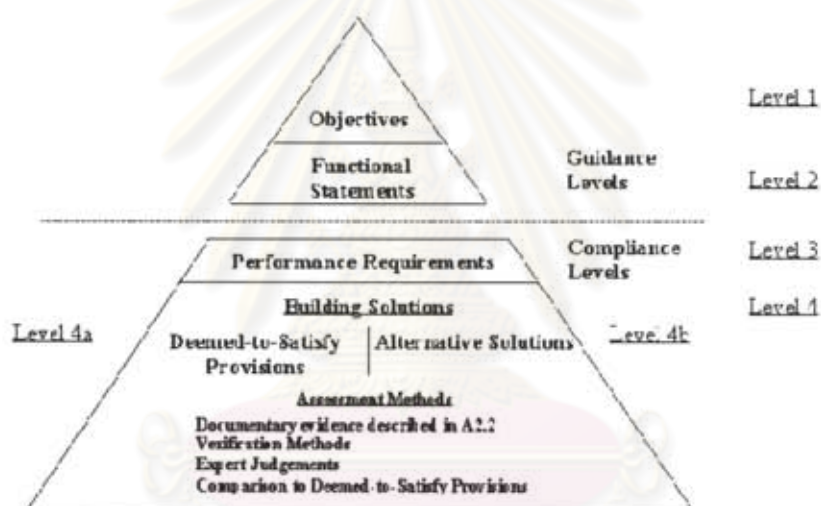
BCA เป็น Building Code แบบ Performance-Base Building Code ประมวลข้อบังคับอาคารแบบกำหนดสมรรถนะ คือ กำหนด

- วัตถุประสงค์(Objectives)
- ประโยชน์การใช้งาน (Function Statement)
- ข้อกำหนดสมรรถนะ(Performance Requirements)

การที่จะทำให้สอดคล้องกับ ข้อกำหนดสมรรถนะนี้ จะทำโดย

1. ออกแบบให้เป็นตามข้อกำหนดที่เสมือนสอดคล้องกับข้อกำหนดสมรรถนะ(Deemed-to-Satisfy Provisions)
2. ออกแบบวิธีอื่น(Alternative Solution)

แผนผังแสดง 2.8 แนวความคิดของประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศออสเตรเลีย

แหล่งที่มา : <http://www.abcb.gov.au> [2009, February 19]

2.3.2 วัตถุประสงค์ของประมวลข้อบังคับอาคาร

จุดประสงค์ของประมวลข้อบังคับอาคาร (The Building Code of Australia) ต้องการให้เป็นข้อกำหนดขั้นต่ำที่คุ้มครองความปลอดภัย (Safety) รวมทั้งโครงสร้างที่ปลอดภัยและปลอดภัยจากอัคคีภัย ความเป็นอยู่ดี(Amenity) และการความยั่งยืนที่มั่นคง

2.3.3 ขอบเขตของประมวลข้อบังคับอาคาร

ประมวลข้อบังคับอาคารของออสเตรเลียจะเกี่ยวข้องกับเรื่องข้อกำหนดการออกแบบและการก่อสร้างอาคารและโครงสร้างอื่นๆ เช่น โครงสร้าง การต้านทานอัคคีภัย งานหนีไฟ สาธารณูปโภคของอาคารและอุปกรณ์อาคาร ประสิทธิภาพการใช้อาคาร ที่ส่งผลกับสุขภาพและความเป็นอยู่ดีของคนส่วนใหญ่

ในปี 1994 ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศออสเตรเลียเป็นแบบสมรรถนะซึ่งอยู่ในช่วงร่าง ทำให้ทราบว่า การใช้วิธีสมรรถนะทำให้รัฐบาลประหยัดงบประมาณในค่าใช้จ่าย โดยได้กำหนดให้สามารถปฏิบัติดังนี้

- ยอมให้มีการใช้วิธีแบบทางเลือกวัสดุ การออกแบบหรือทำตามข้อกำหนดประมวลข้อบังคับอาคาร
- ยอมให้มีการใช้วัสดุใหม่ๆ หรือการก่อสร้างและการออกแบบใหม่ๆ
- ยอมให้การออกแบบเป็นแบบพิเศษสำหรับอาคารพิเศษ
- สามารถให้ข้อมูลได้ชัดเจนตามข้อกำหนดของ BCA
- ยอมให้มีการยืดหยุ่นในการใช้วัสดุและการออกแบบและการก่อสร้าง ซึ่งเป็นแบบสมรรถนะ และยอมให้อาคารที่มีอยู่เดิมสามารถใช้วิธีปฏิบัติตามข้อกำหนด (Deem of Satisfy Provision)

ขอบเขตของการบริหารการจัดการควบคุมอาคารได้กำหนดไว้ว่า เมื่อมีการก่อสร้างอาคาร (Construction) การดัดแปลงอาคาร (Alteration) การย้ายอาคาร (Movement) การขยายอาคาร (Enlargement) การแทนที่อาคารเดิม (Replacement) การซ่อมแซมอาคาร (Repair) การใช้และการครอบครองอาคาร (Use and Occupancy) การทุบอาคาร (Demolition) การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง (Removal) การบำรุงรักษา (Maintenance) ที่เกี่ยวข้องกับอาคารและโครงสร้าง

2.4 ประเทศอินเดีย

2.4.1 หลักการออกประมวลข้อบังคับอาคาร

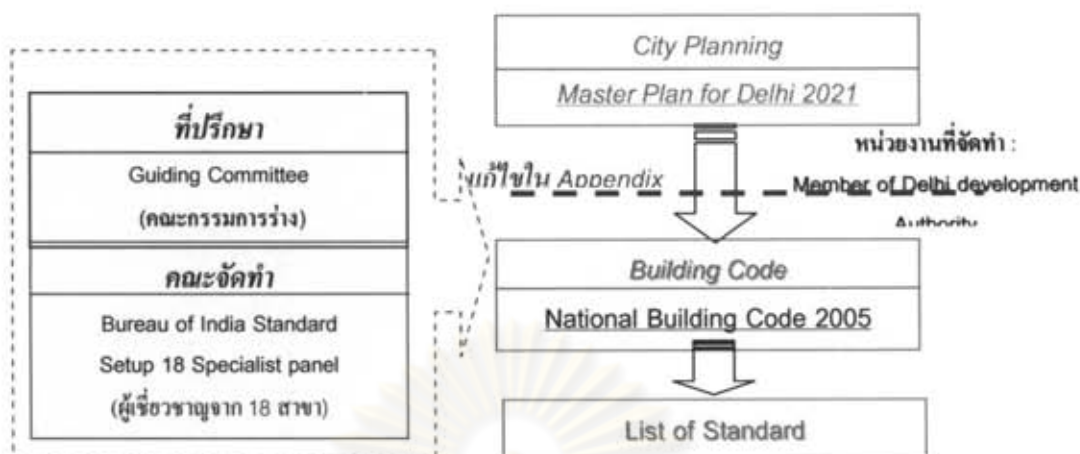
สำหรับประเทศอินเดีย มีประมวลข้อบังคับอาคารที่เรียกว่า "National Building Code 2005" จัดทำโดย Bureau of India Standard ซึ่งเป็นผู้สนองนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ (Government Planning Commission) โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 9 สาขา ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในเรื่องวิธีการก่อสร้าง

ในแต่ละเมืองสามารถนำไปใช้บังคับได้และแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้มีความเหมาะสมกับเมืองแต่ละเมืองหรือเขต

ในกระบวนการออกประมวลข้อบังคับอาคาร ของ National Building Code 2005 มีคณะจัดทำ คือ Bureau of India Standard โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจาก 18 สาขา มาเขียนประมวลข้อบังคับซึ่งแบ่งไปตามที่ถนัด และมี คณะกรรมการร่าง เป็นที่ปรึกษาในการจัดทำร่าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังแสดง 2.9 หลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศอินเดีย

2.4.2 วัตถุประสงค์ของประมวลข้อบังคับอาคาร

The National Building Code of India (NBC) เป็นประมวลข้อบังคับที่รวบรวมข้อบังคับอาคาร ซึ่งเป็นแนวทางที่จัดขึ้นมาเป็นคู่มือสำหรับการสร้างอาคารในประเทศอินเดีย ซึ่งประมวลข้อบังคับอาคารประกอบด้วย ระเบียบการบริหารการจัดการ การพัฒนากฎระเบียบในประมวลข้อบังคับอาคาร

ข้อกำหนดอาคารทั่วไป ข้อกำหนดความปลอดภัยทางอัคคีภัย การใช้วัสดุ การออกแบบโครงสร้างและการก่อสร้าง งานประปา เป็นต้น⁷

2.4.3 ขอบเขตของประมวลข้อบังคับอาคาร

การควบคุมอาคารของประเทศอินเดียจะครอบคลุมถึงการนำไปใช้ (Applicability of Code) องค์การที่เกี่ยวข้องที่ทำหน้าที่บังคับประมวลข้อบังคับอาคาร (Organization of Building Department for Enforcement of The Code) ระเบียบปฏิบัติในการขออนุญาต (Procedure for Obtaining Development and Building Permits) และความรับผิดชอบของเจ้าของอาคาร (Responsibility of the Owner)

การใช้ประมวลข้อบังคับ (Building Code) จะใช้ในการออกแบบอาคารและการก่อสร้างอาคาร เมื่อมีการสร้างอาคาร (Erected) เมื่อส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดมีการเคลื่อนย้าย (Removed) การทุบอาคาร (Demolition) การเปลี่ยนแปลงการใช้ (Change of Occupancy) การดัดแปลงอาคาร (Alteration) ทั้งอาคารเดิมและอาคารใหม่ และที่ดินที่มีการพัฒนา (Development of land) จะต้องใช้

⁷ แหล่งที่มา : <http://www.bis.org.in/sf/nbc.htm> [2009, February 19]

ประมวลข้อบังคับอาคาร อาคารทุกอาคารจะต้องใช้ประมวลข้อบังคับอาคารเพื่อความปลอดภัยในการใช้อาคาร⁸

2.5 ประเทศสหราชอาณาจักร

2.5.1 หลักการออกประมวลข้อบังคับอาคาร

เหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งใหญ่ในลอนดอน (The Great Fire of London) ในปี ค.ศ. 1666 เป็นเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้กฎหมายควบคุมอาคารในปัจจุบันเป็นรูปร่างขึ้น มีการคำนึงถึงการลุกลามของไฟจากอาคารไปสู่อาคารทำให้กฎหมายควบคุมอาคารถือกำเนิดขึ้นในปี ค.ศ. 1667

200 ปีต่อมาการปฏิบัติอุตสาหกรรมทำให้เกิดโรคระบาดและการขาดสุขอนามัยที่ดีของประชาชนทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องคุ้มครองความปลอดภัยและสุขภาพของประชาชนผ่านกฎหมายสาธารณสุขแห่งปี ค.ศ. 1875 (Public Health Act of 1875) โดยต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงในปี ค.ศ. 1936 และ 1961 จนกลายเป็นมาตรฐานอาคารแห่งชาติ เช่น Building Regulation 1965 และต่อมาก็มีการปรับปรุงและเพิ่มเติมจนรวบรวมเป็น Building Regulation 2000

Building Regulation จัดเป็นแนวทาง(Guidance) ให้อาคารสร้างอาคารทั่วไป และคำแนะนำในการปฏิบัติได้ด้วย⁹

ปัจจุบัน คือ Building Regulation 2000 ออกโดยรัฐมนตรีประจำกระทรวง (Secretary of State) ภายใต้ Building Act 1984

กฎหมายควบคุมอาคารปี ค.ศ. 1984 (The Building Act 1984) ประกอบด้วย 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 กฎหมายควบคุมอาคาร (Building Regulation)

ส่วนที่ 2 การควบคุมดูแลการก่อสร้าง โดยองค์กรที่นอกเหนือจากองค์กรท้องถิ่น (Supervision of Building Work Etc. Otherwise than by Local Authorities)

ส่วนที่ 3 ข้อกำหนดอื่น ๆ เกี่ยวกับอาคาร (Other Provisions about Buildings)

ส่วนที่ 4 ทั่วไป (General)

ส่วนที่ 5 ส่วนเพิ่มเติม (Supplementary)

หมายเหตุ : ในส่วนที่ 5 จะประกอบด้วย 7 รายการ (Schedule) โดยจะเกี่ยวกับรายการข้อกำหนดและการบังคับใช้ของกฎหมาย Building Regulation ดังนี้

- รายการที่ 1 กฎหมายควบคุมอาคาร (Building Regulations)
- รายการที่ 2 การผ่อนผันของกฎหมายควบคุมอาคาร (Relaxation of Building Regulations)

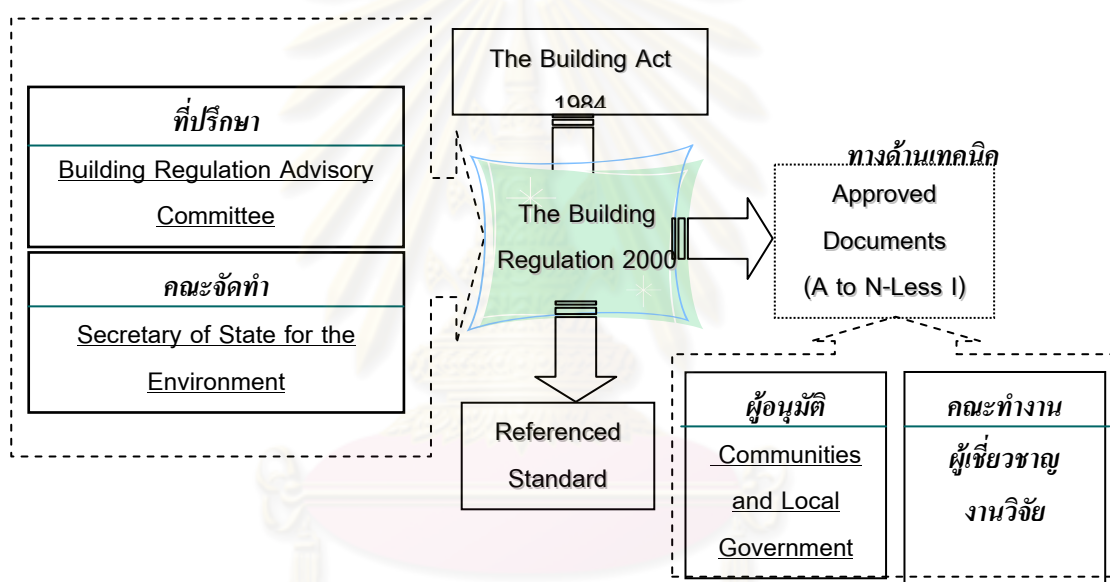
⁸ Bureau of Indian Standards ,National Building Code of India 2005 (New Delhi (India): Bureau of Indian Standards,2005),p 35-39

⁹ Ray Tricker, Building Regulation in brief (Burlington : British Library Cataloguing in Publication Data, 2004),p 26

- รายการที่ 3 การบังคับใช้ในเมืองลอนดอน (Inner London)
- รายการที่ 4 ข้อกำหนดที่เป็นผลมาจากข้อสังเกตของสาธารณะ (Provision consequential upon public body's notice)
- รายการที่ 5 ข้อกำหนดในระหว่างการบังคับใช้ (Transition Provisions)
- รายการที่ 6 ลำดับการเปลี่ยนแปลงแก้ไข (Consequential Amendments)
- รายการที่ 7 การยกเลิก (Repeals)

หมายเหตุ : ใน รายการที่ 1 (Schedule 1) เป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับ การบริหารการจัดการโดยเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (Local Authorities) การอนุมัติวิธีการก่อสร้าง (The Approved Methods of construction) และอนุมัติประเภทของวัสดุที่ใช้ในอาคาร (The Approved type of material)

แผนผังแสดง 2.10 หลักการออกกฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักร

หมายเหตุ : กฎหมายควบคุมอาคารปี ค.ศ. 1984 (The Building Act 1984) ไม่ได้มีการนำไปใช้ในสก็อตแลนด์ และไอร์แลนด์เหนือ

ใน Approved Documents จะประกอบด้วย 13 เรื่อง ดังนี้

- A – โครงสร้าง (Structure)
- B – การป้องกันอัคคีภัย (Fire Safety)
- C – การเตรียมพื้นที่และการต้านทานความชื้น (Site Preparation and Resistance to Moisture)
- D – วัสดุอันตราย (Toxic Substances)
- E – การต้านทานเสียง (Resistance to the Passage of Sound)
- F – การระบายอากาศ (Ventilation)
- G – งานสุขอนามัย (Hygiene)
- H – การระบายน้ำและการระบายน้ำโสโครก (Drainage and Waste Disposal)

- K – การป้องกันการพังทลายและการกีดเซาะ(Protection from Falling, Collision and Impact)
- L1 – การดัดแปลงของพลังงานและน้ำมันสำหรับบ้านพักอาศัย
(Conversion of Fuel and Power in dwellings)
- L2 – การดัดแปลงของพลังงานและน้ำมันสำหรับนอกเหนือจากอาคารบ้านพักอาศัย
(Conservation of Fuel and Power other than dwellings)
- M – ทางเท้าของคนพิการ (Access and Facilities for Disabled People)
- N – ความปลอดภัยของกระจก การเปิด การทำความสะอาด
(Glazing Safety in relation to Impact, Opening and Cleaning)

ใน ส่วนของ Part A- D, F ,K- N จะเป็นเรื่องของเหตุผลของความปลอดภัยของคนที่เกี่ยวข้องกับอาคาร

การบังคับใช้กฎหมายมีเอกสารประกอบแนวทางในการออกแบบให้สอดคล้องกับกฎหมายข้อบังคับคือ Approved Documents ซึ่งแต่ละฉบับจะนำข้อกำหนด (Requirements) ในกฎข้อบังคับอาคาร (Building Regulations) มาจัดเป็นแนวทางในทางปฏิบัติ พร้อมตัวอย่างของทางเลือกอื่น (Alternative Method) ในการออกแบบที่ยังสอดคล้องกับข้อกำหนด รัฐมนตรีจะเป็นผู้อนุมัติ Approve Documents หากเห็นว่าเหมาะสมกับจุดประสงค์ของการออกเอกสารนี้

2.5.2 วัตถุประสงค์ของประมวลข้อบังคับอาคาร

The Building Act 1984 และ Building Regulation และรายละเอียดที่นอกเหนือทั้งสองกฎหมาย คือ Approved Document ซึ่งแต่กฎหมายจะกล่าวถึงการควบคุมอาคารที่ไม่เหมือนกัน โดย The Building Act 1984 จะกล่าวถึง อำนาจหน้าที่ออกกฎหมาย Building Regulation มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- ความปลอดภัยทางสุขภาพ (securing the health)ความปลอดภัย (safety)ความเป็นอยู่ดี (welfare) และความสะดวกของบุคคล(convenience of persons) ที่เกี่ยวกับอาคาร
- การใช้พลังงานและไฟฟ้า (the conservation of fuel and power)
- การป้องกันขยะต่างๆ หรือการใช้ที่อย่างฟุ้งเฟ้อ หรือทำให้น้ำเน่าต่าง
- ป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อม
- การพัฒนาสาธารณูปโภค โดยวิธีที่ยั่งยืน
- การป้องกันและการตรวจหาอาชญากรรม

ใช้ได้เฉพาะเมือง England และ Wales

2.5.3 ขอบเขตของประมวลข้อบังคับอาคาร

การควบคุมอาคารกำหนดไว้ใน ส่วนที่ 5 Supplement Regulations กำหนดว่า ถ้าอาคารใดก็ตามที่มีการกระทำดังนี้ ควรที่จะปฏิบัติตาม Building Regulation

- การแปลงเปลี่ยนหรือต่อเติมอาคาร (รวมทั้งงานบริการ ส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของบ้านหรืออาคาร ขึ้นส่วนมาตรฐานขนาดเล็ก)

- การแปลงเปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมอาคาร (รวมทั้งงานบริการ ส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของบ้านหรืออาคาร ขึ้นส่วนมาตรฐานขนาดเล็ก)
- บริการใหม่ อุปกรณ์และชิ้นส่วนขนาดเล็ก
- นอกจากพื้นที่ในการตัดแปลงหรือต่อเติมมีขนาดน้อยกว่า 30 ตารางเมตร ทั้งข้อกำหนดทั่วไปและข้อกำหนดพิเศษ
- Building Regulation ยังอาคารที่ก่อสร้างก่อน Building Regulation จะประกาศบังคับใช้และการควบคุมอาคารจะประกอบด้วย¹⁰

2.6 ข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

จาก 4 ประเทศสามารถสรุปได้ว่า การออกกฎหมายควบคุมอาคารของประเทศต่างๆ สามารถแบ่งตามขั้นตอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกฎหมายควบคุมอาคารที่ออก ได้ เป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ออกกฎหมาย เป็นประมวลข้อบังคับ Building Code ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอินเดีย

- กลุ่มคนที่ทำหน้าที่ในการออกกฎหมายเป็น กลุ่มคนที่มาจากผู้เชี่ยวชาญ ภาคเอกชน ผู้ปฏิบัติ ผู้ออกแบบ ซึ่งจะทำหน้าที่ในการเก็บข้อมูลของแต่ละรัฐมารวบรวมเป็น Building Code อย่างเดียว ในประเทศอินเดียจะเป็น Bureau of India และที่สหรัฐอเมริกาจะเป็น ICC
- กฎหมายที่ได้รับการยอมรับไปแล้วในแต่รัฐจะมีศักดิ์เท่ากับกฎหมาย แต่หากเมืองออกเป็นกรณีพิเศษให้ถือตามกฎหมายของรัฐมากกว่า ประมวลข้อบังคับอาคาร Building Code ซึ่งเป็นลักษณะจากเล็กไปหาใหญ่ นั่นคือ อำนาจของเมืองเป็นอำนาจกว่า รัฐ แล้วรัฐก็อำนาจมากกว่าประมวลข้อบังคับ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ออกกฎหมาย เป็นกฎหมายควบคุมแบบเป็นไปตามลำดับชั้น ได้แก่ ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศออสเตรเลีย

- กลุ่มคนที่ทำหน้าที่ในการออกกฎหมายเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะต้องทำตามกฎหมายโดยรวม แล้ว หากมีรายละเอียดปลีกย่อยก็สามารถเพิ่มเติม ได้โดย เป็น ลักษณะ Approve Document โดยออกโดยกลุ่มคนจากชุมชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงานในเรื่องนั้นๆ ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี ในขณะที่ประเทศออสเตรเลีย จะมีการออกกฎหมายที่เหมือนกันเป็นขั้นตอน แต่ประเทศออสเตรเลียออกเป็น Building Code ที่เป็นทางเลือก ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับ Approve Document แต่มีทุกเรื่อง จึงเป็นลักษณะ Performance Base (Approve Document จะมีไม่ครบทุกเรื่อง)
- แนวความคิดของการออกกฎหมายจะเป็นถือเอากฎหมายรวมเป็นหลัก และอื่นๆต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมาย ดังนั้น Approve Document จึงเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ ในขณะที่ Building Code ของออสเตรเลียเป็นเหมือนทางเลือก ที่นอกเหนือจากกฎหมายหลัก จึงไม่ใช่เป็นคำสั่ง

¹⁰ Ray Tricker .Building Regulation in brief (Burlington : British Library Cataloguing in Publication Data, 2004),p 36

สรุปลักษณะของประมวลข้อบังคับอาคาร

จากการศึกษาประมวลข้อบังคับอาคาร และ การควบคุมอาคารของทั้ง 4 ประเทศ สามารถกล่าวโดยสรุปเป็นแต่ละประเทศดังนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศไทยอเมริกาเป็นลักษณะกำหนดเป็นรายละเอียดโดยกำหนดทุกอย่างเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำที่สามารถทำได้ หรือเรียกว่า Prescriptive Building Code ทั้งนี้การกำหนดขั้นต่ำจะอ้างอิงมาตรฐานต่างๆ จากหลายๆ สถาบันขึ้นกับอาคารนั้นว่าเป็นประเภทอาคารอย่างไร และมีโครงสร้างอะไร ดังนั้นสถาบันที่ รบรองจะต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนาประมวลข้อบังคับอาคารทุก 3 ปี

ประเทศอินเดีย

ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศไทยอินเดียจะเป็นการกำหนดมาตรฐานเป็น 2 แบบ คือ มาตรฐานที่ยอมรับได้ กับมาตรฐานที่ดี ทั้งนี้ประเทศไทยอินเดียมีฐานที่แตกต่างกัน เพราะเหตุผลที่ฐานะทางสังคมที่แตกต่างกัน คือ คนจนกับคนรวยที่ต่างกันอย่างชัดเจน ดังนั้นประมวลข้อบังคับจึงออกเป็นมาตรฐานที่สามารถที่จะเลือกได้ แต่เนื้อหาของประมวลข้อบังคับเป็นแบบ Prescriptive Building Code คือกำหนดและอ้างอิงมาตรฐานจากสถาบันต่างๆ ขึ้นกับว่าอาคารประเภทอะไร และการใช้ประมวลข้อบังคับอาคารจะเป็น แบบ Metric คือ ระดับความเข้มข้นของการบังคับจะแตกต่างกันตามแต่ละประเภทของอาคาร เช่นถ้าอาคารเป็นบ้านระดับความเข้มข้นการการบังคับก็ ต่างกับ อาคารขนาดใหญ่ ระบบการการป้องกันอัคคีภัยก็ ต่างกับอาคารพักอาศัย เป็นต้น

ประเทศสหราชอาณาจักร

การควบคุมอาคารของประเทศไทยสหราชอาณาจักรเป็นการออกแบบให้สอดคล้องกับกฎข้อบังคับอาคาร คือ Approved Documents ซึ่งแต่ละฉบับจะนำเอาข้อกำหนด (Requirements) ในกฎข้อบังคับอาคาร (Building Requirement) มาจัดทำเป็นแนวทางในการปฏิบัติพร้อมตัวอย่างของการออกแบบที่สอดคล้องกับข้อกำหนดดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามนักออกแบบอาจออกแบบเป็นทางเลือกอื่นที่สอดคล้องกับข้อกำหนด โดยมีเลขารัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ และออกเป็น Approve Document ได้เช่นกัน

ประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียจะเป็นการบังคับอาคารที่เป็น Deemed to Satisfy Provision คือ เป็นการประเมินทางเลือกในการออกแบบและการก่อสร้าง ที่นอกเหนือจากกฎหมายอาคารที่เป็นหลัก ดังนั้น หากว่าอาคารใดมีอยู่ในข้อกำหนดกฎหมายก็จะต้องปฏิบัติตามนั้น แต่หากว่า อยู่ภูมิภาคแตกต่างกันก็สามารถออกเป็นประมวลข้อบังคับอาคารเฉพาะของรัฐนั้นก็ได้ โดยมีเจ้าหน้าที่ด้านเทคนิคเป็นผู้รับรอง ดังนั้นประมวลข้อบังคับจึงไม่ได้เป็นข้อๆที่จะกำหนดเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ แต่เป็นขั้นตอนและหลักการพิจารณาที่จะทำให้การพิสูจน์อาคารนั้น ผ่านมาตรฐานต่างๆที่รับรองในเรื่องต่างๆ

จากข้อสรุปลักษณะของประมวลข้อบังคับ

เราสามารถสรุปเป็นคุณลักษณะได้เป็น 2 แบบ คือ แบบ Prescriptive Building Code ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอินเดีย และ แบบ Performance Building Code ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศสหราชอาณาจักร

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่าง Prescriptive Building Code กับ Performance Building Code

1. Prescriptive Building Code จะกำหนดข้อจำกัดไว้อย่างชัดเจนถึงแม้ว่าประเทศอินเดียจะกำหนดไว้เป็น 2 มาตรฐานแต่ก็ยังจำกัดการออกแบบให้อยู่ในข้อจำกัดค่อนข้างแคบ แต่ขณะที่ Performance Building Code มีอิสระที่จะออกแบบได้ แต่ก็จะต้องมีการพิสูจน์ที่ยุ่งยากและหลายขั้นตอนกว่าจะผ่านการขออนุญาต และด้วยการกำหนดเป็นทางเลือกทำให้ไม่มีหลักการที่แน่นอนชัดเจน ก็จะเป็นปัญหากับเจ้าของอาคารหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาต เป็นต้น
2. Prescriptive Building Code จะกำหนดข้อจำกัดไว้อย่างชัดเจนทำให้ขั้นตอนการตรวจสอบหรือการดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็วกว่า ที่กำหนดวัตถุประสงค์ที่จะต้องมีการพิสูจน์หลายขั้นตอนกว่าจะผ่านการขออนุญาต
3. ในการแก้ไขกฎหมาย Prescriptive Building Code จะแก้ไขทุก 3 ปี ถึงจะแก้ไขได้และในการประกาศใช้ก็จะต้องใช้ระยะเวลา ถึง 1 ปี ในการยอมรับและใช้เป็นกฎหมาย ดังนั้น การแก้ไขกฎหมายค่อนข้างจะเป็นทางการ แต่ในขณะที่ Performance Building Code เป็นเหมือนทางเลือกและสามารถจะแก้ไขโดยเสนอจากชุมชนและอนุมัติโดยเลขาธิการรัฐมนตรีทำให้ขั้นตอนค่อนข้างจะรวดเร็วกว่า

2.7 ประเทศไทย

เนื่องจากประเทศไทยไม่มีประมวลข้อบังคับอาคารดังนั้น การออกกฎหมายของประเทศไทยจะกล่าวถึงพระราชบัญญัติต่างๆที่มีกฎหมายอยู่แล้ว และเนื้อหาเกี่ยวกับ การจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารที่จัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง โดยจะเป็น Term of Reference (TOR) ดังนี้

การออกกฎหมายของไทย

จากพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เขียนถึงที่มาอย่างคร่าวๆ ว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยเป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ และรวมเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาและจะใช้บังคับในท้องที่ใด มีบริเวณเพียงใด ให้ตราเป็นพระกฤษฎีกา

"สำหรับเขตท้องที่ที่ได้รับการประกาศให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองหรือเขตท้องที่ใดเคยมีการประกาศดังกล่าว ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับตามเขตของผังเมืองรวมนั้น โดยไม่ต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สำหรับอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารชุมนุมคนและโรงพยาบาล ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับไม่ว่าห้องที่ที่อาคารนั้นตั้งอยู่ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ก็ตาม”

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

1. พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2479
2. พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2504
3. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 192 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2515
4. พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พ.ศ. 2476
5. พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2497

เนื่องจากบ้านเมืองได้เจริญก้าวหน้าและขยายตัวมากขึ้น ฉะนั้นให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกความสะดวกแก่การจราจร

โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ได้แบ่งเป็นหมวดๆ ดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1	บททั่วไป
หมวดที่ 2	คณะกรรมการควบคุมอาคาร
หมวดที่ 3	การก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร
หมวดที่ 3 ทวิ	การอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการเกี่ยวกับโรงมหรสพ
หมวดที่ 4	อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น
หมวดที่ 5	การอุทธรณ์
หมวดที่ 6	นายช่าง นายตรวจ และผู้ตรวจสอบ
หมวดที่ 7	เขตเพลิงไหม้
หมวดที่ 8	บทเบ็ดเตล็ด
หมวดที่ 9	บทกำหนดโทษ
บทเฉพาะกาล

การกำหนดอำนาจบังคับใช้ ได้ กำหนดไว้ใน มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้แล้วให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง

1. กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม
2. กำหนดแบบคำขออนุญาต ใบอนุญาต ใบรับรอง ใบแทน ตลอดจนแบบของคำสั่งหรือแบบอื่นใดที่จะใช้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
3. กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ ด้วยเหตุนี้ กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ดังนี้

- พระราชกฤษฎีกา
- กฎกระทรวง
- ประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง
- ข้อบัญญัติท้องถิ่น

ขั้นตอนการออกกฎหมายควบคุมอาคาร

การออกกฎหมายของ พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงมหาดไทย และประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง ข้อบัญญัติท้องถิ่น จะสรุปเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

▪ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

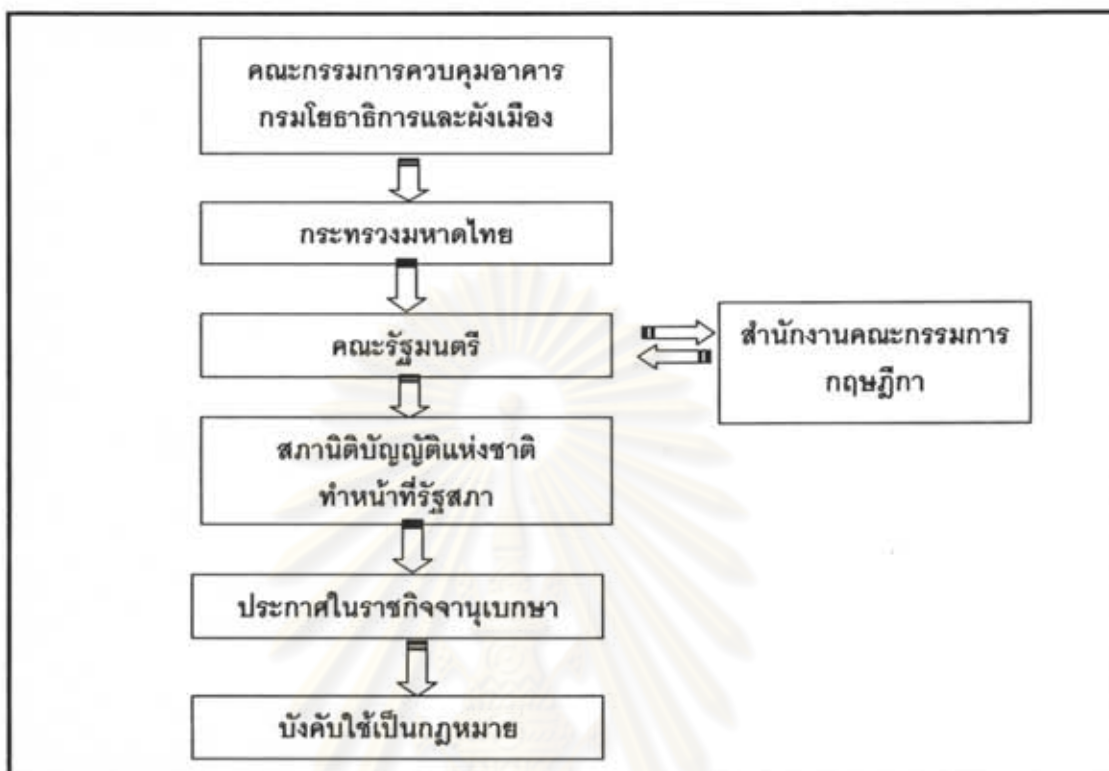
ที่มาของกฎหมาย คือ กฎหมายซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติได้ตราขึ้นใช้บังคับ หรือในทางปฏิบัติรัฐบาลจะเป็นฝ่ายเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อรัฐสภา เมื่อสภาเห็นชอบคือยอมให้ผ่าน 3 วาระแล้ว นายกรัฐมนตรีก็นำขึ้นทูลเกล้าฯถวายเพื่อลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและนับถัดจากวันประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว ก็มีผลบังคับใช้ได้ทันที เช่น

- พระราชบัญญัติงบประมาณ ปี พ.ศ. 2538
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ปี พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติอาคารชุด ปี พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติการประกอบอาชีพงานก่อสร้าง ปี พ.ศ. 2522

ขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร มีดังต่อไปนี้

1. กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยคณะกรรมการการควบคุมอาคาร จัดทำร่างพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร แล้วนำเสนอกระทรวงมหาดไทย
2. กระทรวงมหาดไทย พิจารณาและดำเนินการ โดยรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยนำร่างพระราชบัญญัตินี้ เสนอต่อ
3. คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบในหลักการ และเสนอต่อ
4. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตรวจพิจารณาถึงความถูกต้องของข้อกฎหมายแล้ว ส่งกลับคณะรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยนำร่างพระราชบัญญัตินี้ เสนอต่อ
5. สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ทำหน้าที่รัฐสภา เพื่อขอการพิจารณาและยินยอมจึงนำร่างพระราชบัญญัตินี้ทูลเกล้าฯ เพื่อพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติขึ้นไว้ดังนี้
6. พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.
7. ประกาศบังคับใช้ในราชกิจจานุเบกษา นับตั้งแต่วันที่

แผนผัง 2.11 แสดงขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

▪ พระราชกฤษฎีกา

ที่มาของกฎหมาย คือ กฎหมายซึ่งพระราชมหากษัตริย์ทรงให้ตราขึ้นบังคับตามคำแนะนำของฝ่ายบริหาร โดยไม่ขัดต่อ กฎหมายอื่นๆ(รัฐธรรมนูญ ม. 221, 230) โดยปกติพระมหากษัตริย์มักจะทรงตราพระราชกฤษฎีกาบังคับใช้ก็ต่อเมื่อมีพระบัญญัติถวายพระราชอำนาจไว้เช่นนั้น พระราชกฤษฎีกาเป็นกฎหมายที่มีฐานะรองจาก

- กฎหมายรัฐธรรมนูญ
- พระราชบัญญัติ
- พระราชกำหนด

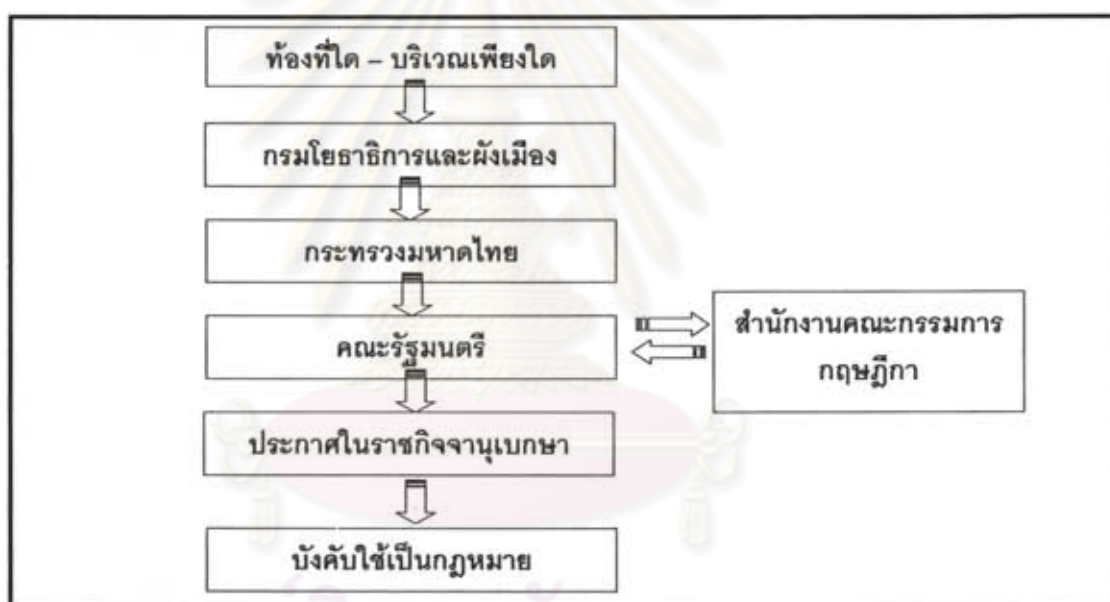
นอกจากนี้พระราชกฤษฎีกา ไม่มีบทลงโทษ ไม่ต้องขอความยินยอมและเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาแต่ประการใด เช่น

- พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎร
- พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ
- พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

ขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงพระราชกฤษฎีกา มีดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร เมื่อประกาศในพระราชกิจจานุเบกษาแล้ว
2. ท้องที่ใดและมีบริเวณเพียงใด จะใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ส่งเรื่องไปยัง
3. กรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อรวบรวมและจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาเสนอต่อ
4. กระทรวงมหาดไทย พิจารณาและดำเนินการ โดยรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยนำร่างพระราชกฤษฎีกานี้ เสนอต่อ
5. คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบในหลักการ และเสนอต่อ
6. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตรวจพิจารณาถึงความถูกต้องของข้อกฎหมายแล้ว ส่งกลับคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ (โดยรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ลงนาม)
7. ประกาศบังคับใช้ในราชกิจจานุเบกษา

แผนผัง 2.12 แสดงขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงพระราชกฤษฎีกา

▪ กฎกระทรวง

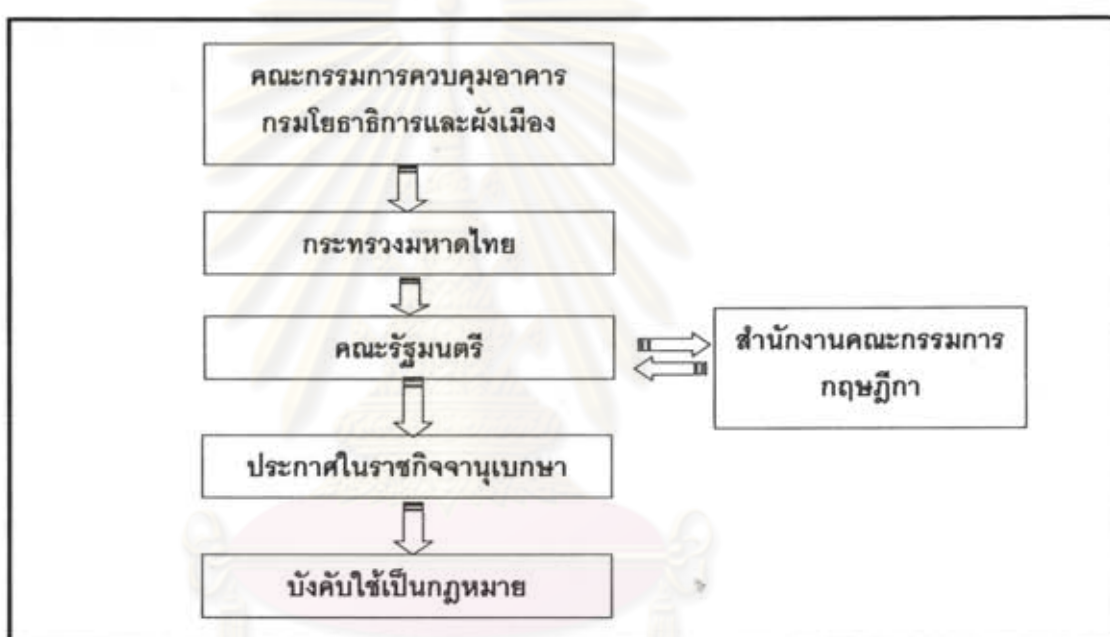
ที่มาของกฎหมาย คือ กฎหมายซึ่งรัฐมนตรีของแต่ละกระทรวงเป็นผู้ออก โดยอาศัยอำนาจในบทบัญญัติในกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่ง เพื่อวางระเบียบปฏิบัติให้เป็นตามกฎหมาย ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้อำนาจที่พระราชบัญญัติได้ให้อำนาจไว้ มิฉะนั้น อาจไม่ถือว่าเป็นตามกฎหมายก็ได้ เช่น ประกาศหรือสั่งของกระทรวงต่างๆ ทั่วเป็นต้น ตัวอย่างกฎหมายที่ดีว่าเป็นกฎหมาย เช่น

- กฎกระทรวงที่ออกตามความใน พ.ร.บ ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
- กฎกระทรวงที่ออกตามความใน พ.ร.บ. การประกอบอาชีพงานก่อสร้าง พ.ศ.2522 เป็นต้น

ขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงกฎกระทรวง มีดังต่อไปนี้

1. กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยคณะกรรมการควบคุมอาคาร จัดทำร่างกฎกระทรวง แล้วนำเสนอ
2. กระทรวงมหาดไทย พิจารณาและดำเนินการ โดยรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย นำร่างกฎกระทรวงนี้ เสนอต่
3. คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบในหลักการ และเสนอต่อ
4. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตรวจพิจารณาถึงความถูกต้องของข้อกำหนดแล้ว ส่งกลับคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ (โดยรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ลงนาม)
5. ประกาศบังคับใช้ในราชกิจจานุเบกษา

แผนผัง 2.13 แสดงขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงกฎกระทรวง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.8 การเปรียบเทียบหลักการออกกฎหมายของไทยกับประเทศกรณีศึกษา

ตาราง 2.14 แสดงการเปรียบเทียบหลักการออกกฎหมายของไทยกับประเทศกรณีศึกษา

ประเทศสหราชอาณาจักร	
ข้อเหมือนกัน	ข้อแตกต่าง
<p>1. ลำดับศักดิ์ของกฎหมาย ขั้นตอนของกฎหมายควบคุมอาคารและจำนวนกฎหมายควบคุมอาคาร จะมีลักษณะที่เหมือนกัน เช่น The Building Act 1984 เทียบได้กับพระราชบัญญัติควบคุมอาคารและ The Building Regulation 2000 เทียบได้กับกฎกระทรวง</p> <p>2. หน่วยงานที่ออกกฎหมาย หน่วยงานที่จัดทำกฎหมายเป็นหน่วยงานระดับรัฐมนตรี จึงจะสามารถประกาศใช้เป็นกฎหมาย ดังนั้นเป็นลักษณะการออกกฎหมายที่เหมือนกัน</p> <p>3. การอ้างมาตรฐาน เนื้อหาของ The Building Regulation 2000 จะมีการอ้างอิงมาตรฐานต่างๆ เพื่อเป็นมาตรฐานก่อสร้าง ในขณะที่ของไทยในกฎกระทรวงมีการอ้างมาตรฐานต่างๆ เพื่อให้เป็นมาตรฐานการก่อสร้าง เช่น วสท. เป็นต้น</p>	<p>1. การออก Approved Documents เนื้อหาของ The Building Regulation 2000 จะมีการแยกข้อมูลทางเทคนิคที่นอกเหนือจากข้อกำหนดเป็นข้อๆ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีทางเลือกในการออกแบบและก่อสร้าง</p>
ประเทศสหรัฐอเมริกา	
ข้อเหมือนกัน	ข้อแตกต่าง
<p>1. การออกกฎหมายควบคุมอาคารมีกฎหมายผังเมืองกำกับควบคู่ไปด้วย ในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีการกฎหมายควบคุมอาคารแล้วยังมีกฎหมายผังเมืองด้วยซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับของไทย</p> <p>2. การแก้ไขกฎหมายสามารถแก้ไขได้ตามแต่ละพื้นที่ ในประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถแก้ไขโดยตามแต่ละพื้นที่แก้ไขเพิ่มเติมได้ ซึ่งเป็นเหมือนของไทยที่สามารถแก้ไขได้ออกเป็นกฎกระทรวงหรือประกาศ</p>	<p>1. หน่วยงานที่ออก Building Code กฎหมายโดยส่วนใหญ่เป็นการออกโดยหน่วยงานของรัฐบาล ยกเว้นการออก Building Code ที่เป็นหน่วยงานอิสระที่ดำเนินการโดยไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล และมีหน่วยงานที่จัดทำโดยเฉพาะ ในขณะที่ของประเทศการจดทะเบียน Ad Hoc</p> <p>2. มี Building Code ในประเทศสหรัฐอเมริกา มี Building Code ที่เป็นระบบที่ชัดเจน ในขณะที่ของไทยยังไม่มี Building Code ที่ชัดเจน</p>

ประเทศอินเดีย	
ข้อเหมือนกัน	ข้อแตกต่าง
<p>1. ลำดับศักดิ์ของกฎหมาย</p> <p>ขั้นตอนของกฎหมายควบคุมอาคารและจำนวนกฎหมายควบคุมอาคาร จะมีลักษณะที่เหมือนกัน เช่น The Building Act เทียบได้กับพระราชบัญญัติควบคุมอาคารและ The Building Regulation เทียบได้กับกฎกระทรวง</p>	<p>1. ระบบกฎหมายที่แตกต่าง</p> <p>คือมีการปกครองแบบสาธารณะในขณะในประเทศไทยมีการบริหารโดยรัฐบาลเป็นศูนย์กลาง ในขณะที่ระบบของประเทศออสเตรเลียมีระบบสาธารณะรัฐ</p> <p>2. มี Building Code</p> <p>ในประเทศอินเดียมี Building Code ที่เป็นระบบที่ชัดเจน ในขณะที่ประเทศไทยยังไม่มี Building Code ที่ชัดเจน</p> <p>3. มี แผนพัฒนาเศรษฐกิจกำหนดการ ลักษณะอาคาร</p> <p>ในประเทศอินเดียแผนพัฒนาเศรษฐกิจกำหนดการควบคุมอาคาร ในประเทศไทยก็มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจกำหนดกฎหมายผังเมือง แต่กฎหมายควบคุมอาคาร ยังไม่ได้ครอบคลุมทั้งหมด</p>
ประเทศออสเตรเลีย	
ข้อเหมือนกัน	ข้อแตกต่าง
<p>1. ลำดับศักดิ์ของกฎหมาย</p> <p>ขั้นตอนของกฎหมายควบคุมอาคารและจำนวนกฎหมายควบคุมอาคาร จะมีลักษณะที่เหมือนกัน เช่น The Building Act เทียบได้กับพระราชบัญญัติควบคุมอาคารและ The Building Regulation เทียบได้กับกฎกระทรวง</p>	<p>1. ระบบกฎหมายที่แตกต่าง</p> <p>คือมีการปกครองแบบสาธารณะในขณะประเทศไทยมีการบริหารโดยรัฐบาลเป็นศูนย์กลาง ในขณะที่ระบบของประเทศออสเตรเลียมีระบบสาธารณะรัฐ</p> <p>2. มี Building Code</p> <p>ในประเทศออสเตรเลีย มี Building Code ที่เป็นระบบที่ชัดเจน ในขณะที่ประเทศไทยยังไม่มี Building Code ที่ชัดเจน</p>

บทที่ 3

หลักการและเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

บทนี้จะเป็นการกล่าวถึงภาพรวมของการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศ
กรณีศึกษาต่างๆโดยจะกล่าวโดยถึง หน่วยงานและองค์กรที่บังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร ขั้นตอนการบังคับ
ใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร หน้าที่และอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

3.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.1 หน่วยงานและองค์กรที่บังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

ประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีหน่วยงานที่กำหนดการบังคับใช้ไว้ คือ Department of Building
Safety จะมีอำนาจในการกำหนดหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ (Building Official) ซึ่งจะมีหัวหน้าที่จะตัดสิน คือ
Authority of The Jurisdiction ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่วนกลางจะเป็นผู้เป็นผู้ตัดสินแต่ผู้ทำหน้าที่ในการดูแลการ
บังคับใช้คือ เจ้าหน้าที่ (Building Official)

3.1.2 ขั้นตอนการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

มลรัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts)

1. การอนุญาตใช้วัสดุ อุปกรณ์เครื่องจักร หากเป็นวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องจักรที่เคยใช้ก็จะ
ได้รับการอนุมัติ แต่เจ้าหน้าที่ควบคุมอาคารมีอำนาจที่จะสั่งให้มีการทดสอบหรือพิสูจน์ว่า
เป็นไปตาม 780 หรือเจ้าหน้าที่ควบคุมอาคารอาจยอมรับรายงานผลสอบจากสถาบันที่
มีชื่อเสียงและยอมรับระดับชาติ
2. การอนุญาตทำงานอาคารต้องยื่นขอกับเจ้าหน้าที่ควบคุมอาคาร โดยใช้ฟอร์มใน
Appendix B ผู้ยื่นขอใบอนุญาตต้องเป็นเจ้าของอาคารหรือตัวแทนที่ได้รับการแต่งตั้งจาก
เจ้าของอาคาร เอกสารที่ใช้ในการขออนุญาตที่เรียกว่า Construction Document ซึ่งจะ
ประกอบด้วยเอกสารหลายอย่างจะต้องลงนามโดย สถาปนิกและวิศวกรอาชีพจ
ทะเบียน (Registered Architects and Professional Engineers) รวมทั้งเอกสารด้าน
วิศวกรรมที่จัดรายละเอียดโดยวิศวกรโครงสร้าง ในส่วนนี้จะต้องมีการทบทวน โดยวิศวกร
โครงสร้างอิสระ (Independent Structure Engineer)ซึ่งเจ้าของอาคารจะเป็นผู้ว่าจ้าง
ตามที่กำหนดใน Appendix I หากมีข้อพิพาทระหว่างวิศวกรโครงสร้างผู้ออกแบบ กับ
วิศวกรโครงสร้างอิสระ (Independent Structural Engineer) จะต้องให้คณะกรรมการที่
ปรึกษาด้านการทบทวนเกี่ยวกับโครงสร้างของอาคาร (Structural Peer Review
Advisory Committee) เป็นผู้ตัดสิน
3. การออกใบอนุญาต (Permit) เจ้าหน้าที่ควบคุมอาคาร (Building official) จะออก
ใบอนุญาตหากทุกอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับ 780 CMR

4. การควบคุมงานอาคาร(Construction Control) นอกจากช่วงออกแบบที่สถาปนิก และวิศวกรที่ลงทะเบียนกับรัฐ (Massachusetts Registered Architect and Engineer) จะต้องลงนามใน Construction Document แล้ว ทั้งสถาปนิกและวิศวกรดังกล่าวหรือสถาปนิกหรือวิศวกรที่ถูกกำหนดให้ควบคุมงานในช่วงทำงานอาคาร จะต้องทำให้การควบคุมอาคารโดยรับผิดชอบในการดำเนินงานให้งานอาคารจะต้องสอดคล้องกับ 780 CMR
5. การตรวจสอบ(Inspection) จะตรวจสอบงานอาคาร ช่วงก่อนเริ่มงาน ระหว่างทำงานและหลังงานแล้วเสร็จ จะมีการกำหนดในใบอนุญาตถึงกำหนดการที่ต้องตรวจสอบระหว่างการทำงานอาคาร ผู้ก่อสร้างในใบอนุญาตถึงกำหนดการที่ต้องตรวจสอบระหว่างการทำงานอาคารอย่างน้อยหนึ่งวัน เจ้าหน้าที่ควบคุมอาคารยอมรับรายงานการตรวจสอบของหน่วยงานตรวจสอบเอกชนที่ได้รับการอนุมัติให้ทำการตรวจสอบงานอาคารได้ (Approved Inspection Agencies, 780 CMR 115.3)
6. ใบรับรองการใช้อาคาร (Certificate of Occupancy) เจ้าหน้าที่ควบคุมอาคาร (Building official) จะทำการตรวจสอบอาคารครั้งสุดท้ายเมื่องานอาคารแล้วเสร็จ และจะออกใบรับรองการใช้อาคาร
7. ตรวจสอบอาคารเดิม (Existing Building) เป็นครั้งคราวโดยเจ้าหน้าที่ควบคุมอาคาร สำหรับการใช้อาคารประเภทต่างๆตามที่กำหนดไว้ในตาราง 106 ใน 780 CMR

มลรัฐนิวยอร์ก(New York)

1. การขออนุมัติแบบ(Approval of Plans)ที่จะขออนุมัติแบบจดทะเบียนกับแผนอาคารฯ ก่อนหรือเป็นบุคคลต่อไปนี้
 - เจ้าของอาคารหรือตัวแทนนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของ
 - สถาปนิกหรือวิศวกรอาชีพที่จดทะเบียนกับรัฐนิวยอร์ก
 - หน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ว่าความในรัฐนิวยอร์กแผนกอาคารจะตรวจสอบและอนุมัติแบบหากทุกอย่างถูกต้องตามข้อบังคับอาคาร
2. การขอใบอนุญาตทำงานอาคาร(Permit) ซึ่งแบ่งเป็นการขอใบอนุญาต ดังต่อไปนี้
 - ใบอนุญาตก่อสร้างอาคารใหม่(New Building Permits)
 - ใบอนุญาตแก้ไขปรับปรุงอาคารเดิม(Alteration Permits)
 - ใบอนุญาตทำงานฐานรากและงานดินของอาคาร (Foundation and Earthwork Permits)
 - ใบอนุญาตรื้อและเคลื่อนย้ายอาคาร(Demolition and Removal Permits)
 - ใบอนุญาตติดตั้งหรือแก้ไขปรับปรุงท่อ และระบบท่อของอาคาร (Plumbing Permits)
 - ใบอนุญาตติดตั้งหรือแก้ไขปรับปรุง ป้าย(Sign Permits)
 - ใบอนุญาตติดตั้งหรือแก้ไขปรับปรุงเครื่องจักรอุปกรณ์ในอาคาร(Equipment Work Permits)
 - ใบอนุญาตใช้เครื่องจักรอุปกรณ์ในอาคาร(Equipment Use Permits)

3. การตรวจสอบของหน่วยงานควบคุมอาคาร (Department Inspections) มีการตรวจสอบ โดยหน่วยงานควบคุมหลายขั้นตอน ดังนี้
 - การตรวจสอบเบื้องต้น(Preliminary Inspection)
 - การตรวจสอบระหว่างการทำงาน(Inspections During Progress of Work)
 - การตรวจสอบการทดสอบวัสดุที่ในงานอาคาร และวิธีการก่อสร้าง(Controlled Inspection or Semi controlled Inspection 27-130)
 - การตรวจสอบขั้นสุดท้าย(Final Inspection) เมื่ออาคารแล้วเสร็จก่อนออกใบรับรองการใช้อาคารหรือใบอนุญาตใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในอาคาร
 - การออกใบรับรองการใช้อาคาร(Certification of Occupancy)
 - การตรวจสอบอาคารระหว่างการใช้งาน(Inspection of Completed Buildings,26-216/221)

3.1.3 หน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่

อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ได้กำหนดไว้แล้ว ใน Duty and Power of Building Officials ซึ่งจะต้องเข้าใจข้อบังคับต่างๆ แล้วสามารถนำไปใช้(Adopt) เพื่อให้เกิดความกระจ่างในแต่ละเรื่องโดยกำหนดหน้าที่หลักๆ ไว้ ดังนี้ การลงทะเบียนเป็นผู้ตรวจเอกสาร(Applications) การขออนุญาต (Permits) การร้องขอและบันทึก(Notices and Order) การตรวจสอบและควบคุม (Inspections) การพิสูจน์(Identification) สิทธิในการเข้าตรวจ (Right of Entry) การประกันภัย(Liability) การอนุมัติวัสดุ (Approved Material and Equipment)

3.1.4 การอุทธรณ์

หากเจ้าของอาคารหรือบุคคลอื่น ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการ การออกคำสั่งของเจ้าหน้าที่ควบคุมหรือของเจ้าหน้าที่อื่น และคิดว่าการดำเนินการหรือคำสั่งถูกต้องก็สามารถอุทธรณ์เรื่องนี้ที่คณะกรรมการพิจารณาการอุทธรณ์ของรัฐ (State Building Code Appeals Board) หากยังไม่พอใจผลการตัดสินของคณะกรรมการฯ ก็สามารถฟ้องศาลท้องถิ่นได้

3.2 ประเทศออสเตรเลีย

3.2.1 หน่วยงานและองค์กรที่บังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

คณะกรรมการประมวลข้อบังคับอาคารประเทศออสเตรเลีย (Australian Building Codes Board, ABCB) เป็นผู้จัดทำและแก้ไขประมวลข้อบังคับอาคาร (Building Code of Australia, BCA) ในนามของรัฐบาลออสเตรเลียและแต่ละรัฐบาลของรัฐหรือเขต โดยมีคณะกรรมการประมวลข้อบังคับอาคาร (Building Codes Committee, BCC) เป็นที่ปรึกษาทางด้านเทคนิคทั้งหมด ใน BCA นอกจากนี้จะมีข้อบังคับอาคารที่ใช้ได้ทั่วประเทศแล้วใน Appendix ยังกำหนดข้อบังคับที่ได้แก้ไขให้เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในแต่ละรัฐหรือเขตทั่วประเทศ

3.2.2 ขั้นตอนการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

1. การยื่นขออนุญาตก่อสร้างต้องแนบเอกสารผลการทดสอบวัสดุ ผลิตภัณฑ์ ที่ออกโดย Registered Testing Authority สำหรับอุปกรณ์เกี่ยวกับการป้องกันไฟต้องได้รับการทดสอบจากห้องปฏิบัติการ Scientific Services Laboratory ภายใต้ Active Fire Scheme
2. ใบรับรองที่ออกเพื่อยืนยันการใช้วัสดุ ผลิตภัณฑ์ และวิธีการออกแบบ มีความเหมาะสมสามารถใช้งานอาคารได้ ทั้งนี้ต้องออกโดย Professional Engineer หรือ Appropriately Qualified ถ้าใช้ใบรับรองของวัสดุ ผลิตภัณฑ์เอง ต้องได้รับการรับรองจาก The Joint Accreditation System of Australia and New Zealand (JAS-ANZ)
3. ใบรับรองเฉพาะพื้นที่ (Certificated of Accreditation) ใบรับรองนี้ออกโดย State หรือ Territory Accreditation Authority ใช้ได้เฉพาะพื้นที่ เพื่อรับรองคุณสมบัติและสมรรถนะของวัสดุ ผลิตภัณฑ์ วิธีการก่อสร้าง หรือ วิธีการออกแบบนี้ สอดคล้องกับข้อกำหนดเฉพาะใน BCA
4. ใบรับรองทั่วไป (Certificate of conformity) ใบรับรองนี้ออกโดยเฉพาะคณะกรรมการประมวลข้อบังคับอาคารแห่งประเทศออสเตรเลีย (The Australia Building Codes Board ,ABCB) ให้สามารถใช้บังคับได้ทั่วไป ในทุกรัฐทั่วประเทศ เพื่อรับรองคุณสมบัติและสมรรถนะของวัสดุ ผลิตภัณฑ์ วิธีการก่อสร้าง หรือ วิธีการออกแบบนี้ สอดคล้องกับข้อกำหนดเฉพาะใน BCA

3.2.3 หน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่

1. Registered Testing Authority ทำหน้าที่ รับรองผลการทดสอบวัสดุผลิตภัณฑ์ อาคาร
2. The Joint Accreditation System of Australia and New Zealand (JAS-ANZ) ทำหน้าที่รับรองที่ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตด้วยตนเอง
3. นายทะเบียนอาชีพก่อสร้าง (Construction Occupant ions Registrar) เป็นหน่วยงานทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายควบคุมอาคาร แต่งตั้งโดยปลัดกระทรวง(Chief Executive) รวมถึงการออกใบรับรองการใช้หรือครอบครองอาคาร (Certificate of Occupancy)
4. ผู้รับรองงานอาคารเอกชน(Certifier) แต่งตั้งจาก Licensed Construction Practitioners (ผู้มีอาชีพก่อสร้างที่จดทะเบียนตาม Construction Occupations (Licensing) Act 2004 โดยนายทะเบียนอาชีพก่อสร้าง ทำหน้าที่ อนุมัติแบบ ออกใบอนุญาตเริ่มงาน ตรวจสอบอาคารตาม Stages ที่กำหนดไว้ ออกใบรับรองการตรวจสอบงานอาคาร เมื่องานอาคารแล้วเสร็จส่งเอกสารทุกอย่างให้นายทะเบียนอาชีพก่อสร้าง และรับรองอาคาร
5. ผู้รับรองงานอาคารรัฐ (Government Certifier) ทำหน้าที่เช่นเดียวกับ Certifier ซึ่งจะให้บริการ เมื่อเจ้าของหา Certifier เอกชนไม่ได้
6. ผู้ตรวจสอบอาคาร (Building Inspector) แต่งตั้งโดย นายทะเบียนอาชีพก่อสร้าง ทำหน้าที่ตรวจสอบอาคารทั่วไป ที่ได้รับการอนุญาตก่อสร้างหรือไม่ได้รับอนุญาตก่อสร้าง ตั้งแต่เริ่มจนแล้วเสร็จว่าต้องตามกฎหมายหรือไม่
7. Professional Engineer หรือ Appropriately Qualified ทำหน้าที่รับรองการเลือกใช้วัสดุ การออกแบบ และวิธีก่อสร้างงานอาคาร รวมทั้งออกใบรับรองเกี่ยวกับโครงสร้าง (Structural Engineer's Certificate) ให้เจ้าของงานนำไปให้ Certifier

3.2.6 การอุทธรณ์

กรณีข้อโต้แย้งระหว่างเจ้าของอาคาร (Applicant) และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ร้องเรียนที่หน่วยงานรัฐหรือเขต (State or Territory Body)

3.3 ประเทศอินเดีย

3.3.1 หน่วยงานและองค์กรที่บังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

ประเทศอินเดียมีองค์กรที่เรียกว่า Department of Building ทำหน้าที่แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง(The Authority) และทีมงานอาคาร (Team of Building officials) ในการดำเนินงานควบคุมอาคาร เจ้าหน้าที่ของทีมงานอาคาร (Team of Building officials) จะต้องได้รับการแต่งตั้งโดยเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง ซึ่งประกอบไปด้วยสถาปนิก วิศวกร นักจัดสวน ฯลฯ ซึ่งจะดูแลในเรื่องกฎระเบียบตามกฎหมาย องค์กรที่เรียกว่า Department of Building จะประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ในการช่วยตรวจสอบงานด้านเทคนิค และช่วยทีมงานอาคารในเรื่องการบริหารงานอาคาร

3.3.2 ขั้นตอนการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

1. ในประเทศอินเดียกำหนด เรื่องการขออนุญาตไว้ใน Section 3 Permit and Inspection ดังนี้ อาคารหรือที่ดินที่มีการพัฒนาจะต้องทำเรื่องขออนุญาต ในกรณีที่มีอาคารพิเศษจะต้องได้รับอนุมัติตาม Civil Aviation Authority ,Fire Services Department ,Pollution Control Board etc. ขึ้นกับอาคารที่เกี่ยวข้องเป็นพิเศษ

2. เจ้าหน้าที่ส่วนกลางอนุญาตให้สถาปนิกและวิศวกรอนุมัติแบบเพื่อขออนุญาตและของใช้อาคาร โดยต้องเป็นอาคารที่ถูกต้องตามประมวลข้อบังคับอาคาร สำหรับอาคารพักอาศัย 500 ตารางเมตร และสถาปนิกหรือวิศวกรจะต้องส่งให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล โดยที่เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ในการตรวจและรับเอกสารในการยื่นขออนุญาตปลูกสร้างตัดแปลงอาคารให้เป็นไปตามกฎประมวลข้อบังคับอาคาร

3. การตรวจควรที่จะต้องทำก่อนภายใน 7 วัน หลังจากที่เจ้าหน้าที่ของอาคารแจ้งกับเจ้าหน้าที่ตรวจ โดยช่วงแรกเจ้าหน้าที่ส่วนกลางจะเข้ามาตรวจสอบตามแบบขออนุญาตและสถานที่ก่อสร้างการตรวจครั้งสุดท้ายจะตรวจหลังจากงานจะจบก่อน 21 วันหลังจากแจ้งว่างานจะแล้วเสร็จ และออกไปรับรองการใช้อาคาร เจ้าของอาคารหรือสถาปนิก/วิศวกรที่ลงทะเบียนจะต้องส่งใบแจ้งรับรองการก่อสร้างแล้วเสร็จว่ามีความถูกต้อง ผู้ที่อนุมัติ คือ เจ้าหน้าที่ และทีมเจ้าหน้าที่จะเข้ามาตรวจและออกไปรับรองการใช้ที่ตรงกับกรการใช้งาน หากการตรวจงานก่อสร้างที่ดำเนินไปขาดความปลอดภัยเจ้าหน้าที่ส่วนกลางก็มีสิทธิสั่งให้หยุดก่อสร้างงาน อาคารทุกอาคารต้องได้รับการตรวจเป็นระยะทุก 3-5 ปี และหากอาคารไม่ปลอดภัยเจ้าของอาคารต้องแก้ไขภายใน 6 เดือน

3.3.2 หน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่

ในประเทศอินเดียได้กำหนดหน้าที่ของทีมงานอาคาร(Team of Building)ไว้ใน Power and Duty of Team of Building Officials ซึ่งจะทำหน้าที่ในการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคาร ทั้งขั้นตอนการก่อสร้างและวัสดุในการสร้างอาคาร(Erected) เมื่อส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดมีการเคลื่อนย้าย (Removed) การทุบอาคาร(Demolition) การเปลี่ยนแปลงการใช้(Change of Occupancy) การตัดแปลงอาคาร

(Alteration) ทั้งอาคารเดิมและอาคารใหม่ และที่ดินที่มีการพัฒนา(Development of land) การใช้อาคาร (Use) โดยกำหนดหน้าที่หลักๆ ไว้ ดังนี้ การลงทะเบียนเป็นผู้ตรวจเอกสาร(Applications) การขออนุญาต (Permits) การร้องขอและบันทึก(Notices and Order) การตรวจสอบและควบคุม (Inspections) การพิสูจน์ (Identification) สิทธิในการเข้าตรวจ (Right of Entry) การก่อสร้างที่ไม่เป็นไปตามผังที่ขออนุญาต (Construction Not According to plan) การฝ่าฝืนการใช้อาคาร(Occupancy Violations)

3.3.4 การอุทธรณ์

ในกรณีมีความขัดแย้งระหว่างเจ้าของอาคาร หรือเจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงาน โดยร้องเรียน กับศาลอุทธรณ์

3.4 ประเทศสหราชอาณาจักร

3.4.1 หน่วยงานและองค์กรที่บังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

ในประเทศสหราชอาณาจักร ได้กำหนดไว้ว่า เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (Local Authority) มีหน้าที่ทำ ให้งานก่อสร้างเป็นไปตาม Building Regulation ดังต่อไปนี้

- เป็นผู้รื้อและย้ายหรือสร้างใหม่ที่ฝ่าฝืน Building Regulation
- ทำให้งานก่อสร้างแล้วเสร็จเพื่อให้งานเป็นไปตาม Building Regulation
- เป็นผู้ว่าจ้างเจ้าหน้าที่ได้รับคำสั่งจากเจ้าหน้าที่ในการรื้อ และสร้างอาคารใหม่หรือส่วน หนึ่งของอาคารโดยเก็บเงินจากเจ้าของอาคารนั้นๆ
- อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กำหนดไว้ใน Building Act 1984 Section 97-101

เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเข้าตรวจได้ทุกเวลาที่มีเหตุผลยกเว้นโรงงานหรือสถานที่ทำงาน ตลอด 24 ชั่วโมง จะต้องมิใช่เข้าตรวจ¹

3.4.2 ขั้นตอนการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

1. ยื่น การแจ้งการทำงานอาคารหรือขออนุมัติแบบ (Building Notices or Full Plans) ให้ Local Authority หรือ Approved Inspector เห็นชอบหรืออนุมัติ หากเห็นชอบจะออก Plan certificate
2. เมื่อเริ่มทำงานอาคาร ต้องยื่น Initial Notice ต่อ Local Authority ก่อนเริ่มงานอาคาร และยื่นผู้ทำงานอาคารร่วมกับ Approved Inspector (การยื่น Initial Notice เป็นการขอความรับผิดชอบ ของ Local Authority ในการควบคุมงานอาคาร โดย Approved Inspector จะเป็นผู้รับผิดชอบแทน)
3. ระหว่างทำงานอาคาร Approved Inspector จะทำหน้าที่ควบคุมงานอาคารรวมถึง การตรวจสอบและการทดสอบต่างๆ
4. เมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จ Approved Inspector จะยื่น Final Certificate ให้ Local Authority แล้วผู้ทำงานอาคารต้องยื่นขอรับเอกสารรับรองทำงานแล้วเสร็จ (Completion Certificate) จาก Local Authority
5. การยื่นขออนุมัติแบบและขออนุญาตทำงานอาคารทำได้ 2 วิธี คือ

¹ Ray Tricker ,Building Regulation in brief (Burlington : British Library Cataloguing in Publication Data, 2004),p 26

5. การยื่นขออนุมัติแบบและขออนุญาตทำงานอาคารทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 ยื่น Full Plans ขออนุมัติแบบกัน หน่วยงานท้องถิ่น เมื่อได้รับการอนุมัติแบบ (A Notice of Approval) ยื่น Commencement Notice ให้ Local Authority 2 วันทำการ ก่อนหน้าเริ่มทำงานอาคาร

วิธีที่ 2 ยื่น Building Notice ให้ Local Authority แล้วสามารถเริ่มทำงานอาคารได้(หลังยื่น 2 วันทำการ) หากยื่น Commencement Notice พร้อม Building Notice ระหว่างการทำงานอาคาร Local Authority สามารถจะตรวจสอบงานอาคารได้ทุกเวลาที่ต้องการ

หากยื่นขออนุมัติแบบ Full Plans เมื่องานเสร็จ Local Authority จะออกใบรับรองอาคาร (Completion Certificate) หากต้องการใช้บริการของ Approved Inspection เจ้าของอาคารและ Approved Inspection ร่วมกันยื่น Initial Notice ให้ Local Authority เห็นชอบ แล้วความรับผิดชอบในการ อนุมัติแบบ (Approval of Plans)ออกใบรับรองแบบ (Plans Certificate)(หากเจ้าของต้องการ)ตรวจสอบงานอาคาร ขณะกำลังทำงานอาคาร ออกใบรับรองอาคาร (Final Certificate)

3.4.3 หน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อม (Secretary of State for Environment) หน้าที่ออกกฎข้อบังคับอาคารฉบับปี ค.ศ. 2000 (Building Regulation 2000, Statutory Instrument NO 2531)
2. The Office of the Deputy Prime Minister ทำหน้าที่ตัดสินข้อขัดแย้งระหว่างเจ้าของอาคารกับ Local Authority หรือ Approved Inspector ในเวลส์
3. เจ้าของอาคาร หรือบุคคลใดทำผิดต่อกฎหมายนี้ต้องเสียค่าปรับที่ศาล (Magistrate Court)
4. Local Authority เป็นตัวแทนของรัฐบาลในการบังคับใช้กฎหมายควบคุมอาคารในพื้นที่ควบคุม
5. Local Authority National Type Approval Confederation, LANTAC อนุมัติและรับจดทะเบียน รับรองคุณสมบัติ และสมรรถนะของผลิตภัณฑ์ และการออกแบบว่าสอดคล้องกับประมวลข้อบังคับอาคาร
6. Approved Inspector เอกชน ทำหน้าที่คล้ายกับ Local Authority ในด้านการตรวจสอบและออกใบอนุญาตต่างๆ ภายใต้การกำกับดูแลของ Local Authority รัฐมนตรีหรือตัวแทน (ซึ่งในปี ค.ศ. 1997) รัฐมนตรีได้แต่งตั้งให้ The Construction Industry Council ,CIC เป็นตัวแทน จะเป็นผู้อนุมัติและจดทะเบียน Approved Inspection (รับจดทะเบียนทั้งบุคคลและนิติบุคคล)
7. ผู้รับรองแบบ (Person give a certificate Accompany with deposited plans) รัฐมนตรีหรือตัวแทน จะเป็นผู้รับรอง

3.4.4 การอุทธรณ์

ถ้าไม่พอใจการตัดสินใจของ Local Authority หรือ Approved Inspector ในเรื่องการขออนุมัติแบบงานอาคาร (A Full Plans Application) ใบรับรองการแล้วเสร็จ (Completion Certificate) ให้ทำเรื่องขอผ่อนผันกับ Local Authority และหากยังไม่พอใจการตัดสินใจของ Local Authority หรือ Approved

3.5 ประเทศไทย

3.5.1 หน่วยงานและองค์กรที่บังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายของไทย คือ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (1) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (2) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (3) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (5) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (6) ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
สำหรับในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี

อำนาจออกกฎกระทรวง

- (1) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม
- (2) กำหนดแบบคำขออนุญาต ใบอนุญาต ใบรับรอง ใบแทน ตลอดจนแบบของคำสั่งหรือแบบอื่นใดที่จะใช้ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (3) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้²

ในมาตรา 40 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดังนี้

“มาตรา 40 ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการดังนี้

- (1) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ลูกจ้างหรือบริวารของบุคคลดังกล่าว ระงับการกระทำดังกล่าว
- (2) มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของอาคาร หรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าว และจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณอาคารหรือบริเวณดังกล่าว และ
- (3) พิจารณามีคำสั่งตามมาตรา 41 หรือมาตรา 42 แล้วแต่กรณีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่
ได้มีคำสั่ง

“มาตรา 49 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความรู้หรือคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้เป็นนายตรวจหรือนายช่างได้ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือ

² วีระเดช พะเยาศิริพงษ์, รวมกฎหมายก่อสร้าง (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา , 2549), หน้า 34

ได้รับการร้องขอจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น **อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง** มีอำนาจแต่งตั้งวิศวกรหรือสถาปนิกเป็นนายช่างได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง”

3.5.2 ขั้นตอนการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

1. ยื่นแบบแปลนที่จะทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร เอกสารถูกต้องครบถ้วนตามแบบคำขอกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ลงนามโดยผู้ออกแบบและผู้ควบคุมงาน
2. เมื่อได้รับใบอนุญาตก่อนเริ่มก่อสร้าง ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่พนักงานท้องถิ่นทราบ ชื่อผู้รับผิดชอบควบคุมงาน วันเวลา เริ่มต้น และงานแล้วเสร็จ ในระหว่างการก่อสร้างต้องให้ความร่วมมือและความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเข้าตรวจการก่อสร้าง เมื่อได้รับการแจ้งด้วยเอกสารราชการ
3. เพื่อขอรับใบรับรอง เมื่องานดำเนินการแล้วเสร็จ ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบเพื่อทำการตรวจสอบรับรอง เพื่อเปิดใช้ประกอบการตามขอต่อไป
4. การตรวจสอบอาคารที่ใช้งานแล้ว โดยวิศวกรและสถาปนิกที่ได้รับขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบอาคารไว้กับคณะกรรมการควบคุมอาคาร และได้รับการรับรองด้วยหนังสือเป็นหลักฐานสำคัญ

3.5.3 หน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่

สำหรับประเทศไทยกำหนดหน้าที่และอำนาจจากนิยาม ใน พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ดังนี้

“ผู้ควบคุมงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวก หรือควบคุมดูแลการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร

“ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งกระทำการก่อสร้าง ดัดแปลงรื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารด้วยตนเอง และหมายความรวมถึง ผู้ซึ่งตกลงรับกระทำการดังกล่าวไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม และผู้รับจ้างช่วง³

“ผู้ครอบครองอาคาร” หมายความว่า รวมถึง ผู้จัดการของนิติบุคคลอาคารชุดสำหรับทรัพย์สินส่วนกลางตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดด้วย

“ผู้ตรวจสอบ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม หรือผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณีซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้”

“นายตรวจ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายตรวจ

“นายช่าง” หมายความว่า ช่างราชการหรือพนักงานของราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายช่าง หรือวิศวกรหรือสถาปนิกซึ่ง**อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง**แต่งตั้งให้เป็นนายช่าง”

บัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545-พ.ศ. 2545 มาตรา 47)

³ วีระเดช พะเยาศิริพงษ์, รวมกฎหมายก่อสร้าง (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา , 2549), หน้า 55

บัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545-พ.ศ. 2545 มาตรา 47)

"ราชการส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองท้องถิ่นอื่น ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

3.5.4 การอุทธรณ์

มาตรา 51 ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) มีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์
- (3) สอบถามข้อเท็จจริงหรือกระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (3) กรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมายจะเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารอันเป็นมูลกรณีแห่งการอุทธรณ์ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกก็ได้

"มาตรา 51 ทวิ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมายก็ได้ให้นำมาตรา 15 มาตรา 16 มาตรา 17 และมาตรา 51 มาใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม"

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.6 ข้อสรุปจากเอกสาร

ตาราง 3.1 แสดงหน้าที่และอำนาจหน้าที่ของทั้ง 5 ประเทศ

หน่วยงานที่บังคับใช้ : หน้าที่และอำนาจเจ้าหน้าที่										
ประเทศไทย	ผู้ควบคุมงาน	ผู้ดำเนินการ	ผู้ครอบครองอาคาร	ผู้ตรวจสอบ	นายตรวจ	นายช่าง	เจ้าพนักงานท้องถิ่น	รัฐมนตรี	สถาปนิกในการยื่นขออนุญาต	วิศวกรในการยื่นขออนุญาต
ประเทศสหรัฐอเมริกา	สถาปนิกในการยื่นขออนุญาต (Registered Architects) วิศวกรในการยื่นขออนุญาต (Professional Engineers)	เจ้าของอาคาร(Own) ผู้สร้างบ้าน , (Builders) ผู้รับเหมา (Contractor)		ตัวแทนผู้ตรวจสอบ (Inspection Agencies)			เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (The Building Official)	-	สถาปนิกในการยื่นขออนุญาต (Registered Architects)	วิศวกรในการยื่นขออนุญาต (Professional Engineers)
ประเทศอินเดีย	-	เจ้าของอาคาร(Own) ผู้สร้างบ้าน , (Builders) ผู้รับเหมา (Contractor)		ทีมอาคาร (The team of building)			เจ้าหน้าที่ (Authority)	-	สถาปนิกในการยื่นขออนุญาต (Registered Architects)	วิศวกรในการยื่นขออนุญาต (Professional Engineers)
ประเทศออสเตรเลีย	ผู้รับรองอาคารเอกชน (Certifier), ผู้รับรองอาคารรัฐ (Government Certifier)	เจ้าของอาคาร(Own)ผู้สร้างบ้าน , (Builders) ผู้รับเหมา (Contractor) ผู้ครอบครองอาคาร (Occupier)		ผู้ตรวจสอบ (Building Inspector)			นายทะเบียนอาชีพก่อสร้าง (Construction Occupations Registrar)	ปลัดกระทรวง (Chief Executive)	-	-
ประเทศสหราชอาณาจักร	ผู้ตรวจได้รับการลงทะเบียน (Approved Inspector)	เจ้าของอาคาร(Own)ผู้สร้างบ้าน , (Builders) ผู้รับเหมา (Contractor)		ผู้ตรวจสอบอาคาร (Building Inspector)			เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (Local Authority)	รัฐมนตรีประจำกระทรวง (The Secretary of Stage)	-	-

ตาราง 3.2 แสดงหน่วยงานที่บังคับใช้ของ ทั้ง 5 ประเทศ

หน่วยงานที่บังคับใช้				
ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศอินเดีย	ประเทศออสเตรเลีย	ประเทศสหราชอาณาจักร
ราชการส่วนท้องถิ่น	Department of Building and Safety	Department of Building	Construction Occupations Registrar	Local Authorities
หน้าที่ มีหน้าที่ในการบังคับการควบคุมอาคารให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยมอบหมายงานตามขั้นตอนต่างๆ เช่นการขออนุญาต การตรวจ และการขออนุญาตการใช้ เป็นต้น	หน้าที่ อำนาจกำหนดหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (The Building Official) ให้มีเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง(Authority)ที่เป็นตัวแทนของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ตรวจสอบ ผู้ตรวจผัง และอื่นๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ((The Building Official)เป็นผู้แต่งตั้ง <ol style="list-style-type: none"> 1. บังคับใช้ข้อบังคับอาคารที่กำหนดใน Building Code 2. จัดทะเบียนให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับงานอาคาร 3. ออกใบอนุญาตตงานก่อสร้าง 4. ตรวจสอบงานอาคาร 5. ออกใบอนุญาตการใช้อาคาร 	หน้าที่ การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง(The Authority)และทีมงานอาคาร (Team of Building officials)ในการดำเนินงานงานควบคุมอาคาร หน้าที่ของทีมงานอาคาร (Team of Building officials)	หน้าที่ มีหน้าที่ในการควบคุมอาคารให้เป็นไปตามอาคารกฎหมายควบคุม เป็นผู้ควบคุม Government Certifier และ Certifier โดย Government Certifier และ Certifierทำหน้าที่ อนุมัติแบบ ออกใบอนุญาต เริ่มงาน ตรวจอาคารตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ออกใบรับรองการตรวจสอบอาคาร เมื่องานอาคารแล้วเสร็จส่งเอกสารทุกอย่างให้นาย	หน้าที่ มีหน้าที่ในการควบคุมอาคารให้เป็นไปตาม Building Regulations โดยมีอำนาจในการสั่งทุบหรือย้ายหรือทำใหม่ ให้อาคารมีความถูกต้องตามกฎหมาย สั่งจ้างบุคคลที่สามในการสั่งทุบหรือย้ายหรือทำใหม่ ให้อาคารมีความถูกต้องตามกฎหมาย โดยเก็บเงินที่เจ้าของอาคาร
การจัดตั้ง จากการเลือกตั้ง โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่น หมายถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพ , นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา , นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล ,นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ	การจัดตั้ง เจ้าหน้าที่อาคาร (The Building official)แต่งตั้งโดยหัวหน้าศาลเจ้าหน้าที่ (The chief appointing authority of the official)	การจัดตั้ง รับการแต่งตั้งโดยเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง จะประกอบไปด้วยสถาปนิก วิศวกร นักจัดสวน ฯลฯ	การจัดตั้ง แต่งตั้งจากปลัดกระทรวง (Chief Executive)	การจัดตั้ง ได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีกระทรวง (The Secretary of State) ตามกฎหมายของ Building Act 1984

ตาราง 3.3 แสดงขั้นตอนการบังคับใช้ของประเทศไทย

ขั้นตอนการบังคับใช้										
ประเทศ	ขั้นตอน			การขออนุญาต					การตรวจและควบคุมอาคาร	
	การขออนุญาต	การตรวจควบคุม	การใช้อาคาร	ข้อกำหนดอาคาร	ผู้รับรอง	ผู้ยื่นขอ	ผู้อนุมัติ	ใบอนุญาต	ผู้ควบคุม	ผู้ตรวจ
ประเทศไทย	✓	✓	✓	-การก่อสร้างอาคาร -การดัดแปลงอาคาร -การเคลื่อนย้ายอาคาร -การรื้อถอนอาคาร -การใช้หรือการเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร	สถาปนิกในการยื่นขอ อนุญาต วิศวกรในการ ยื่นขออนุญาต	เจ้าของอาคาร หรือผู้ ครอบครองอาคาร	เจ้าพนักงาน ท้องถิ่น	ขออนุญาต	สถาปนิกในการยื่นขอ อนุญาต วิศวกรในการ ยื่นขออนุญาต	เจ้าพนักงานท้องถิ่น
	ใบอนุญาตใช้อาคาร									
					ข้อกำหนดอาคาร	ผู้ยื่นขอ	ผู้อนุมัติ	ใบอนุญาต		
				1) อาคารสำหรับใช้เป็นคลังสินค้า โรงแรม อาคารชุด หรือสถานพยาบาล 2) อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการพาณิชยกรรม ที่มีพื้นที่สำหรับประกอบกิจการค้าหรือธุรกิจ ตั้งแต่ 80 ตารางเมตรขึ้นไป 3) อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการอุตสาหกรรม ที่ใช้เครื่องจักรในการผลิตมีกำลังรวมกันหรือกำลังเทียบเท่า ตั้งแต่ 5 แรงม้าขึ้นไป 4) อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการการศึกษาที่มีพื้นที่สำหรับประกอบกิจการ เพื่อประโยชน์ในการให้การศึกษาตั้งแต่ 80 ตารางเมตรขึ้นไป 5) อาคารสำหรับใช้เป็นหอประชุม ที่มีพื้นที่ใช้เป็นที่ชุมนุมหรือประชุม ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป 6) อาคารสำหรับใช้เป็นสำนักงานหรือที่ทำการ ที่มีพื้นที่ใช้เป็นที่สำนักงานหรือที่ทำการตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป	เจ้าของอาคาร หรือผู้ ครอบครองอาคาร	เจ้าพนักงานท้องถิ่น		ใบรับรองการใช้		

ตาราง 3.4 แสดงขั้นตอนการบังคับใช้ของประเทศออสเตรเลีย

ขั้นตอนการบังคับใช้												
ประเทศ	ขั้นตอน			การขออนุญาต					การตรวจและควบคุมอาคาร			
	การขออนุญาต	การตรวจควบคุม	การขอการใช้อาคาร	ข้อกำหนดอาคาร	ผู้รับรอง	ผู้ยื่นขอ	ผู้อนุมัติ	ใบอนุญาต	ผู้ควบคุม	ผู้ตรวจ		
ประเทศออสเตรเลีย	✓	✓	✓	-การก่อสร้างอาคาร (Construction) -การดัดแปลงอาคาร (Alteration) -การย้ายอาคาร(Movement) -การขยายอาคาร(Enlargement) -การแทนที่อาคารเดิม(Replacement) -การซ่อมแซมอาคาร(Repair) -การใช้และการครอบครองอาคาร(Use and Occupancy) -การทุบอาคาร(Demolition) -การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง (Removal) -การบำรุงรักษา(Maintenance)ที่เกี่ยวข้องกับอาคารและโครงสร้าง	สถาปนิกในการยื่นขออนุญาต (Registered Architects)วิศวกรในการยื่นขออนุญาต (Professional Engineers)	เจ้าของอาคาร หรือผู้ครอบครองอาคาร	ผู้รับรองอาคาร (Government Certifier or Certifier)	ขออนุญาต (Permit)	ผู้รับรองอาคาร (Government Certifier or Certifier)	ผู้รับรองอาคาร (Government Certifier or Certifier)		
				ใบอนุญาตใช้อาคาร								
				ข้อกำหนดอาคาร	ผู้ยื่นขอ	ผู้อนุมัติ	ใบอนุญาต					
				ทุกอาคารต้องมีใบรับรองการใช้อาคาร ตามการขออนุญาต	เจ้าของอาคาร หรือผู้ครอบครองอาคาร	นายทะเบียนอาชีพก่อสร้าง(Construction Occupation Registrar)	ใบอนุญาต	ใบรับรองการใช้ (Certificate of Occupancy)				

ตาราง 3.5 แสดงขั้นตอนการบังคับใช้ของประเทศสหรัฐอเมริกา

ขั้นตอนการบังคับใช้											
ประเทศ	ขั้นตอน			การขออนุญาต					การตรวจและควบคุมอาคาร		
	การขออนุญาต	การตรวจควบคุม	การใช้อาคาร	ข้อกำหนดอาคาร	ผู้รับรอง	ผู้ยื่นขอ	ผู้อนุมัติ	ใบอนุญาต	ผู้ควบคุม	ผู้ตรวจ	
สหรัฐอเมริกา	✓	✓	✓	-การก่อสร้างอาคาร (Construction) -การดัดแปลงอาคาร (Alteration) -การย้ายอาคาร(Movement) -การขยายอาคาร(Enlargement) -การแทนที่อาคารเดิม(Replacement) -การซ่อมแซมอาคาร(Repair) -การใช้และการครอบครองอาคาร(Use and Occupancy) -การทุบอาคาร(Demolition) -การเคลื่อนย้ายตำแหน่ง (Removal) -การบำรุงรักษา(Maintenance)ที่เกี่ยวข้องกับอาคารและโครงสร้าง	สถาปนิกในการเซ็นขอ อนุญาต (Registered Architects)วิศวกรใน การเซ็นขออนุญาต (Professional Engineers) ตัวแทนอาคาร (Building Agencies)	เจ้าของอาคาร หรือผู้ ครอบครองอาคาร	เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (The Building Official)	ขออนุญาต (Permit)	ตัวแทนผู้ตรวจสอบ (Inspection Agencies)	เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (The Building Official)	
	ใบอนุญาตใช้อาคาร										
					ข้อกำหนดอาคาร		ผู้ยื่นขอ	ผู้อนุมัติ	ใบอนุญาต		
				ทุกอาคารต้องมีใบรับรองการใช้อาคาร ตามการขออนุญาต		ตัวแทนผู้ตรวจสอบ (Inspection Agencies)	เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (The Building Official)		ใบรับรองการใช้ (Certificate of Occupancy)		

ตาราง 3.6 แสดงขั้นตอนการบังคับใช้ของประเทศไทย

ขั้นตอนการบังคับใช้												
ประเทศ	ขั้นตอน			การขออนุญาต					การตรวจและควบคุมอาคาร			
	การขออนุญาต	การตรวจควบคุม	การขอการใช้อาคาร	ข้อกำหนดอาคาร	ผู้รับรอง	ผู้ยื่นขอ	ผู้อนุมัติ	ใบอนุญาต	ผู้ควบคุม	ผู้ตรวจ		
ประเทศไทย	✓	✓	✓	การสร้างอาคาร(Erected) การเคลื่อนย้าย (Removed) การทุบอาคาร(Demolition) การเปลี่ยนแปลงการใช้(Change of Occupancy) การดัดแปลงอาคาร (Alteration) ที่ดินที่มีการพัฒนา(Development of land)	สถาปนิกในการยื่นขอ อนุญาต (Registered Architects)วิศวกรในการยื่นขออนุญาต (Professional Engineers)	เจ้าของอาคาร หรือผู้ ครอบครองอาคาร	เจ้าหน้าที่ (Authority)	ขออนุญาต (Permit)	สถาปนิกในการยื่นขอ อนุญาต (Registered Architects)วิศวกรในการยื่นขออนุญาต (Professional Engineers)	ทีมอาคาร (The team of building)		
				ใบอนุญาตใช้อาคาร								
				ข้อกำหนดอาคาร	ผู้ยื่นขอ	ผู้อนุมัติ	ใบอนุญาต					
				การใช้อาคารต้องมีความถูกต้องกับการขออนุญาต (Clearly State the use /type of occupancy of the building)	เจ้าของอาคาร หรือผู้ ครอบครองอาคาร	เจ้าหน้าที่ (Authority)		ใบอนุญาตการใช้อาคาร (Occupancy Permit)				

ตาราง 3.7 แสดงขั้นตอนการบังคับใช้ของประเทศสหราชอาณาจักร

ขั้นตอนการบังคับใช้										
ประเทศ	ขั้นตอน			การขออนุญาต					การตรวจและควบคุมอาคาร	
	การขออนุญาต	การตรวจควบคุม	การขอการใช้อาคาร	ข้อกำหนดอาคาร	ผู้รับรอง	ผู้ยื่นขอ	ผู้อนุมัติ	ใบอนุญาต	ผู้ควบคุม	ผู้ตรวจ
สหราชอาณาจักร	✓	✓	✓	อาคารที่มีการก่อสร้างและต่อเติมอาคาร ข้อกำหนดหรืองานบริการที่มีการควบคุม งานที่เกี่ยวข้องกับฐานรากอาคาร งานที่มีการเพิ่มวัสดุกันความร้อนให้กับ อาคาร เมื่ออาคารมีการเปลี่ยนแปลงวัสดุ อาคาร	สถาปนิกในการยื่นขอ อนุญาต (Registered Architects)วิศวกรใน การยื่นขออนุญาต (Professional Engineers)	เจ้าของอาคาร หรือผู้ ครอบครองอาคาร	เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (Local Official) ผู้ตรวจที่ ลงทะเบียน (Approved Inspector)	ขออนุญาต (Permit)	ผู้ตรวจที่ลงทะเบียน (Approved Inspector)	เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (Local Official) ผู้ตรวจที่ลงทะเบียน (Approved Inspector)
	ใบอนุญาตใช้อาคาร									
				ข้อกำหนดอาคาร	ผู้ยื่นขอ	ผู้อนุมัติ	ใบอนุญาต			
			ทุกอาคารต้องมีใบรับรองการใช้อาคาร ตามการขออนุญาต	เจ้าของอาคาร หรือผู้ ครอบครองอาคาร	เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (Local Official)	ใบอนุญาต			ใบรับรองการใช้ (Certificate of Occupancy)	

3.6 ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

จากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปเป็นความเห็นได้ว่า หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมอาคารของแต่ละประเทศจะมีหน้าที่คล้ายคลึงกันของประเทศไทย แต่อาจจะเรียกชื่อไม่เหมือนกัน หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมอาคารจากประเทศทั้ง 4 ประเทศ จะประกอบด้วยทั้งของรัฐบาลและหน่วยงานเอกชนที่จดทะเบียนและมีอำนาจเหมือนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้นจากตารางข้างล่างนี้จะเป็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยควรพิจารณา ดังนี้

ตาราง 3.8 แสดงข้อสังเกตในการบังคับใช้จากประเทศ ทั้ง 4 ประเทศ

ขั้นตอน	ข้อสังเกต
การขออนุญาต	ประเทศออสเตรเลีย และประเทศสหราชอาณาจักร ให้อุคคลหรือหน่วยงานเอกชนที่ผ่านการทดสอบและจดทะเบียน ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองแบบ
	ประเทศสหราชอาณาจักร ให้อุคคลหรือหน่วยงานเอกชนที่ผ่านการทดสอบและจดทะเบียน ทำหน้าที่เป็นออกใบอนุญาตได้
	ประเทศออสเตรเลียและประเทศสหราชอาณาจักร กำหนดให้มีหน่วยงานที่ดำเนินการตรวจสอบรับรองและจดทะเบียน คุณสมบัติและสมรรถนะของวัสดุ วิธีการก่อสร้างเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดในประมวลข้อบังคับอาคาร (Building code)
การตรวจและควบคุมอาคาร	ประเทศออสเตรเลียและประเทศสหราชอาณาจักร ให้อุคคลหรือหน่วยงานเอกชนที่ผ่านการทดสอบและจดทะเบียน ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองการตรวจและสามารถจะเลือกได้ทั้งของรัฐและเอกชน
การขออนุญาตใช้อาคาร	ทั้ง 4 ประเทศ กำหนดกิจกรรมการขออนุญาตการสร้างอาคารกับการใช้อาคารตรงกัน ทำให้การหลบเลี่ยงอาคารที่ไม่ตรงวัตถุประสงค์น้อยลง

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องหลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารหรือ Building Code ซึ่งมีข้อจำกัดที่สำคัญคือ เรื่องนี้ยังไม่มีการศึกษาหรือยังไม่มีประมวลข้อบังคับอาคารใช้สำหรับประเทศไทย ประกอบกับเรื่องการประมวลข้อบังคับอาคารยังเป็นเรื่องใหม่อยู่ จึงเป็นข้อจำกัดที่จะใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจความเห็นจากกลุ่มประชากรจำนวนมาก แนวทางการศึกษานี้จะเป็นไปในเชิงลึกมากกว่าเชิงกว้าง

จากลักษณะและข้อจำกัดของเรื่องที่จะศึกษาขั้นต้น ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) และความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมืองในการพัฒนาหรือสร้างสิ่งใหม่ที่ยังไม่เคยปรากฏ

ในบทนี้จะนำเสนอในรายละเอียดของระเบียบวิธีในการศึกษา ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 เรื่อง ดังนี้

- การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
- การออกแบบเครื่องมือ ใช้ในการวิจัย
- การวิเคราะห์ ข้อมูล
- ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

การศึกษากลุ่มตัวอย่างในการทำโครงการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องด้านการจัดทำประมวลข้อบังคับอาคาร และผู้เชี่ยวชาญด้านประมวลข้อบังคับอาคาร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจะเป็นตัวแทนในการพิจารณาถึงหลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคาร โดยในฉบับที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญถึงความเข้าใจที่เข้าร่วมประชุมของกรมโยธาธิการ และเป็นผู้มีความรู้ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศใดประเทศหนึ่งหรือมากกว่านั้น ประกอบไปด้วย ดังนี้ รวมจำนวน 3 ท่าน

- ศักดิ์ชัย ยวงตระกูล
- นิตศักดิ์ ชอบดำรงธรรม
- สุพันธ์ เวียนศรีวิไล

ในการสัมภาษณ์รอบสุดท้าย เป็นการสัมภาษณ์ผู้ที่เข้าร่วมประชุมของกรมโยธาธิการและเป็นผู้มีความรู้ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศใดประเทศหนึ่งหรือมากกว่านั้น อีกทั้งเป็นผู้มีความรู้เรื่องกฎหมายอาคารของประเทศไทย จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

- ศักดิ์ชัย ยวงตระกูล
- นิตศักดิ์ ขอบดำรงธรรม
- สุพันธ์ เรียนศรีวิไล
- พิชญะ จันทรานูวัฒน์
- สนิทษ์ บุญสิทธิ์

โดยผู้ศึกษาจะแสดงข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน และองค์กรของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ในตารางที่ 4.1 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมประชุมการของกรมโยธาธิการและผังเมือง ในเรื่อง การประชุมจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศไทย โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองและโดยเป็นผู้มีความรู้ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศไทยประเทศหนึ่งหรือมากกว่านั้น

ตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานและองค์กรของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน

ลำดับ	รหัส	รายชื่อ	อาชีพ	หน่วยงาน	หน้าที่และเชี่ยวชาญ
1	A	ศักดิ์ชัย ยวงตระกูล	สถาปนิก	บริษัท ดีพิคต์ จำกัด (DEPICT CO.,LTD)	ประธานคณะกรรมการด้าน ความปลอดภัยอาคาร สถาบัน สถาปนิกสยาม โดยสมาคม สถาปนิกสยามในพระราชูปถัมภ์
2	B	นิตศักดิ์ ขอบดำรง ธรรม	สถาปนิก	บริษัท แพลน อาคิเต็ค จำกัด (PLAN ARCHITECTS CO.,LTD)	กรรมการของสมาคมสถาปนิก สยามในพระราชูปถัมภ์
3	C	สุพันธ์ เรียนศรีวิไล	สถาปนิก	บริษัท โฟร์เอส จำกัด (FOURAGS CO.,LTD)	หัวหน้าศูนย์ข้อมูลกฎหมาย อาคารสถาบัน สมาคม สถาปนิกสยามในพระราชูปถัมภ์
4	D	พิชญะ จันทรานูวัฒน์	วิศวกร	บริษัท ฟิวชั่น คอน ซัลแต้นท์ จำกัด (FICTION CO.,LTD)	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ป้องกันอัคคีภัย วิศวกรรม สถานแห่งประเทศไทย
5	E	สนิทษ์ บุญสิทธิ์	วิศวกร วิชาชีพ 8	สำนักควบคุมและ ตรวจสอบอาคาร กรม โยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย	เป็นผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำร่าง ประมวลข้อบังคับอาคารของ ประเทศไทย

4.2 ขอบเขตของการวิจัย

เครื่องมือที่นำไปใช้ในกระบวนการศึกษาค้างนี้จะเป็นแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นจำนวน 2ฉบับ โดยแต่ละฉบับจะอธิบายวิธีการและจุดประสงค์ ดังนี้

รอบที่หนึ่ง สร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจของทั้ง 4 ประเทศ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระในเรื่อง หลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศกรณีศึกษา ทั้ง 4 ประเทศ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศออสเตรเลีย ประเทศอินเดีย

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ในเรื่อง หลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารมาสรุปแนวความคิดทั้ง 4 ประเทศ แล้วนำมาเสนอเป็นข้อมูลเบื้องต้นของแบบจำลองของแต่ละประเทศ รวมทั้งหมด 4 ประเทศ โดยจะเขียนบทสรุปใน บทที่ 2 และ บทที่ 3

รอบที่สอง สร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเรื่อง หลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระ

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ในเรื่อง หลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศไทยที่เหมาะสมกับประเทศไทย แล้วนำมาเสนอเป็นข้อมูลเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยัน

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลแยกตามประเด็นคำถามที่กำหนดไว้เป็น 4 กลุ่มดังนี้

1. สรุปผลในเรื่อง หลักการออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคาร ของประเทศทั้ง 4 ประเทศ
2. สรุปผลในเรื่อง การบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคาร ของประเทศทั้ง 4 ประเทศ
3. สรุปผลในเรื่อง หลักการออกกฎหมายและประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย
4. สรุปผลในเรื่อง การบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของที่เหมาะสมกับประเทศไทย

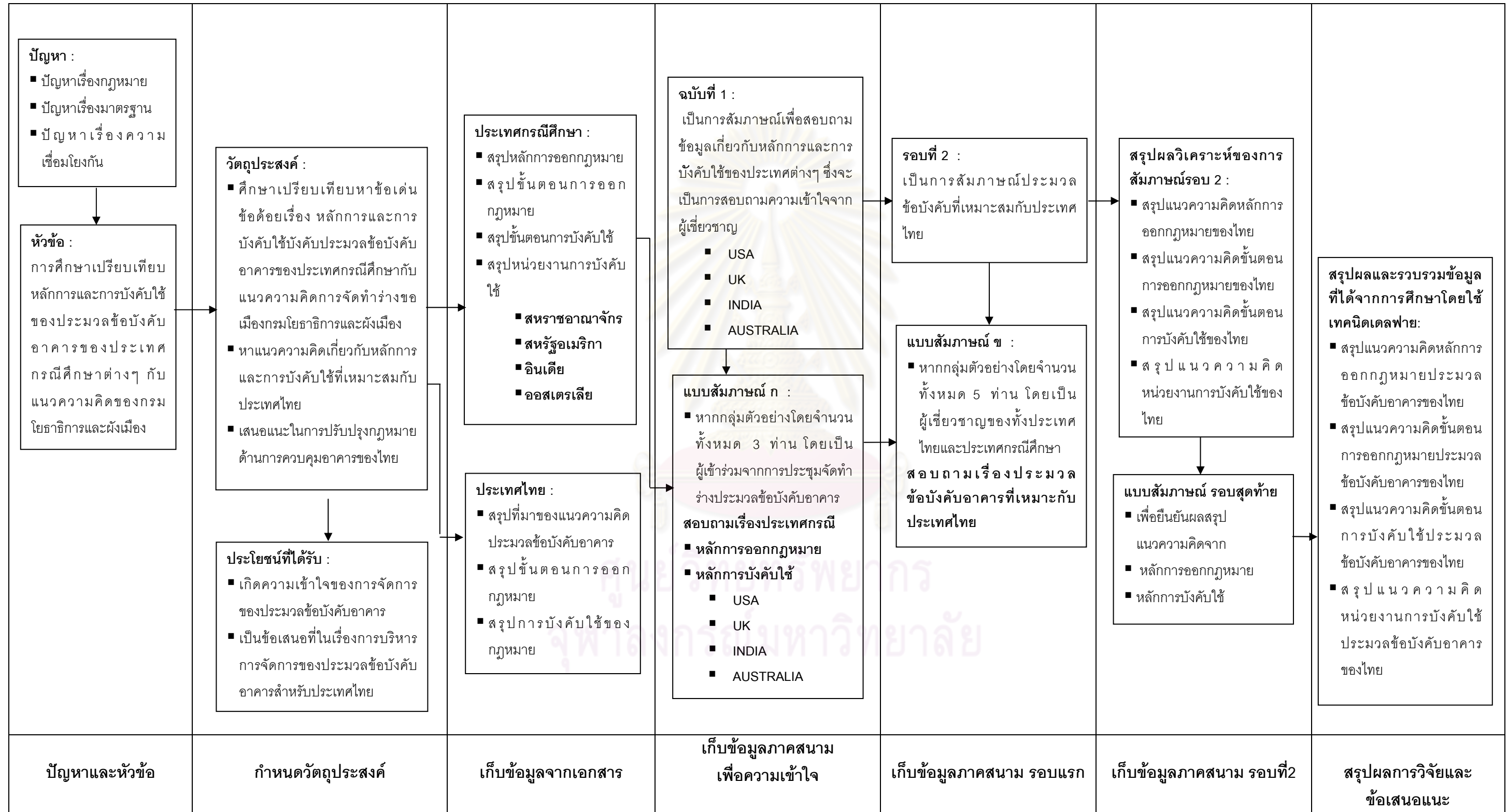
4.4 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเกี่ยวกับระบบการควบคุมอาคารของประเทศไทยในปัจจุบัน และประเทศกรณีศึกษาจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาเกี่ยวกับความหมายและวัตถุประสงค์ของประมวลข้อบังคับอาคาร หรือ Building Code ของประเทศกรณีศึกษาจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาเกี่ยวกับหลักการของประมวลข้อบังคับอาคาร หรือ Building Code ของประเทศกรณีศึกษาจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง
4. ศึกษาเกี่ยวกับการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคาร หรือ Building Code ของประเทศกรณีศึกษาจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง
5. เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน เพื่อสอบถามความเข้าใจเรื่อง หลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของทั้ง 4 ประเทศ โดยที่จัดทำเอกสารเกี่ยวกับหลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของทั้ง 4 ประเทศไว้เบื้องต้น
6. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างร่วมกับข้อมูลจากการศึกษา เพื่อสรุปและอภิปรายผล
7. เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน เพื่อสอบถามความเห็นในเรื่อง หลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย
8. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำข้อสรุปจากกลุ่มตัวอย่าง
9. สรุปผลแนวความคิดของผู้เชี่ยวชาญในเรื่อง หลักการและการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย เปรียบเทียบแนวความคิดการจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมือง
10. สรุป และเสนอแนะการจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผัง 4.2 แสดงลำดับขั้นตอนการศึกษา เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบหลักการและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศกรณีศึกษากับแนวความคิดในการจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมือง

บทที่ 5

ผลการดำเนินการวิจัย

จากระเบียบวิธีการวิจัยในบทที่ 4 การสัมภาษณ์จัดทำขึ้นทั้งหมด 2 รอบ โดยในรอบแรก เพื่อสอบถามความเข้าใจเรื่อง หลักการและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารของทั้ง 4 ประเทศ จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ผลการดำเนินการวิจัยกล่าวไว้ใน บทที่ 2 และ บทที่ 3 การสัมภาษณ์ในรอบสุดท้าย จะสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 ท่าน ในเรื่อง หลักการและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย ซึ่งผลการดำเนินการวิจัยจะสรุปประเด็น ได้ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นในเรื่อง ความหมายของ Building code
2. ความคิดเห็นในเรื่อง มาตรฐานที่ใช้กับ Building Code
3. ความคิดเห็นในเรื่อง คุณลักษณะของ Building Code
4. ความคิดเห็นต่อหน่วยงานที่ออก Building Code
5. ความคิดเห็นต่อการบังคับใช้ Building Code
6. ความคิดเห็นต่อหน่วยงานที่บังคับใช้ Building Code
7. ความคิดเห็นต่อการเลือกประเทศ เพื่อออกBuilding Code

5.1 ผลการศึกษา

5.1.1. ความคิดเห็นในเรื่อง ความหมายของ Building code

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่อง ความหมายของ Building Code โดยอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์ ดังนี้

“Building Code หมายถึง การรวบรวมระหว่างเอกสารของงานสถาปัตยกรรมและงานด้านวิศวกรรมทุกระบบ เพื่อบังคับใช้อาคารและวิธีการก่อสร้าง นอกจากนี้เนื้อหา Building Code ประกอบด้วย Administration และ Technical ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว Administration จะเป็นการอธิบายการใช้ Building Code เช่น ผู้ใดกระทำ การใช้อย่างไร เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกันอย่างไรก็ตาม Building Code จะต้องมีการมี Building Regulation กำกับ”¹

“Building Code ควรรวบรวมหลักการวิชาการมากกว่าจะเป็นสิ่งที่บังคับในการปฏิบัติตาม ซึ่ง Building Code ความหมายจะเน้นหนักไปทางมาตรฐานหรือ เกณฑ์ปฏิบัติ หรือเป็นสิ่งที่ควรที่จะทำ ต้องยึดหยุ่น มิใช่มาตรฐานขั้นต่ำที่ทุกคนสามารถปฏิบัติ คือ กฎหมาย”²

¹ สัมภาษณ์ ศักดิ์ชัย ยวงตระกูล ,21 มกราคม 2552.

² สัมภาษณ์ นิติศักดิ์ ขอบดำรงธรรม , 28 มกราคม 2552.

“การแก้ในพระราชบัญญัติเป็นคำว่า ประมวลข้อบังคับอาคาร ซึ่งไม่ควรใช้เพราะการตีความมีความขัดแย้งอยู่ อย่าง ประมวล หมายถึง เป็นกฎหมายที่รวบรวมไว้ที่เดียวกัน อย่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่อย่างไรก็ตามการรวบรวมของกฎกระทรวง ไม่สามารถจะเรียกว่า ประมวล เนื่องจากศักดิ์ของกฎหมายจะหมายถึงระดับพระราชบัญญัติเท่านั้น ดังนั้น ถ้าจะใช้คำว่าประมวลข้อบังคับอาคาร จะต้องนิยามศัพท์ว่า หมายถึง Building Code เนื่องจากกฎหมายยังไม่ประกาศ”³

“Building Code จะเขียนในกรอบของกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดอย่างไร การเขียน Building Code ควรจะเขียนภายในกรอบนั้นๆ และการบังคับใช้จะเป็นไปตามที่เขียนไว้ ดังนั้น สรุปมี แนวความคิดแบบที่กฎกระทรวงเพิ่มเติมได้แต่ผลการบังคับใช้ยังเหมือนเดิม”⁴

“Building Code เป็นข้อกำหนด คือ กำหนดให้ทำอย่างไรบ้างโดยที่ไม่กำหนดรายละเอียดวัสดุมาตรฐานเป็นการกำหนดรายละเอียด ซึ่งมาตรฐานมีหลากหลาย ดังนั้น Building Code ไม่ได้มีสถานะเป็นกฎหมายแต่ใช้บังคับตามกฎหมายเพราะฉะนั้นก็เป็นกฎหมายส่วนหนึ่งของกฎหมาย แล้วกฎหมายควรเขียนเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ยอมรับได้ Acceptable Minimum Standard”⁵

“Building Code อยู่ระหว่าง มาตรฐานกับกฎหมาย คือ คู่มือมาตรฐานระดับสูง (Manual Top Standard) ซึ่งเป็นเครื่องมือบอกว่าใช้มาตรฐานอย่างไร”⁶

จากบทสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่า Building Code หมายถึงข้อกำหนดทางด้านทางเทคนิค การก่อสร้าง โดยการอ้างอิงมาตรฐานต่างๆ ที่รวบรวมไว้เพื่อให้สามารถเลือกใช้ได้เหมาะสม โดยที่กฎหมายที่กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำไว้

อย่างไรก็ตามมีบางประเด็น ที่เห็นว่า Building Code คือ ส่วนขยายของกฎกระทรวงโดยเป็นการเพิ่มรายละเอียดของกฎกระทรวง ทำให้ประเด็นการบังคับใช้เป็นเหมือนกฎหมายอย่างหนึ่งของกฎกระทรวง

ข้อสังเกต

- การเขียนประมวลข้อบังคับอาคารเป็นการเขียนในรายละเอียดที่เป็นข้อกำหนด นอกเหนือจากกฎหมายที่กำหนด ซึ่งสามารถจะแก้ไขตามมาตรฐานที่เปลี่ยนแปลงได้
- ขอบเขตของประมวลข้อบังคับอาคารจะแตกต่างกันตามลักษณะการใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร แต่วัตถุประสงค์เหมือนกัน คือเพื่อความปลอดภัย ความเป็นอยู่ดี และสุขอนามัยที่เกี่ยวข้องกันวิธีการก่อสร้าง วัสดุการก่อสร้าง

³ สัมภาษณ์ สุพินท์ เรือนศรีวิไล , 23 มกราคม 2552.

⁴ สัมภาษณ์ สนิทร์ บุญสิทธิ , 4 กุมภาพันธ์ 2552.

⁵ สัมภาษณ์ สุพินท์ เรือนศรีวิไล , 23 มกราคม 2552.

⁶ สัมภาษณ์ ศักดิ์ชัย ยวงตระกูล , 21 มกราคม 2552.

5.1.2. ความคิดเห็นในเรื่อง มาตรฐานที่ใช้กับ Building Code

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่อง มาตรฐานที่ใช้กับ Building Code โดยอ้างอิงจากการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

“การอ้างอิงมาตรฐานควรอ้างอิงหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ เช่น การทำ คอนกรีตต้องไปดู ASTM หรือ UL เป็นหน่วยงานที่ทำมาตรฐาน”⁷

“มาตรฐานอย่าง สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย (วสท) มีการออกมาตรฐานมาเฉพาะเรื่องๆ ซึ่งไม่ครอบคลุมทุกเรื่อง นอกจากนี้สมาคมสถาปนิกสยามไม่มีมาตรฐานออกมา ดังนั้นคณะกรรมการควบคุมอาคารจึงเป็นคนออก Building Code แต่ในอนาคตองค์การวิชาชีพมีความเข้มแข็งมารวมตัวกันเป็นองค์กรได้ อย่างเข้มแข็งเป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติวิชาชีพเอง คณะกรรมการควบคุมอาคารจะประกาศใช้เป็น Building Code”⁸

“มาตรฐานควรยืดหยุ่นได้เพื่อให้เหมาะกับผู้ใช้ แต่การไปอ้างมาตรฐานต่างประเทศมากเกินไป ทำให้เกิดเสียดุลกับต่างประเทศมากเกินไป วัสดุอุตสาหกรรมของไทยจะเสียหายหมด”⁹

“การเขียนมาตรฐานหากมีของในประเทศก็นำมาอ้างได้ แต่ถ้าไม่มีก็อ้างอิงมาตรฐานของต่างประเทศ เนื่องจากมีไม่เพียงพอ จึงควรเร่งให้ สมอ. เขียนมาตรฐานที่เหมาะสมกับประเทศไทย”¹⁰

“ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศ ควรที่จะแบ่งมาตรฐานอย่างเดียว และควรมี Zoning Code กำกับเพราะแต่ละที่มีเงื่อนไขการใช้ที่ไม่เหมือนกันในแต่ละภูมิภาค”¹¹

จากบทสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่า มาตรฐาน หมายถึง รายละเอียดว่าผลิตอย่างไร และทดสอบอย่างไร โดยส่วนใหญ่การอ้างอิงมาตรฐานควรที่จะยืดหยุ่นได้และจัดทำมาตรฐานควรเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

อย่างไรก็ตามมีบางประเด็น เห็นว่า มาตรฐานควรที่จะจัดทำโดยผู้กำหนด Building Code เพื่อทำให้เป็นแม่แบบในการจัดทำมาตรฐาน

ข้อสังเกต

- การจัดทำมาตรฐานควรที่จะให้องค์กรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้จัดทำ และเป็นสถาบันที่จะมีความเข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับ ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเลือกมาตรฐานสามารถจะได้

⁷ สัมภาษณ์ ศักดิ์ชัย ยวงตระกูล , 21 มกราคม 2552.

⁸ สัมภาษณ์ สนิทร์ บุญสิทธิ , 4 กุมภาพันธ์ 2552.

⁹ สัมภาษณ์ นิตติศักดิ์ ชอบดำรงธรรม , 28 มกราคม 2552.

¹⁰ สัมภาษณ์ สุพันธ์ เรียงศรีวิไล , 23 มกราคม 2552.

¹¹ สัมภาษณ์ คุณพิชญะ จันทร์พานิช , 2 กุมภาพันธ์ 2552.

เนื่องจากกำหนดโดยสถาบันเดียวก็จะเป็นการบังคับใช้ทำให้เป็นปัญหาแก่ผู้ใช้
ประมวลข้อบังคับอาคาร

- การอ้างอิงมาตรฐานของต่างประเทศที่เป็นที่ยอมรับทั่วโลก เป็นการทำมาตรฐานให้
ทัดเทียมกับต่างประเทศ แต่ข้อเสียคือ ราคาวัสดุเป็นราคาสูง ทำให้มูลค่าของอาคาร
สูงขึ้น เกิดปัญหาเกี่ยวกับเจ้าของอาคาร

5.1.3. ความคิดเห็นในเรื่อง คุณลักษณะของ Building Code

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความเห็น เรื่อง คุณลักษณะของ Building Code โดยอ้างอิงจาก
การสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

Performance Base ไม่เหมาะกับระบบที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ เพราะก่อให้เกิดการคอร์รัปชัน
หน่วยงานที่รับรองจะต้องเข้มแข็ง เช่น สมาคมสถาปนิกสยาม สมาคมวิศวกรรมสถาน เป็นต้น

Performance Base ควรเริ่มจากสิ่งที่ขาดใน *Prescriptive Base* แล้วจึงเขียนทำออกมาใน
Performance Base โดยการพิสูจน์จะออกเป็นเอกสารที่ เรียกว่า *Approved Document* ¹²

"การทำ *Performance Base* ช่วยลดทุนมหาศาล เช่น บันไดหนีไฟห่าง 60 เมตร ซึ่งปลอดภัยจริงหรือ
เปล่านั้นไม่มีใครพิสูจน์ *Performance Base* สามารถพิสูจน์ได้ ทำให้ลดการสร้างบันไดที่ไม่มีความจำเป็น" ¹³

"ลักษณะของ *Building Code* จะมีส่วนหนึ่งเป็น *Performance Base* จะเป็นทางเลือกเรา เรียกว่า
Alternative แต่บ้านเรา ณ ขณะนี้ เราคิดว่ายังไม่เหมาะจะพัฒนาให้ใช้ *Performance Base* เต็มที่เพราะฉะนั้น
ในเบื้องต้นเราใช้เป็นการบังคับอยู่ เป็น *Prescriptive Base* เป็น *Deem to Satisfy* ที่เรียกในประเทศ
ออสเตรเลีย หรือว่า คุณต้องทำอย่างนี้ 1 2 3 4 ถ้าคุณทำตามนี้รัฐจะอนุญาตได้" ¹⁴

"ปัญหาของ *Prescriptive Base* คือ ออกเป็นข้อๆ ทำให้ไม่เห็นภาพ และหาบอกรายละเอียด ก็ไม่
ยืดหยุ่น" ¹⁵

"หลักการ *Prescriptive Base* ต้องทำอย่างนี้ 1 2 3 4 ถ้าคุณทำตามนี้รัฐจะอนุญาตได้ เช่น การ
ป้องกันไฟ อาจจะไม่ต้องทำตามข้อกำหนดนั้นก็ได้อีก แต่คุณมีวิธีการคำนวณ มีการอ้างอิงมาตรฐาน มีการทดสอบ
อันนั้นเรียกว่า *Prescriptive Base* ของไทย ควรจะทำเป็นระบบทั้งหมด" ¹⁶

¹² สัมภาษณ์ ศักดิ์ชัย ยวงตระกูล , 21 มกราคม 2552.

¹³ สัมภาษณ์ พิชญะ จันทธานุวัฒน์ , 2 กุมภาพันธ์ 2552.

¹⁴ สัมภาษณ์ สนิท บุญสิทธิ์ , 4 กุมภาพันธ์ 2552.

¹⁵ สัมภาษณ์ นิติศักดิ์ ขอบดำรงธรรม , 28 มกราคม 2552.

¹⁶ สัมภาษณ์ สุทินท์ เรียนศรีวิไล , 23 มกราคม 2552.

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความคิดเห็นว่า คุณลักษณะของ Building Code โดยทั่วไปแล้วเห็นด้วยที่จะมี Performance Base ในระดับที่เป็น Deem To Satisfy มากกว่าที่จะเป็น Alternative และควรจะทำในบางเรื่องที่สามารถทำได้

อย่างไรก็ตามทุกคนเห็นด้วยว่า ในช่วงเริ่มต้นควรเริ่มจากข้อกำหนดก่อนหรือ Prescriptive Base เพื่อความสะดวกในการใช้

ข้อสังเกต

- ข้อกำหนดแบบ Prescriptive Base ข้อกำหนดที่ควรจะต้องปฏิบัติ โดยอ้างอิงมาตรฐานต่างๆ ที่เชื่อถือได้ ซึ่งการใช้ประมวลข้อบังคับอาคารจะง่ายกว่าเพราะสามารถทำตามข้อกำหนดเป็นข้อได้
- ข้อกำหนด Performance Base เป็นข้อกำหนดที่มีระบบการควบคุมอาคารแบบใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน ทำให้ผู้ปฏิบัติหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องศึกษาและอบรมก่อนที่จะตรวจตามขั้นตอนต่างๆ

5.1.4. ความคิดเห็นต่อหน่วยงานที่ออก Building Code

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่อง หน่วยงานที่ออก Building Code โดยอ้างอิงจากการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

“หน่วยงานจัดทำ Building Code ควรเป็นหน่วยงานใดก็ตาม จะเป็นรัฐ กึ่งรัฐ หรือเอกชน ควรกำหนดความเข้มข้นของเกณฑ์การปฏิบัติหรือข้อกำหนดมาตรฐานสามารถที่จะเลือกได้ให้เหมาะสม”¹⁷

ในต่างประเทศจะมี Council และมี Committee ,Sub Committee ในเรื่องนั้น มีระบบ แต่ของไทยเป็น Ad hoc (หน่วยงานที่ไม่ได้วางแผนไว้ แต่มาเจอเฉพาะงานนั้นๆ) ของไทยเกิดผลเสียในเชิงความรู้ที่ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการค้นคว้าแต่ละเรื่อง”¹⁸

“Building Code เป็นอำนาจของคณะกรรมการควบคุมอาคารที่จะออก Building Code โดยเป็นผู้ว่าจ้างให้เอกชนทำ Building Code ในอนาคตของวิศวกรรมวิชาชีพเข้มแข็ง มีการออก Building Code อะไรขึ้นมาเป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติเอง คณะกรรมการควบคุมอาคารก็จะประกาศใช้”¹⁹

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความเห็นเรื่อง หน่วยงานที่ออก Building Code โดยทั่วไปเห็นด้วยว่า ควรเป็นหน่วยงานที่เป็นสถาบัน คือ มีบุคคลที่ทำงานด้านนี้โดยเฉพาะและเป็นหน่วยงานที่มีการค้นคว้าและเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ มีระบบที่ปรึกษามาควบคุมดูแลในแต่ละเรื่อง

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยกับการออกประมวลข้อบังคับอาคาร โดยว่าจ้างบริษัทเอกชน ทำหน้าที่รวบรวมกฎหมายและมาตรฐาน และกำหนดเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ เพราะเป็นการ

¹⁷ สัมภาษณ์ คุณนิติศักดิ์ ขอบดำรงธรรม , 28 มกราคม 2552.

¹⁸ สัมภาษณ์ คุณสุพินท์ เวียนศรีวิไล , 23 มกราคม 2552.

¹⁹ สัมภาษณ์ คุณสินิทธิ์ บุญสิทธิ , 4 กุมภาพันธ์ 2552.

รวบรวมข้อมูลอย่างเดี่ยวซึ่งไม่มีหน่วยที่จะพัฒนาต่อทำให้มาตรฐานและข้อกำหนดไม่ได้พัฒนาตามวัตถุประสงค์

ข้อสังเกต

- มาตรฐานที่ออกโดยวิชาชีพ เป็นการออกโดยมีการวิจัยสนับสนุน ทำให้มีข้อมูลที่ยืนยันเทคนิคมาตรฐาน และสามารถจะพัฒนาเป็นประมวลข้อบังคับอาคารแบบสมถรรณะ

5.1.5. ความคิดเห็นต่อการบังคับใช้ Building Code

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้คิดความเห็น เรื่อง การบังคับใช้ Building Code โดยอ้างอิงจากการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

“การบังคับใช้ของกฎหมายมีเนื้อหาที่กระชับ แต่ขาดความเป็นระบบทำให้ใช้ยากแก่ผู้ปฏิบัติ”²⁰

“เนื้อหาแต่ละเรื่อง นั้นๆ คือสิ่งที่บังคับหรือต้องทำหรือควรที่จะทำความเข้าใจก็คือว่า เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายหรือกฎกระทรวง หรือพระราชบัญญัติถ้าไม่ทำตามก็จะไม่ถูกต้อง แต่ว่า Building Code ความหมายจะกว้างกว่าหนักไปทางมาตรฐานหรือ เกณฑ์ปฏิบัติ หรือเป็นสิ่งที่ควรที่จะทำ”²¹

“การบังคับใช้ของ Building Code จะบังคับโดย การปฏิบัติวิชาชีพ ซึ่งไม่ได้บอกไว้ใน พระราชบัญญัติ แต่ พระราชบัญญัติ ได้บอกว่า การออกแบบต้องออกแบบโดยมีใบอนุญาตออกแบบอาคารหรือคำนวณอาคาร ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดเป็นกฎหมาย”²²

“Building Code เขียนในกรอบของกฎกระทรวง กฎกระทรวงกำหนดอย่างไรเขียนได้แค่นั้น และการบังคับใช้ก็บังคับได้เท่านั้นเรื่อง สรุปมีแนวความคิดว่า ที่คล้ายกับกฎกระทรวงเพิ่มเติมได้แต่ผลการบังคับใช้ยังเหมือนเดิม”²³

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความเห็นเรื่อง การบังคับใช้ Building Code โดยทั่วไป เห็นด้วยว่า ประมวลข้อบังคับอาคารเป็นข้อกำหนดด้านเทคนิคการก่อสร้าง ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามก็จะไม่มีบทลงโทษทางกฎหมาย แต่จะมีผลกับการขออนุญาตและขั้นตอนการควบคุมอาคาร เพราะอาคารไม่มีความปลอดภัย ดังนั้นการบังคับใช้ของ Building Code คือบังคับเลือกมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับ และข้อกำหนดจะต้องมีความยืดหยุ่น

แต่อย่างไรก็ตาม ความเห็นทั้งหมดต่างมีเป้าหมายเดียวกันคือมีประมวลข้อบังคับอาคาร แต่ไม่มีผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นที่ชัดเจนว่าควรจะมีขั้นตอนอย่างไรถึงจะเหมาะสมกับประเทศไทย เพราะ

²⁰ สัมภาษณ์ คุณสุพินท์ เวียนศรีวิไล , 23 มกราคม 2552.

²¹ สัมภาษณ์ คุณนิติศักดิ์ ขอบดำรงธรรม , 28 มกราคม 2552.

²² สัมภาษณ์ คุณศักดิ์ชัย ยวงตระกูล , 21 มกราคม 2552.

²³ สัมภาษณ์ คุณสินิทธิ์ บุญสิทธิ , 4 กุมภาพันธ์ 2552.

โดยส่วนใหญ่ต่างตีความจากความหมายจาก Building Code ซึ่งความหมายกับสถานะของกฎหมาย ก็ยังไม่มีอะไรที่ชัดเจน

ข้อสังเกต

- ประมวลข้อบังคับไม่ได้เป็นกฎหมายแต่มีผลบังคับใช้ให้เราควรปฏิบัติตามเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้ใช้อาคาร แต่บางท่านคิดว่าเป็นการบังคับให้ปฏิบัติเหมือนเป็นกฎหมายที่เป็นข้อ ๆ

5.1.6. ความคิดเห็นต่อหน่วยงานที่บังคับใช้ Building Code

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้คิดความเห็น เรื่อง หน่วยงานที่บังคับใช้ Building Code โดยอ้างอิงจากการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

“การบังคับใช้ยังต้องดูควบคู่กับกฎกระทรวงไปด้วย การตรวจสอบยังมีความคิดอยู่ว่าจะให้หน่วยงานเอกชนทำหน้าที่ไปตรวจสอบแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ ณ ตอนนี่ยังเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปตรวจและมอบใบอนุญาตต่าง ๆ”²⁴

“ประเทศอเมริกามีปัญหา เรื่องการตรวจ Performance Base คือเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ในการตรวจพิสูจน์”²⁵

“เมื่อมี Building Code ออกมาเจ้าหน้าที่ตรวจรายละเอียดมากขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ควรที่ศึกษาและทำความเข้าใจกับรายละเอียดที่จะตรวจ”²⁶

“การบังคับใช้ควรมีหน่วยงานเอกชนเป็นผู้ตรวจสอบในบางส่วน และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อรองรับการตรวจรายละเอียดที่มากขึ้น”²⁷

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความเห็นเรื่อง หน่วยงานที่บังคับใช้ Building Code โดยทั่วไปเห็นด้วยว่าการที่ออกเป็น Building Code จะมีรายละเอียดการตรวจที่มากขึ้นอีก และความรู้ในการตรวจก็ต้องมากกว่าเดิม

แต่อย่างไรก็ตาม ความเห็นบางประเด็นที่จะให้ผู้ตรวจเป็นหน่วยงานเอกชนรับไปทำหน้าที่ ออกใบรับรอง เพื่อรองรับการตรวจที่มากขึ้น

²⁴ สัมภาษณ์ คุณสินิทธิ์ บุญสิทธิ ,4 กุมภาพันธ์ 2552.

²⁵ สัมภาษณ์ คุณพิชญะ จันทร์านุวัฒน์ ,2 กุมภาพันธ์ 2552.

²⁶ สัมภาษณ์ คุณสินิทธิ์ บุญสิทธิ ,4 กุมภาพันธ์ 2552.

²⁷ สัมภาษณ์ คุณนิติศักดิ์ ขอบดำรงธรรม ,28 มกราคม 2552.

ข้อสังเกต

- หากว่าประมวลข้อบังคับอาคารเป็นลักษณะ Deem to Satisfy หน่วยงานที่ทำการรับวัสดุต่าง ๆ จำเป็นต้องมีมากขึ้น และหน่วยงานของรัฐก็จะต้องเพิ่มเติมความรู้ในเรื่องการตรวจหน่วยงานที่จะไปรับรองวัสดุ หากว่า มาตรฐานต่าง ๆ อ้างอิงของกรมโยธาธิการและผังเมือง
- หากว่าการอ้างอิงมาตรฐานของต่างประเทศ หน่วยงานที่รับรองมาตรฐานจำเป็นต้องมีการตั้งอยู่ในเมืองไทยมากขึ้น ทำให้ค่าใช้จ่ายการตรวจและรับรองเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าของไทย

5.1.7. ความคิดเห็นต่อการเลือกประเทศ เพื่อออก Building Code

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความเห็น เรื่อง การเลือกประเทศเพื่อออก Building Code โดยอ้างอิงจากการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

“กระบวนการที่ศึกษา Building Code เป็นเพียงหลักการ แต่วิธีการควรรักษาเงื่อนไขของประเทศด้วย เช่น ความพร้อมของวัสดุ สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม การใช้ชีวิต ในการปรับปรุงกฎหมายจำเป็นต้องดูความเคยชินด้วย เพราะอาจไม่พร้อมกับการใช้ Building Code กับบางเรื่อง”²⁸

“ไม่สามารถจะบ่งชี้ว่าประเทศไหนเหมาะกับประเทศไทยได้ เพราะผู้เชี่ยวชาญไม่ได้ Practice ออกสเตรเลีย อังกฤษ บางอย่างที่ผมตอบ ก็อาศัยแต่ sense บางอย่างของผมกับบอกได้ว่าถ้าเป็นเรื่องกฎหมายผมก็ไม่รู้ ผมต้องไปรู้ว่า วิธีการออกกฎหมาย แม้กระทั่งอังกฤษเขาออกแบบไหน เราถึงจะวินิจฉัยหรือวิจารณ์ได้ บางอย่างได้ ของเรามันเข้าใจในหลักการ ไปปรึกษานักกฎหมาย ให้”²⁹

“การเลือกประเทศควรพิจารณาเหตุผลและที่มาของเหตุผลและนำมาปรับใช้ให้มีความเหมาะสม เช่น อินเดียมีศาสนาที่ฝังรากลึก มีความคิด ข้อดีคือ การปรับใช้ได้เหมาะสม โดยที่เข้าใจความเป็นอยู่”³⁰

จากการสัมภาษณ์ความรู้ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความเห็นเรื่อง การเลือกประเทศเพื่อออก Building Code โดยทั่วไปเห็นด้วยว่า การเลือกประเทศที่เป็นตัวอย่างในการออก Building code และการบังคับใช้ Building code ก็ไม่ใดเห็นด้วยว่าควรจะเป็นประเทศใดที่เหมาะสมกับประเทศไทย เพราะปัจจัยในเรื่อง การปกครอง สภาพความเป็นอยู่ การศึกษา ลักษณะของกฎหมาย ต่างก็เป็นปัจจัยที่ทำให้ Building code ของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ดังนั้น เราควรที่พัฒนา Building Code ที่เหมาะสมกับประเทศเราเอง

²⁸ สัมภาษณ์ คุณพิชญะ จันทร์านุวัฒน์ , 2 กุมภาพันธ์ 2552.

²⁹ สัมภาษณ์ คุณศักดิ์ชัย ยวงตระกูล , 21 มกราคม 2552.

³⁰ สัมภาษณ์ คุณนิติศักดิ์ ขอบดำรงธรรม , 28 มกราคม 2552.

ข้อสังเกต

- ปัจจัยในความพร้อมของประเทศที่จะใช้ Building Code ยังไม่มีใครรู้ว่าพร้อมแค่ไหน
- การทดลองใช้ Building Code ที่ออกมาจะเป็นการดีที่จะได้รู้ว่าปัญหาที่จะเกิดขึ้นคืออะไร และแก้ไขได้ทันก่อนที่จะใช้กฎหมายจริงๆ

5.2 ผลวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย สามารถแบ่งหัวข้อหลักการออกกฎหมาย ได้เป็นเรื่องดังนี้

1. หน่วยงานที่ออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย
2. ขั้นตอนการออกกฎหมายที่เหมาะสมกับประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย
3. คุณลักษณะประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย
4. การบังคับใช้ ประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

แบบที่ 1

1. หน่วยงานที่ออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

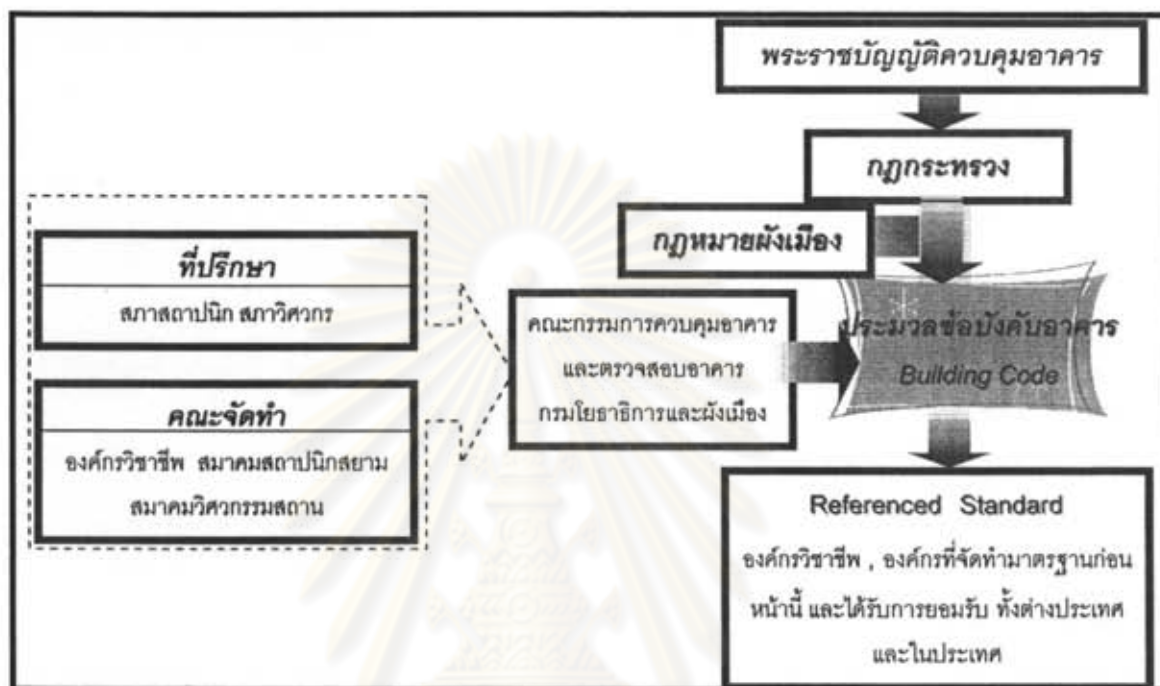
จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้สรุปการออกกฎหมายโดยสมาคมสถาปนิก สมาคมวิศวกรรมสถาน สมาคมการป้องกันอัคคีภัย ฯลฯ เป็นผู้จัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารและมีที่ปรึกษาเป็นสภาสถาปนิก สภาวิศวกร ทำหน้าที่ในการควบคุมและพิจารณา เพื่อควบคุมสถาปนิกและวิศวกรปฏิบัติตามกฎหมายและเมื่อทั้งสองฝ่ายประชุมและพิจารณาเห็นชอบก็เสนอเป็นแบบจำลองประมวลข้อบังคับอาคาร (Model Building code) และเสนอให้คณะกรรมการควบคุมอาคารจัดทำเป็นประมวลข้อบังคับอาคาร

2. ขั้นตอนการออกประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

1. กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยคณะกรรมการควบคุมอาคาร จัดนโยบายและจัดสรรงบประมาณในการจัดทำประมวลข้อบังคับอาคาร โดยเสนอให้สมาคมสถาปนิกและสมาคมวิศวกรรมสถานหรือสมาคมรับสร้างบ้าน หรือสมาคมต่างๆ จัดทำมาตรฐานต่างๆ เพื่อเสนอให้กับคณะกรรมการควบคุมอาคาร
2. กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยคณะกรรมการควบคุมอาคาร จัดตั้งคณะที่ปรึกษาโดยจัดตั้งให้เป็นสภาสถาปนิก สภาวิศวกร ฯลฯ ทำหน้าที่ควบคุมและดูแลประมวลข้อบังคับอาคารว่าจะไม่ผิดกฎหมายควบคุมอาคารที่มีอยู่แล้ว
3. ทั้งคณะจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารและที่ปรึกษาหารือเพื่อหาข้อสรุปและข้อคิดเห็นและแก้ไข เพื่อที่จะเสนอให้คณะกรรมการควบคุมอาคาร

4. กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยคณะกรรมการควบคุมอาคาร พิจารณาร่างประมวลข้อบังคับอาคารของสมาคมและสภาต่างๆ ที่เสนอแล้ว จัดทำเป็น Building Code เพื่อประกาศบังคับใช้

แผนผัง 5.1 ขั้นตอนและหน่วยงานที่ออกประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทยแบบที่ 1

แบบที่ 2

1. หน่วยงานที่ออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

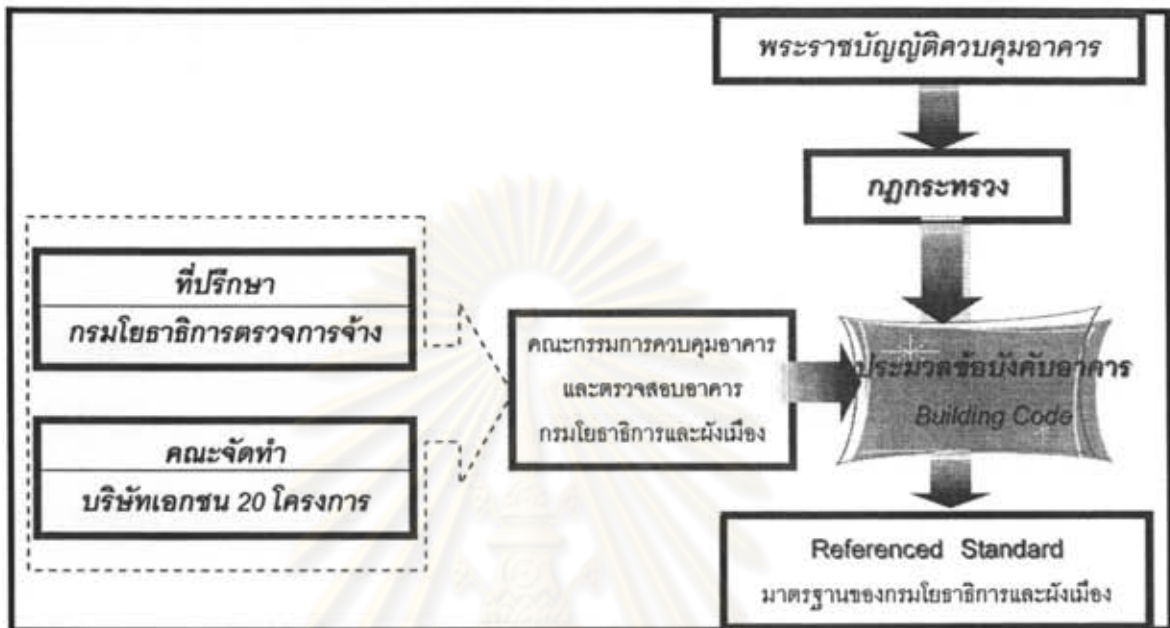
จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้สรุปการออกประมวลข้อบังคับอาคาร โดยคณะกรรมการควบคุมอาคารและว่าจ้างบริษัทเอกชน และที่ปรึกษาตรวจการจ้างโดยคณะกรรมการควบคุมเป็นผู้ตรวจและสำหรับมาตรฐานก็ให้บริษัทเอกชนเป็นผู้รวบรวมให้เป็นมาตรฐานของกรมโยธาธิการและผังเมือง

2. ขั้นตอนการออกประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

1. กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยคณะกรรมการควบคุมอาคาร จัดนโยบายและจัดสรรงบประมาณในการจัดทำประมวลข้อบังคับอาคาร โดยเสนอให้บริษัทเอกชนจัดทำและที่ปรึกษาตรวจ เพื่อเสนอให้กับคณะกรรมการควบคุมอาคาร
2. กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยคณะกรรมการควบคุมอาคาร จัดตั้งคณะที่ปรึกษาโดยจัดตั้งให้เป็นคณะกรรมการควบคุมอาคาร ตรวจการจ้าง ทำหน้าที่ควบคุมและดูแลประมวลข้อบังคับอาคาร
3. ทั้งคณะจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารและที่ปรึกษาหารือเพื่อหาข้อสรุปและข้อคิดเห็นและแก้ไข เพื่อที่จะเสนอให้คณะกรรมการควบคุมอาคาร

4. กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยคณะกรรมการควบคุมอาคาร พิจารณาร่างประมวล
ข้อบังคับอาคารของสมาคมและสภาต่างๆ ที่เสนอแล้ว จัดทำเป็น Building Code เพื่อ
ประกาศบังคับใช้

แผนผัง 5.2 ขั้นตอนและหน่วยงานที่ออกประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย แบบที่ 2

3. คุณลักษณะประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์ลักษณะของประมวลข้อบังคับอาคารที่จัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคาร จะมีทั้ง ข้อกำหนดประมวลข้อบังคับอาคาร (Prescriptive Based Building Code) และกำหนดสมรรถนะ (Performance Based Building Code) โดยเรื่องใดที่มีความสามารถพัฒนาได้เป็นแบบสมรรถนะก็จะกำหนดทำตามในเรื่องนั้น แต่โดยส่วนรวมแล้วเป็นข้อกำหนดประมวลข้อบังคับอาคาร (Prescriptive Based Building Code) ดังนั้นแล้วในขั้นตอนการเริ่มต้นประมวลข้อบังคับอาคารจะเป็นการจัดทำเป็นข้อกำหนดประมวลข้อบังคับอาคาร แล้วพัฒนาต่อไปเพื่อให้เหมาะสมกับประเทศไทยต่อไป โดยลักษณะของประมวลข้อบังคับอาคารเป็นการรวบรวมมาตรฐานต่างเพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามมาตรฐานและตำแหน่งที่ตั้ง ลักษณะอาคาร

ตาราง 5.3 ข้อสังเกตในเรื่องขั้นตอนและหน่วยงานที่ออกประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมของไทย

ข้อสังเกต	แบบที่ 1 (ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่าน)	แบบที่ 2 (ผู้จัดทำร่าง)
หน่วยงานที่ออก Building code	จะมีองค์กรวิชาชีพมาทำงานในการออกข้อกำหนดในการปฏิบัติในการก่อสร้าง โดยประชุมร่วมกันเพื่อให้มีความสอดคล้องกัน และควรที่แต่ละองค์กรควรที่มีความรู้และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป	เป็นบริษัทเอกชนที่ได้รับการว่าจ้างจากกรมโยธาธิการและผังเมือง และหน่วยงานที่ปรึกษาเป็นหน่วยงานตรวจการจ้าง
หน่วยงานที่ออกมาตรฐาน	ควรเป็นหน่วยงานที่จัดทำมาตรฐาน เช่น วิศวกรรมสถาน สมาคมสถาปนิกสยาม เป็นต้น	เป็นการว่าจ้างบริษัทจัดทำมาตรฐานของกรมโยธาธิการและผังเมือง
มีข้อบังคับผังเมืองกำกับ	ควรเป็นมีข้อบังคับผังเมืองกำกับเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่	เป็นการบังคับทั่วประเทศ

4. การบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

การขออนุญาต

- ควรมีหน่วยงานเอกชนที่ผ่านการทดสอบและลงทะเบียนมาทำการตรวจแบบแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเป็นการแบ่งเบาหน้าที่ของรัฐและทำให้การตรวจแบบมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- ในประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานรับรองวัสดุที่ชัดเจน แต่อาจมีการรับรองเฉพาะโครงการของรัฐหรือสถาบันการศึกษา การรับรองมาตรฐานทั่วไปของวัสดุและผลิตภัณฑ์จะทำโดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเท่านั้น ดังนั้น ควรเร่งให้มีหน่วยงานเอกชนที่ทะเบียนทำหน้าที่รับรอง ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับประมวลข้อบังคับอาคาร (Building code) เพื่อรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในอนาคต

การตรวจและควบคุมอาคาร

- ควรมีหน่วยงานเอกชนที่ผ่านการทดสอบและลงทะเบียนมาทำการตรวจแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเป็นการแบ่งเบาหน้าที่ของรัฐและทำให้การตรวจสอบมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การอนุญาตใช้อาคาร

- ควรมีเพิ่มรายการขออนุญาตก่อสร้างกับการใช้อาคารมากขึ้นและควรที่มีระบบการขออนุญาตกับการบังคับใช้ที่ตรงกันเพื่อลดปัญหาการหลบเลี่ยงการขออนุญาตกับขอใช้อาคารที่ไม่ตรงกัน
- ควรมีการตรวจการใช้อาคารที่สร้างนานแล้วให้มีการตรวจความแข็งแรงเช่นการตรวจสอบอาคาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่จะทำให้เกิดประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย ควรพิจารณาประเด็นดัง ตารางแสดง 6.1 โดยประเด็นหลัก คือ หลักการออกประมวลข้อบังคับ การบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร

ตารางแสดง 6.1 องค์ประกอบที่จะทำให้เกิดประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

การควบคุมอาคาร	หลักการออกประมวลข้อบังคับอาคาร	หน่วยงานที่ออกประมวลข้อบังคับอาคาร
		ความหมายและขอบเขตของประมวลข้อบังคับอาคาร
		ขั้นตอนการออกประมวลข้อบังคับอาคาร
		การออกมาตรฐานของประมวลข้อบังคับอาคาร
	การบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร	หน่วยงานที่บังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร
		ขั้นตอนการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร
การอุทธรณ์		

6.1 ข้อสรุปและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

หลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

จากข้อสรุปจากการศึกษาสามารถตั้งข้อสังเกต จากการจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมือง ดังตาราง 6.2 โดยประเด็นที่นำมาพิจารณาเป็นข้อสังเกตมาจากปัจจัยในการออกประมวลข้อบังคับ เพื่อให้การจัดทำประมวลข้อบังคับอาคารเกิดเหมาะสมกับสภาพกับประเทศไทย มีข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ตารางแสดง 6.2 ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะหลักการออกประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

ประเด็น	ข้อสังเกต (จาก กรมโยธาธิการและผังเมือง)	ข้อเสนอแนะในการจัดทำประมวลข้อบังคับ อาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย
หน่วยงานที่ ออกประมวล ข้อบังคับ อาคาร	<ul style="list-style-type: none"> - คณะจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารได้ว่าจ้างของบริษัทเอกชน โดยมี TOR กำหนด เป็นสัญญาจ้างทำ - คณะที่ปรึกษาประมวลข้อบังคับอาคารคือ คณะกรรมการตรวจการจ้าง ซึ่งจะตรวจตาม TOR กำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานได้ออก Building code ควรที่จะจัดทำอย่างเป็นระบบ คือ มี Council และควรจัดให้มี Committee ,sub committee มาควบคุมดูแล - หน่วยงานใดที่มีหน้าที่ออกประมวลข้อบังคับอาคารควรมีการค้นคว้าและควรเป็นหน่วยงานที่ยอมรับได้
ขั้นตอนการ ออก กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - การออกประมวลข้อบังคับอาคารจะออกตามกรอบของกฎกระทรวงหากไม่แบ่งเนื้อหาที่ชัดเจนจะทำให้ยากต่อการบังคับใช้ - การประกาศใช้ประมวลข้อบังคับอาคารจะจัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองแต่เพียงผู้เดียว 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและควรจัดทำเนื้อหาของประมวลข้อบังคับอาคารและกฎกระทรวงเป็นหมวดหมู่ - ควรมีหน่วยงานที่แก้ไขประมวลข้อบังคับอาคารก่อนประกาศใช้ - ควรจัดทำประชาสัมพันธ์และแก้ไขตามข้อเรียกร้องก่อนที่ประกาศใช้
ความหมาย และขอบเขต	<ul style="list-style-type: none"> - การออกประมวลข้อบังคับอาคารเป็นข้อบังคับกลางที่สามารถใช้ได้ทั่วประเทศ - การออกประมวลข้อบังคับอาคารที่กำหนดข้อบังคับขั้นต่ำ - กฎกระทรวงออกทั้งข้อกำหนดทางด้านทางเทคนิคและข้อกำหนดด้านการจัดการ และ Building Code เป็นทั้งข้อกำหนดทางด้านทางเทคนิคและข้อกำหนดด้านการจัดการจึงไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างขอบเขตเนื้อหา 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรออกประมวลข้อบังคับที่สามารถแก้ไขได้ตามสภาพภูมิประเทศที่แตกต่างกัน - ควรออกประมวลข้อบังคับอาคารที่สามารถแก้ไขตามข้อกำหนดตามท้องถิ่นได้ - ควรออกประมวลข้อบังคับอาคารเป็นลักษณะไม่มีบทลงโทษ - ควรออกประมวลข้อบังคับอาคารเป็นการบังคับเลือกกว่าควรปฏิบัติมาตรฐานที่เป็นยอมรับ - ไม่ควรออกประมวลข้อบังคับอาคารในลักษณะข้อบังคับขั้นต่ำ เนื่องจากเกิดปัญหาเรื่องการปฏิบัติกับผู้ที่เกี่ยวข้อง - ควรกำหนดหัวข้อและแยกแยะเนื้อหาของกฎกระทรวงก่อน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและไม่ตั้งข้อสงสัยเรื่องขอบเขตการบังคับใช้ - ประมวลข้อบังคับอาคารควรเป็นข้อกำหนดทางด้านทางเทคนิคการก่อสร้าง - ควรอ้างอิงมาตรฐานต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ได้เหมาะสม

ประเด็น	ข้อสังเกต (จาก กรมโยธาธิการและผังเมือง)	ข้อเสนอแนะในการจัดทำประมวลข้อบังคับ อาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย
ลักษณะของ ประมวล ข้อบังคับ อาคาร	<ul style="list-style-type: none"> - Building Code ที่ออกมามีทั้งแบบ ข้อกำหนด และแบบสมรรถนะ - ประมวลข้อบังคับอาคาร กำหนด วัตถุประสงค์ขั้นต่ำที่ทุกคนต้องทำ ตาม - ประมวลข้อบังคับอาคารแบบ Prescriptive Base จะออกเป็น ข้อกำหนดตัวอักษร 	<ul style="list-style-type: none"> - ในช่วงที่เริ่มออกประมวลข้อบังคับอาคารควรเป็น prescriptive base เนื่องจากสามารถกำหนดได้และ ไม่ได้ซับซ้อนมาก - ควรจัดทำประมวลข้อบังคับอาคารที่มีหน่วยงาน รับรองมาตรฐานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การควบคุม อาคารมีประสิทธิภาพ - ควรตรวจความพร้อมในการใช้ประมวลข้อบังคับ อาคาร เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ - ควรออกประมวลข้อบังคับอาคารเป็นรูปภาพ เพื่อผู้ ปฏิบัติเกิดความเข้าใจ และไม่เกิดปัญหาเรื่องการ ตีความ
มาตรฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่จัดทำมาตรฐาน มาจาก กรมโยธาธิการเป็นผู้รวบรวม มาตรฐานแต่เพียงผู้เดียว - หากผู้ที่จัดทำเป็นผู้ไม่มีความรู้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับมาตรฐานนั้น การ จัดทำมาตรฐานก็ไม่สามารถใช้ได้ - การอ้างอิงจะอ้างมาตรฐานของ ต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่เพื่อให้ทัด เทียบับนานาชาติประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่ออกมาตราฐานควรเป็นหน่วยงานที่อิสระ เช่น องค์กรวิชาชีพ - ควรที่จะพัฒนามาตรฐานของไทยโดยการ สนับสนุนจากรัฐบาลหรือกรมโยธาธิการให้มีการออก มาตรฐานจากองค์กรวิชาชีพ - ผลักดันอุตสาหกรรมไทยควรที่จะพัฒนาให้ ทัดเทียมกับต่างประเทศและเหมาะสมกับสภาพ เศรษฐกิจของประเทศไทย - ไม่ควรอ้างอิงมาตรฐานของต่างประเทศมากเกินไป เนื่องจากจะทำให้ขาดดุลในการค้าวัสดุกับ ต่างประเทศ

6.2 ข้อสรุปและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

บังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

จากข้อสรุปจากการศึกษาสามารถตั้งข้อสังเกต จากการจัดทำร่างประมวลข้อบังคับอาคารของกรมโยธาธิการและผังเมือง ดังตาราง 6.2 โดยประเด็นที่นำมาพิจารณาเป็นข้อสังเกตมาจากปัจจัยในเรื่องการบังคับใช้ เพื่อให้การจัดทำประมวลข้อบังคับอาคารเกิดเหมาะสมกับสภาพกับประเทศไทย มีข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ตารางแสดง 6.3 ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

ประเด็น	ข้อสังเกต (จาก กรมโยธาธิการและผังเมือง)	ข้อเสนอแนะในการจัดทำประมวลข้อบังคับ อาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย
การบังคับใช้ ประมวล ข้อบังคับ อาคาร	<ul style="list-style-type: none"> - หากมีประมวลข้อบังคับอาคารรายการตรวจสอบมากขึ้น - หากมีประมวลข้อบังคับแบบสมรรถนะหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรองวัสดุจะต้องจัดให้มีรองรับอย่างเพียงพอ - หากประมวลข้อบังคับแบบสมรรถนะออกมาในรูปแบบการขออนุญาตจะแตกต่าง 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจัดทำมาตรฐานในการตรวจงานก่อสร้างที่เหมาะสมกับท้องถิ่นๆ - ควรมีเอกชนที่ทำหน้าที่ตรวจแทนเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เพื่อรองรับการตรวจงานก่อสร้าง - ควรกำหนดขั้นตอนการตรวจที่ชัดเจนจะทำให้งานตรวจมีประสิทธิภาพมากขึ้น
หน่วยงานที่ บังคับใช้ ประมวล ข้อบังคับ อาคาร	<ul style="list-style-type: none"> - การออกประมวลข้อบังคับอาคารขั้นตอนการบังคับใช้ยังเหมือนเดิม - หากมีการออกประมวลข้อบังคับอาคารจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่มากขึ้นเพื่อรองรับการตรวจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีหน่วยงานเอกชน ที่ผ่านการทดสอบและจดทะเบียนทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจและรับรอบแบบในแต่ละขั้นตอนการควบคุมอาคาร เพื่อแบ่งเบาหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับกรมโยธาธิการและผังเมือง

เนื่องจากกระบวนการบังคับใช้เป็นเพียงขั้นตอนการควบคุมอาคาร ก่อให้เกิดการขออนุญาตที่มีความซ้ำซ้อน ใช้ระยะเวลาที่ยาวนาน ดังนั้นควรที่จะให้มีการรวมขั้นตอนการขออนุญาต การขอการใช้อาคาร การตรวจและควบคุมเป็นแบบครั้งเดียว หรือ One Stop Service คือ รวมการขออนุญาตจากกระทรวงสิ่งแวดล้อม หรือ การขออนุญาตจากการอนุรักษ์พลังงาน เป็นต้น เพื่อให้การควบคุมอาคารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ กฎหมายผังเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีสอดคล้องกับกฎหมายควบคุมอาคาร ดังนั้นการออกประมวลข้อบังคับอาคารควรเป็นตัวกลางที่เชื่อมระหว่างกฎหมายผังเมืองและกฎหมายควบคุมอาคาร ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับประมวลข้อบังคับอาคาร

6.4 ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรวิชาชีพ

การศึกษาประมวลข้อบังคับอาคารเป็นเรื่องที่ใหม่สำหรับองค์กรวิชาชีพของประเทศไทย เนื่องจากรัฐบาลเพิ่งจะเริ่มมีการศึกษาประมวลข้อบังคับอาคาร องค์กรวิชาชีพเกี่ยวข้องกับขั้นตอนการบังคับใช้ เช่น การขออนุญาต การขออนุญาตการใช้อาคาร ดังนั้นองค์กรวิชาชีพควรสนับสนุนให้สถาปนิก ดังนี้

1. สถาบันการศึกษาควรที่จะปรับปรุงหลักสูตร ให้สนับสนุนการใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร เพราะเป็นเรื่องที่จะต้องใช้เกี่ยวข้องกับการขออนุญาต การขออนุญาตใช้ อาคาร

2. สถาปนิกควรสนับสนุนความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาต การขอการใช้ การตรวจสอบ
3. องค์กรวิชาชีพ สถาปนิก ควรสนับสนุนให้มีหน่วยงานจัดทำมาตรฐานทางด้านสถาปัตยกรรม

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะว่า ควรออกมาตรฐานการออกแบบอาคารให้บรรลุวัตถุประสงค์ของประมวลข้อบังคับอาคาร เนื่องจากปัจจุบันยังไม่เคยมีการทำมาตรฐานออกแบบอาคารสำหรับสถาปนิก เช่น มาตรฐานการออกแบบสำหรับบ้านราคาถูก มาตรฐานการออกแบบการป้องกันอัคคีภัยสำหรับสถาปนิก เป็นต้น

ในเรื่องหน่วยงานที่ปรับปรุงประมวลข้อบังคับอาคารควรมีหน่วยงานที่หน้าที่จัดทำและพัฒนาประมวลข้อบังคับอาคารโดยเฉพาะงานวิจัยและการพัฒนามาตรฐานต่างที่เกี่ยวข้องการออกแบบอาคารในบทบาทของผู้ปฏิบัติวิชาชีพสถาปนิก

6.5 ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการวิจัย

จากการศึกษาผู้วิจัยพบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาเกี่ยวกับประมวลข้อบังคับอาคาร ซึ่งเป็นรูปแบบเอกสารที่เป็นภาษากฎหมายต่างประเทศ ก่อให้เป็นปัญหาในเรื่องการตีความ เนื่องจากขาดความรู้และประสบการณ์การใช้ประมวลข้อบังคับอาคารของแต่ละประเทศ ทำให้อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้
2. การเลือกประเทศกรณีศึกษาและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการออกกฎหมายและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร เป็นเรื่องและผู้เชี่ยวชาญไม่สามารถตัดสินใจชี้แนะได้ เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญไม่มีประสบการณ์และความรู้ทางกฎหมายในแต่ละประเทศ

6.6 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

การศึกษาเรื่อง Building code หรือประมวลข้อบังคับอาคารยังเป็นเรื่องใหม่ อีกทั้งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้หลายด้าน ดังนั้นศึกษารั้งต่อไป มีข้อเสนอแนะดังนี้

- แนวทางในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปนิก ภายใต้ Building Code ของกรมโยธาธิการและผังเมือง
- แนวทางการจัดทำประมวลข้อบังคับอาคารแบบสมรรถนะของประเทศไทย
- การศึกษาผลกระทบจากการใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร ในบทบาทของสถาปนิกและบทบาทของวิศวกร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- คณะกรรมการควบคุมอาคารและตรวจสอบอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมือง . รายงานการประชุม
คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ 1 ครั้งที่ 22/2548.กรุงเทพฯ :
คณะกรรมการควบคุมอาคารและตรวจสอบอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมือง , 2550.
- วีระเดช พะเยาศิริพงศ์.รวมกฎหมายก่อสร้าง.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, 2549.
- วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ว.ส.ท.).มาตรฐานการลำดับแบบก่อสร้างอาคาร และ
รายละเอียดงานที่ควรมี.กรุงเทพฯ:ว.ส.ท., 2551.
- วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ว.ส.ท.).มาตรฐานการจัดเตรียมแบบสร้างจริง และคู่มือ
เจ้าของอาคาร.กรุงเทพฯ:ว.ส.ท., 2551.
- วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ว.ส.ท.).ขอบเขตและหน้าที่การให้บริการวิชาชีพการ
บริหารงานก่อสร้าง.กรุงเทพฯ:ว.ส.ท., 2551.

ภาษาอังกฤษ

- Bureau of Indian Standard. National Building Code of India 2005. New Delhi (India): Bureau of Indian
Standard ,2005.
- International Code Council. 2006 International Building Code .The U.S.A.: International Code
Council,Inc,2003.
- Terry L. Patterson, NCARB. Illustrated 2006 Building Code handbook. The U.S.A.: Bureau of Indian
Standard ,2005.
- Francis, D.C., and Steven ,R.W. Building Codes Illustrated: A Guide to Understanding the
International Building Code. The U.S.A.: John Wiley & Sons,2003.
- Francis, D.C., and Steven ,R.W. Building Codes Illustrated: A Guide to Understanding the
International Building Code. The U.S.A.: John Wiley & Sons,2007.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก. ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ รอบที่ 1

เนื่องจากกรมโยธาธิการและผังเมืองโดยสำนักควบคุมและตรวจสอบอาคารซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการกำกับดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารในทุกพื้นที่ของประเทศไทย ได้เสนอให้มีการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการในส่วนของควบคุมอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร โดยปรับปรุงลำดับชั้นของการควบคุมอาคารใหม่

แต่ในประเทศไทยยังไม่เคยมีการจัดทำประมวลข้อบังคับอาคาร (Building Code) มาก่อน ดังนั้นในจะจัดทำประมวลข้อบังคับอาคารจำเป็นต้องเข้าใจความหมาย หลักการควบคุมอาคารและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร (Building Code) โดยวิธีการศึกษาวิเคราะห์หลักการควบคุมอาคารและการบังคับใช้ใน (Building Code) ของประเทศต่างๆ เช่น ประเทศ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย อินเดีย สหราชอาณาจักร

เพื่อให้เกิดความเข้าใจประมวลข้อบังคับอาคาร ซึ่งจะใช้ในการควบคุมอาคารให้เกิดประสิทธิภาพและเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในเรื่องความปลอดภัย สุขอนามัย สวัสดิการของประชาชนกระทรวงมหาดไทยจึงขอความคิดเห็นในเรื่อง หลักการควบคุมอาคารและการบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคาร โดยประกอบด้วย มลรัฐแมสซาชูเซตส์ มลรัฐนิวยอร์ก ประเทศออสเตรเลีย ประเทศอินเดีย สหราชอาณาจักร เป็นต้น โดยมีเอกสารแนบไปด้วย

หมายเหตุ ประมวลข้อบังคับอาคารมีหลากหลายหมวดและแบบสัมภาษณ์นี้จะสอบถามเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการ (Administration)

แบบสัมภาษณ์นี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

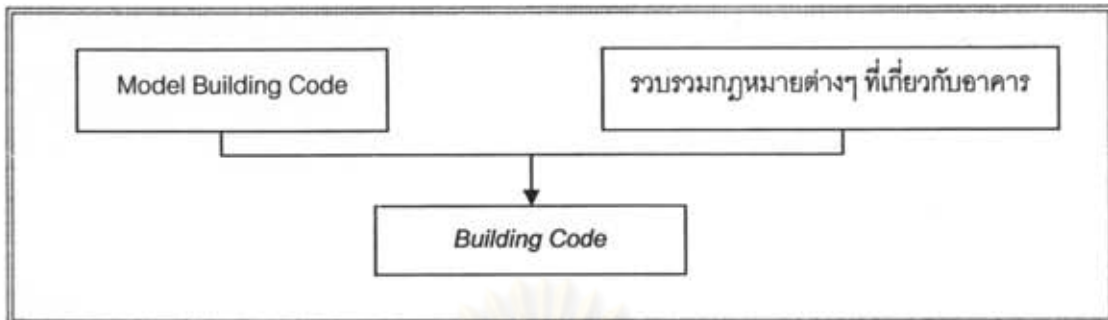
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 หลักการและหน่วยงานในการออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศ ต่างๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศ ออสเตรเลีย ประเทศอินเดีย สหราชอาณาจักร

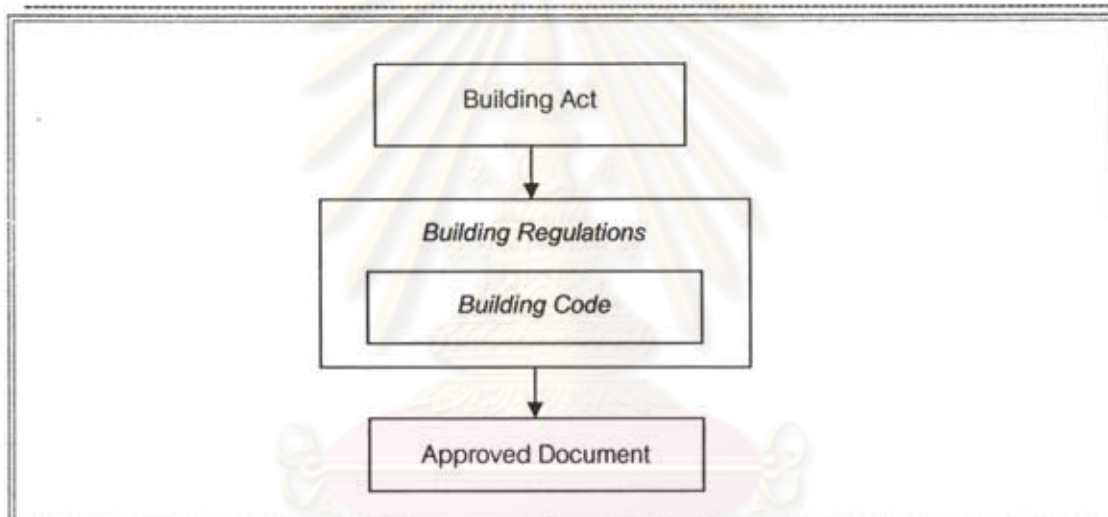
ตอนที่ 3 ขั้นตอนการและหน่วยงานบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศต่างๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย ประเทศ อินเดีย สหราชอาณาจักร

1. ชื่อคุณวุฒิ _____
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด _____
3. ตำแหน่ง _____ หน่วยงาน _____
4. วัน/ เดือน / ปี ที่ให้สัมภาษณ์ _____
5. เวลาเริ่มสัมภาษณ์ _____ เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์ _____

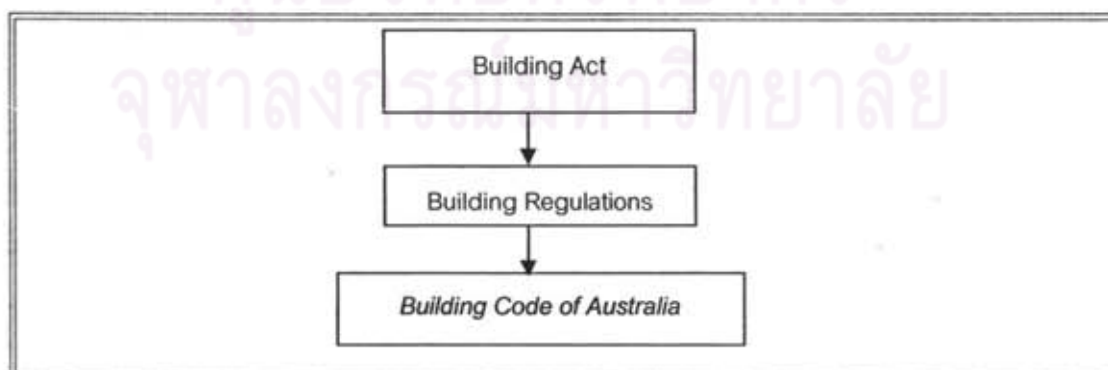
ตอนที่ 2 หลักการและหน่วยงานในการออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศต่างๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศ ออสเตรเลีย ประเทศอินเดีย สหราชอาณาจักร

คำถามข้อที่ 1 : การออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารแบบ Building Code ของประเทศสหรัฐอเมริกา ตามรูปแสดงด้านบน ท่านเห็นด้วยหรือไม่ และท่านเห็นว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

คำถามข้อที่ 2 : การออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารแบบ Building Regulation ของประเทศ สหราชอาณาจักรตามรูปแสดงด้านบน ท่านเห็นด้วยหรือไม่ และท่านเห็นว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

คำถามข้อที่ 3 : การออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารแบบของประเทศออสเตรเลียตามรูปแสดงด้านบน ท่านเห็นว่า มีลักษณะเหมือนของประเทศสหราชอาณาจักรที่เป็น"กฎหมายลูก"ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไรและ ท่านเห็นว่า มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

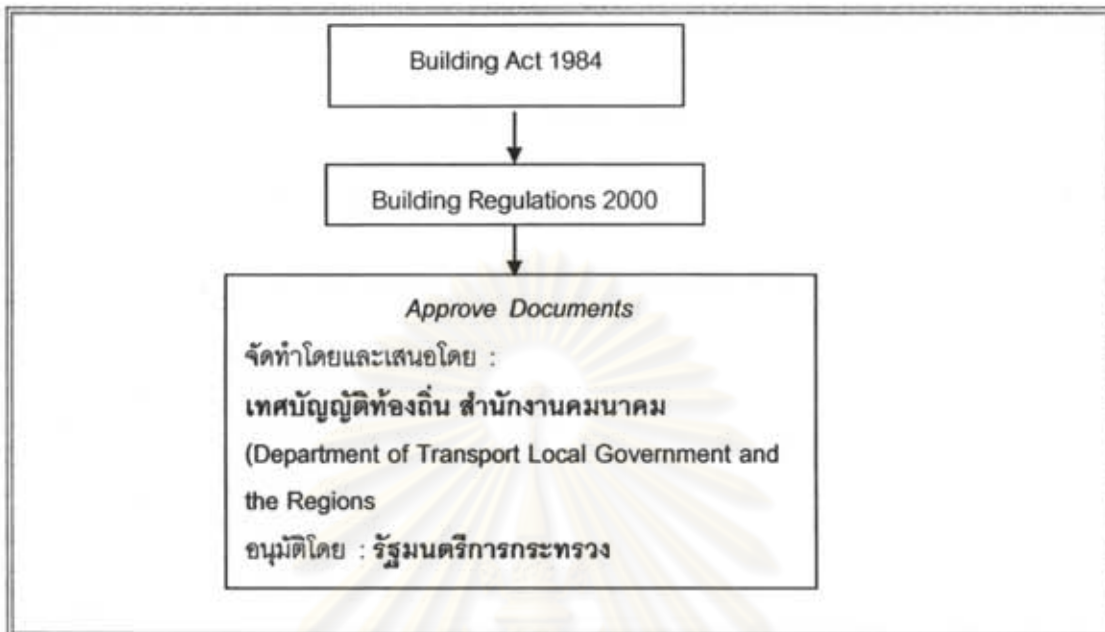

คำถามข้อที่ 4 : ประมวลของบังคับอาคารของประเทศออสเตรเลียที่เป็นลักษณะสมรรถนะ (Deemed – to – Satisfy Provisions)และท่านเห็นว่า มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

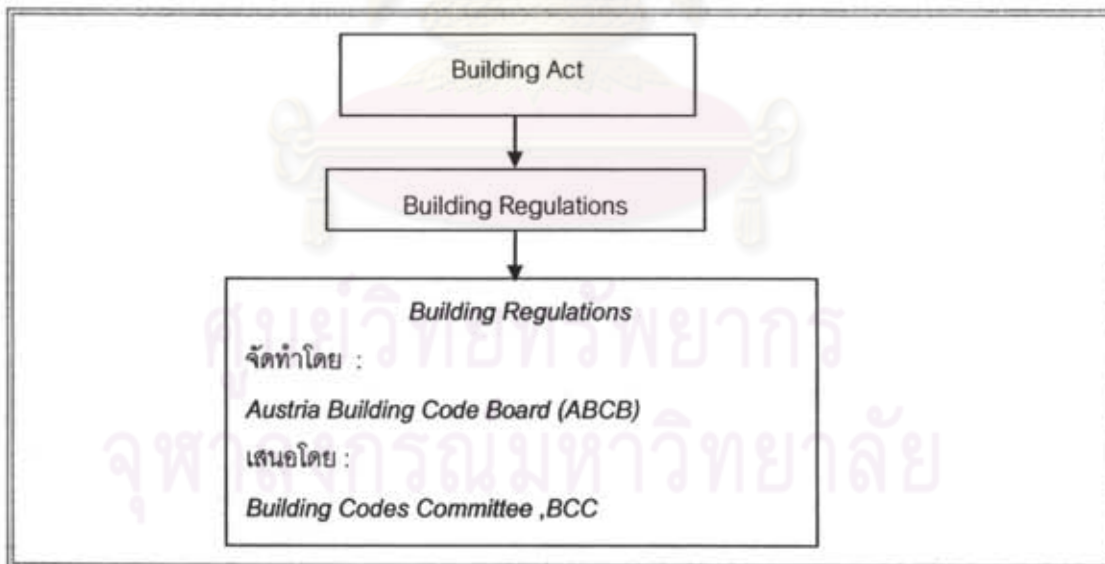
คำถามข้อที่ 5 : การออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารแบบของประเทศอินเดียท่านเห็นว่า มีลักษณะเหมือนของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็น"กฎหมายแบบจำลอง"ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร

<p>The Massachusetts State Building Code 780 CMR</p> <p>จัดทำโดยและเสนอโดย : คณะกรรมการกฎข้อบังคับและมาตรฐานอาคาร (State Board of Building Regulation and Standards , BBRS) อนุมัติโดย : รัฐสภา ประกอบด้วย : Model Building Code ที่จัดทำโดยองค์กรอิสระ ที่มีการแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐ</p>	<p>Building Code of the State of New York</p> <p>จัดทำโดย : สำนักงานอาคารแห่งรัฐนิวยอร์ก (New York City Department of Building) เสนอโดย : นายกเทศมนตรีเมืองนิวยอร์ก อนุมัติโดย : รัฐสภา ประกอบด้วย : Model Building Code ที่จัดทำโดยองค์กรอิสระ ที่มีการแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐ</p>
---	---

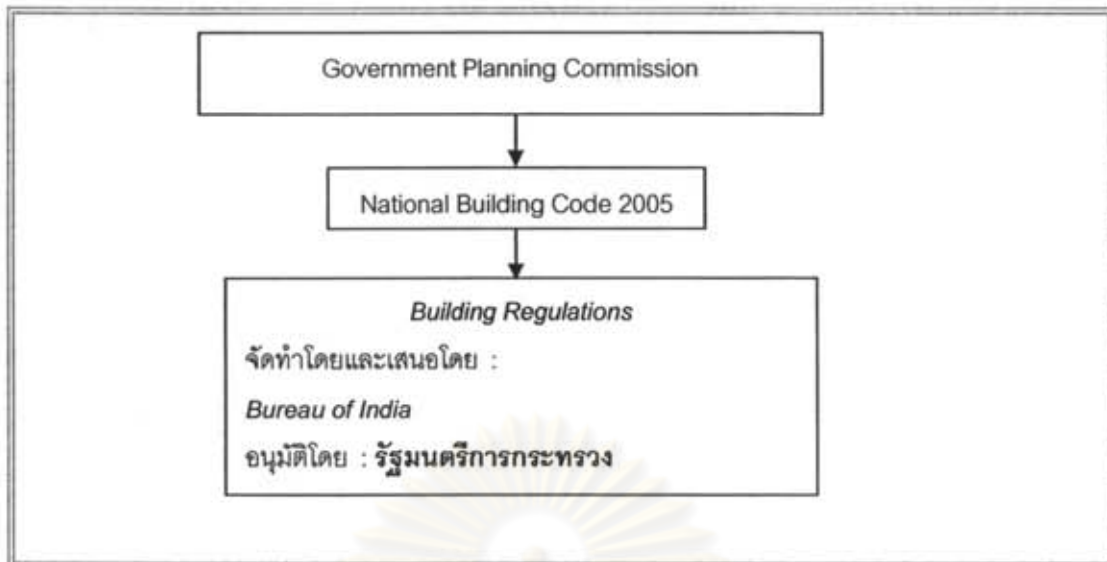
คำถามข้อที่ 6 : การออกกฎหมายประมวลข้อบังคับที่มี BBRB หรือ New York City Department of Building ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่จัดทำประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศสหรัฐอเมริกาท่านเห็นด้วยหรือไม่ และท่านเห็นว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

คำถามข้อที่ 7 : การออกกฎหมายประมวลข้อบังคับของประเทศสหราชอาณาจักรที่มีการออกเป็นทางเลือก (Alternative Method) และมีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติเป็น Approve Documents ท่านเห็นด้วยหรือไม่ และท่านเห็นว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

คำถามข้อที่ 8 : ท่านเห็นว่าประมวลข้อบังคับอาคาร โดยมี Building Codes Committee ,BCC ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่จัดทำประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศออสเตรเลียท่านเห็นด้วยหรือไม่ และท่านเห็นว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร (ลักษณะการออกกฎหมายเหมือนประเทศอังกฤษที่เป็นกฎหมายลูก)

คำถามข้อที่ 9 : ท่านเห็นว่าประมวลข้อบังคับอาคาร โดยมี Bureau of India ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่จัดทำประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศอินเดีย ท่านเห็นด้วยหรือไม่ และท่านเห็นว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร (ลักษณะการออกกฎหมายเหมือนประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็นกฎหมายแบบจำลอง)

ตอนที่ 3 ขั้นตอนการและหน่วยงานบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศต่างๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศออสเตรเลีย ประเทศ อินเดีย สหราชอาณาจักร (มีเอกสารแนบอยู่ด้านหลัง 6 หน้า)

คำถามข้อที่ 10 : ขั้นตอนการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศสหราชอาณาจักร จะเห็นว่าทุกขั้นตอนการของอนุญาตจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงอย่างเดียว ท่านเห็นอย่างไรบ้าง และท่านเห็นว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

คำถามข้อที่ 11 : ขั้นตอนการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศสหรัฐอเมริกา จะเห็นว่าทุกขั้นตอนการของอนุญาตจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงอย่างเดียวเช่นกันกับประเทศสหราชอาณาจักร ท่านเห็นอย่างไรบ้าง และท่านเห็นว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

คำถามข้อที่ 12 : ขั้นตอนการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศออสเตรเลีย จะเห็นว่าทุกขั้นตอนการของอนุญาตจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้รับรองอาคารเอกชนเอกชน ท่านเห็นอย่างไรบ้าง และท่านเห็นว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

คำถามข้อที่ 13 : ขั้นตอนการบังคับใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศอินเดียจะเห็นว่าทุกขั้นตอนการของอนุญาตจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น ท่านเห็นอย่างไรบ้าง และท่านเห็นว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

คำถามข้อที่ 11 : ท่านคิดว่าหน่วยงานที่ทำหน้าที่บังคับการใช้ของประมวลข้อบังคับอาคารของประเทศแบ่ง 2 ประเภท คือ ของรัฐกับของเอกชน ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร

ภาคผนวก ก. ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ รอบที่ 2

แบบสัมภาษณ์นี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล

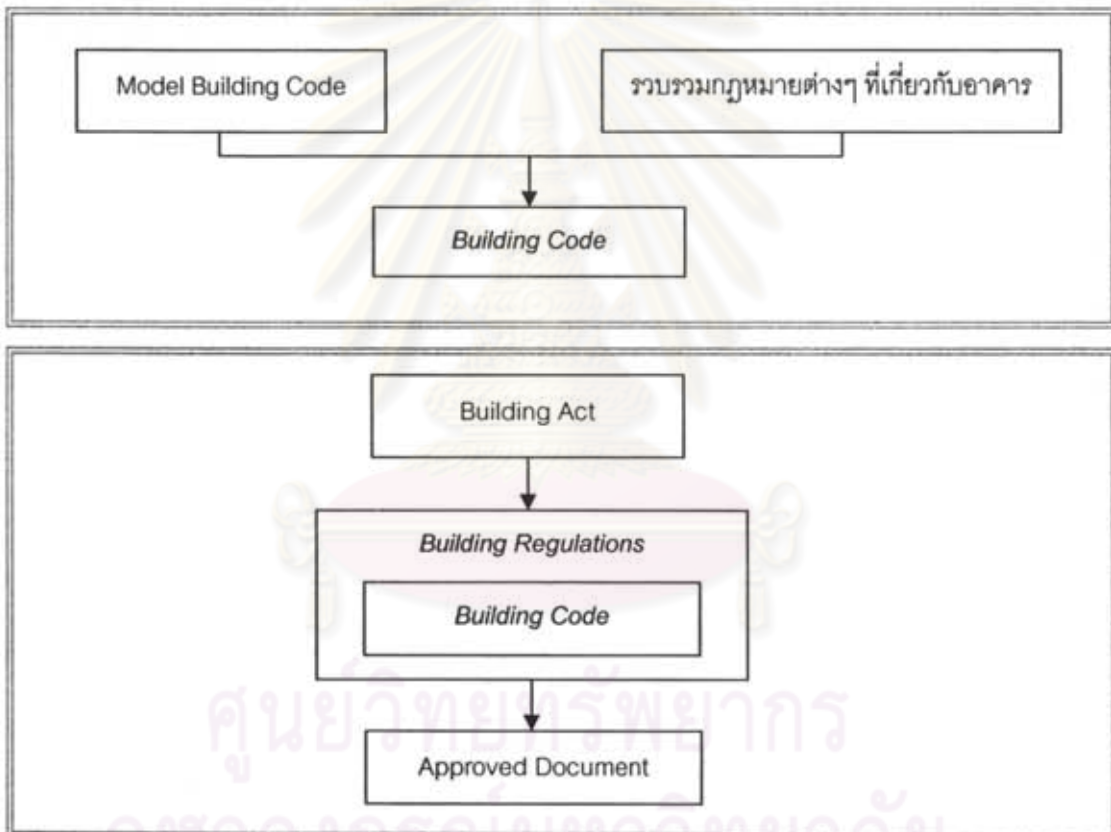
ตอนที่ 2 หลักการและหน่วยงานในการออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

ตอนที่ 3 ขั้นตอนการและหน่วยงานบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 หลักการและหน่วยงานในการออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

คำถามข้อที่ 1 : นิยาม ประมวลข้อบังคับอาคาร (Building Code) หมายถึง อะไร

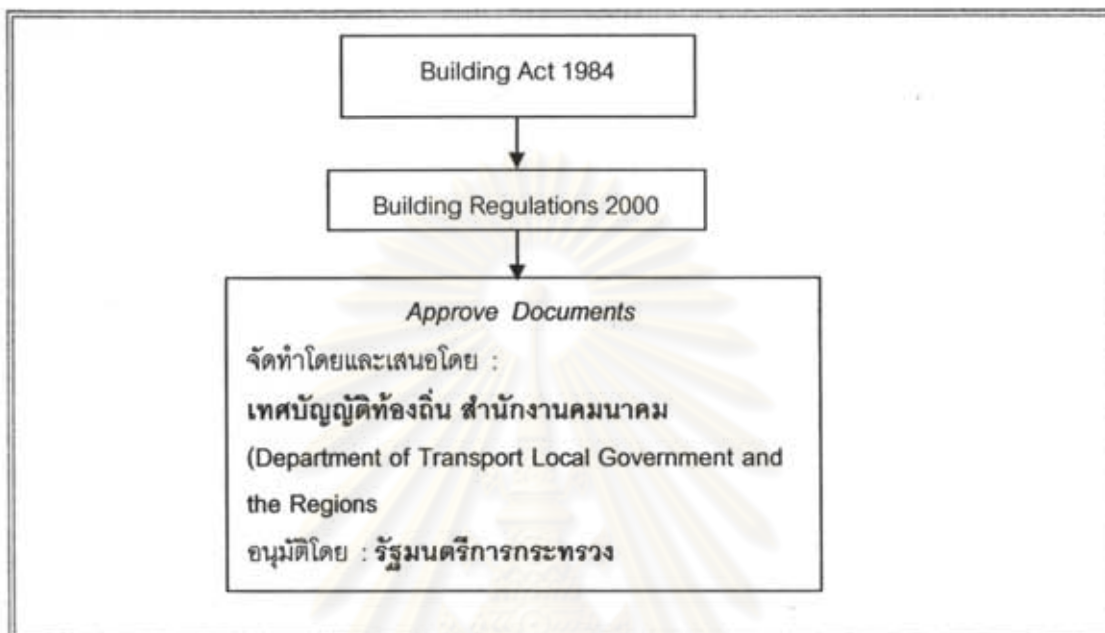
คำถามข้อที่ 2 : จากแบบจำลองการออกกฎหมายของเทศต่างๆที่ส่งเอกสารไปด้วย ท่านเห็นว่าประเทศไทยมีลักษณะการออกกฎหมายเดิม(ปัจจุบันที่ใช้อยู่)เป็นอย่างไร

คำถามข้อที่ 3 : จากกฎหมายอาคารเดิมของประเทศไทย ท่านเห็นว่ามีปัญหาอะไรบ้าง

- กฎหมายแก้ไขได้ช้า
- กฎหมายมีความซับซ้อน
- กฎหมายไม่ทันสมัย
- กฎหมายไม่ครอบคลุม

คำถามข้อที่ 4 : แบบจำลองการออกกฎหมายของเทศต่างๆที่ส่งเอกสารไปด้วย ท่านเห็นว่าประเทศไทยมีลักษณะการออกกฎหมายเดิม(ปัจจุบันที่ใช้อยู่)เป็นอย่างไร

คำถามข้อที่ 5 : ท่านเห็นว่า หากว่าประเทศไทยมีการออกกฎหมายแบบประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีองค์กรแบบอิสระเป็นผู้จัดทำประมวลข้อบังคับอาคาร เสนอให้แต่ละจังหวัดแล้วแต่ละจังหวัดก็สามารถปรับปรุงให้เหมาะสมตามแต่ละจังหวัด ท่านเห็นว่อย่างไร

คำถามข้อที่ 6 : ท่านเห็นว่า หากว่าประเทศไทยมีการออกกฎหมายแบบประเทศสหราชอาณาจักร ที่มีประมวลข้อบังคับอาคารเป็นกฎหมายลูกของพระราชบัญญัติแล้วมีผลบังคับใช้ หากมิได้ปฏิบัติจะมีผลต่อขั้นตอนการบังคับใช้ ซึ่งประมวลข้อบังคับอาคารเป็นเหมือนทางเลือกในการปฏิบัติตาม ซึ่งจะมีเอกสารเป็น Approve Documents เป็นเอกสารที่เสนออนุมัติอาคารตามขั้นตอนการบังคับใช้ ท่านเห็นว่อย่างไร และท่านคิดว่าจะมีอุปสรรคอะไรบ้าง

คำถามข้อที่ 7 : ท่านเห็นว่า หากว่าประเทศไทยมีการออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารแบบประเทศออสเตรเลียที่เป็นแบบสมรรถนะ (เทคนิค) ท่านเห็นว่อย่างไร และท่านคิดว่าจะมีอุปสรรคอะไรบ้าง

คำถามข้อที่ 8 : ท่านเห็นว่า หากว่าประเทศไทยมีการออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารแบบประเทศอินเดีย คือมี องค์กรอิสระทำหน้าที่จัดทำประมวลข้อบังคับอาคาร แล้วแต่ละกระทรวงนำกฎหมายมาใช้โดยอ้างอิงจาก National Building Code 2005 เห็นว่อย่างไร และท่านคิดว่าจะมีอุปสรรคอะไรบ้าง

คำถามข้อที่ 9 : ท่านเห็นว่า หากว่าประเทศไทยควรมีการออกกฎหมายประมวลข้อบังคับอาคารแบบใดที่เหมาะสมกับประเทศไทย และท่านคิดว่าจะมีอุปสรรคอะไรบ้าง

ตอนที่ 3 ขั้นตอนการและหน่วยงานบังคับใช้ประมวลข้อบังคับอาคารอาคารที่เหมาะสมกับประเทศไทย

คำถามข้อที่ 10 : ท่านเห็นกฎหมายอาคารของประเทศไทยเดิม มีปัญหาในการบังคับใช้หรือไม่

คำถามข้อที่ 11 : ท่านเห็นว่า หากประเทศไทยมีขั้นตอนการบังคับใช้เหมือนหรือคล้ายกับประมวลข้อบังคับ
อาญาของประเทศสหราชอาณาจักร จะเห็นว่าทุกขั้นตอนการของอนุญาตจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงอย่างเดียว
ท่านเห็นว่าอย่างไรบ้าง

คำถามข้อที่ 11 : : ท่านเห็นว่า หากประเทศไทยมีขั้นตอนการบังคับใช้เหมือนหรือคล้ายกับขั้นตอนการบังคับ
ใช้ของประมวลข้อบังคับอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา จะเห็นว่าทุกขั้นตอนการของอนุญาตจะเป็นเจ้าหน้าที่
ของรัฐเพียงอย่างเดียวเช่นกันกับประเทศสหราชอาณาจักร ท่านเห็นว่าอย่างไรบ้าง

คำถามข้อที่ 12 : : ท่านเห็นว่า หากประเทศไทยมีขั้นตอนการบังคับใช้เหมือนหรือคล้ายกับขั้นตอนการบังคับ
ใช้ของประมวลข้อบังคับอาญาของประเทศออสเตรเลีย จะเห็นว่าทุกขั้นตอนการของอนุญาตจะเป็นเจ้าหน้าที่ของ
รัฐและผู้รับรองอาชญากรรมเอกชน ท่านเห็นว่าอย่างไรบ้าง

คำถามข้อที่ 13 : : ท่านเห็นว่า หากประเทศไทยมีขั้นตอนการบังคับใช้เหมือนหรือคล้ายกับขั้นตอนการบังคับ
ใช้ของประมวลข้อบังคับอาญาของประเทศอินเดียจะเห็นว่าทุกขั้นตอนการของอนุญาตจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
เท่านั้น ท่านเห็นว่าอย่างไรบ้าง

คำถามข้อที่ 11 : ท่านคิดว่าประเทศไทยควรมีการบังคับใช้อย่างไร และหน่วยงานใดเป็นผู้ทำหน้าที่ดำเนินการ
บังคับใช้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นางสาวใจ แนวพนิช
เกิด 30 มีนาคม 2522

การศึกษา

- ระดับประถมศึกษา โรงเรียนประถมธรรมศาสตร์
- ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม
- ระดับอุดมศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- เข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2550

การทำงาน

- บริษัท Tropiculture Co.,LTD 2547 -2548
- บริษัท GA ARCHITECTURE 2548-2450

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย